

EUROBAROMETR 66

OPINIA PUBLICZNA W UNII EUROPEJSKIEJ

JESIEŃ 2006

RAPORT KRAJOWY

POLSKA

Badanie zostało zamówione i koordynowane przez Dyрекję Generalną Komunikacji Komisji Europejskiej.

Raport opracowany dla Reprezentacji Komisji Europejskiej w Polsce.

Niniejszy dokument nie prezentuje punktu widzenia Komisji Europejskiej.
Interpretacje i opinie przedstawione w raporcie są wyłącznie opiniami autorki.

WSTĘP	3
1. OPINIA PUBLICZNA W POLSCE: KONTEKST	4
1.1 Zadowolenie z życia	4
1.2 Oczekiwania na przyszłość	5
1.3 Zaufanie do instytucji krajowych	9
1.4 Problemy najważniejsze dla Polski	14
1.5 Porównanie roli Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych	16
2. GOSPODARKA I ZATRUDNIENIE	18
2.1 Wpływ członkostwa w Unii Europejskiej na polską gospodarkę	18
2.2 Najważniejsze działania dla poprawy kondycji europejskiej gospodarki	20
2.3 Ocena sytuacji w Polsce	21
3. CZŁONKOSTWO W UNII EUROPEJSKIEJ I ZAUFANIE DO UNII EUROPEJSKIEJ	23
3.1 Poparcie dla członkostwa Polski w UE	23
3.2 Korzyści z członkostwa	25
3.3 Zaufanie do Unii Europejskiej	28
3.4 Zaufanie do instytucji europejskich	29
4. EUROPEJCZYCY I UNIA EUROPEJSKA	31
4.1 Wizerunek Unii Europejskiej	31
4.2 Wartości reprezentowane przez Unię Europejską	32
4.3 Poczucie bycia Europejczykiem	33
4.4 Subiektywna i rzeczywista ocena wiedzy o Unii Europejskiej	34
4.5 Znajomość instytucji europejskich	36
4.6 Zrozumienie zasad działania Unii Europejskiej	37
4.7 Poczucie wpływu na sprawy UE	38
4.8 Poczucie zaangażowania w sprawy europejskie	39
4.9 Częstotliwość poszukiwania informacji o Unii Europejskiej	40
4.10 Ocena dostępności informacji na temat UE	41
4.11 Zainteresowanie sprawami i wydarzeniami w Polsce i w Unii Europejskiej	42
5. STOSUNEK DO RÓŻNYCH FORM WSPÓŁPRACY W UE	43
5.1 Poparcie dla Konstytucji Europejskiej	43
5.2 Poparcie dla Europejskiej Unii Monetarnej	44
5.3 Poparcie dla wspólnej polityki zagranicznej	44
5.4 Poparcie dla wspólnej polityki obronnej i bezpieczeństwa	44
5.5 Poparcie dla idei zróżnicowanego tempa integracji	45
5.6 Poparcie dla europejskiej unii politycznej	45
5.7 Właściwy szczebel do podejmowania decyzji w wybranych obszarach	47
5.8 Właściwy szczebel do podejmowania decyzji w sprawie polityki obronnej	48
5.9 Oczekiwania wobec Unii Europejskiej – 3 priorytety	49
6. ROZSZERZENIE UNII EUROPEJSKIEJ	51
6.1 Poparcie dla dalszego rozszerzenia Unii Europejskiej	51
6.2 Poparcie dla rozszerzenia Unii Europejskiej o wybrane państwa	52
6.3 Stosunek do członkostwa Turcji w Unii Europejskiej	53
7. POGLĄDY EUROPEJCZYKÓW	55
7.1 Ocena ingerencji państwa w życie obywateli	55
7.2 Równość a wolność jednostki	55
7.3 Opinia na temat surowszego karania przestępców	55
7.4 Zaangażowanie obywateli w politykę	56
7.5 Wzrost gospodarczy a środowisko naturalne	56
7.6 Wolna konkurencja	57
7.7 Miejsce religii w społeczeństwie	57
7.8 Legalizacja małżeństw homoseksualnych	57
7.9 Czas wolny, a praca	58
7.10 Najważniejsze wartości dla Polaków	59
PODSUMOWANIE	60
METODOLOGIA	61

Dla Reprezentacji Komisji Europejskiej w Polsce raport opracowała **Agata Zadrożna**.

WSTĘP

Raport podsumowuje wyniki kolejnej edycji badania Eurobarometr przeprowadzonego na zlecenie Komisji Europejskiej przez konsorcjum TNS Opinion & Social, stworzone przez Taylor Nelson Sofres i EOS Gallup Europe. Badanie zostało zrealizowane pomiędzy 6 września a 10 października 2006 roku, na reprezentatywnej próbie 1000 mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat, metodą wywiadu bezpośredniego w domu respondenta.

Badania w ramach Eurobarometru przeprowadzane są regularnie we wszystkich państwach Unii Europejskiej oraz czterech krajach kandydujących: Bułgarii, Rumunii, Turcji i Chorwacji, a także na terytorium Cypru Północnego (nie kandyduje on do członkostwa w UE). Wyniki publikowane są w postaci ogólnodostępnych raportów. Dwa razy w roku powstają raporty krajowe prezentujące główne trendy opinii publicznej w państwach członkowskich na tle sytuacji w całej Unii Europejskiej.

Niniejsze opracowanie podzielone zostało na siedem rozdziałów.

Pierwszy z nich dotyczy ogólnego kontekstu opinii publicznej w Polsce - zagadnień takich jak poczucie zadowolenia z życia, oczekiwania na przyszłość, a także zaufanie do krajowych instytucji. W rozdziale drugim przedstawione są opinie Polaków o wpływie członkostwa w Unii Europejskiej na polską gospodarkę i ich poglądy na temat sytuacji gospodarczej w kraju.

Rozdział trzeci poświęcony został analizie opinii na temat członkostwa w Unii Europejskiej. Oddzielne fragmenty prezentują tematykę związaną z zaufaniem do instytucji europejskich.

Rozdział czwarty omawia kwestie wizerunku UE, wiedzy Polaków na temat UE oraz ich zaangażowania w sprawy europejskie.

Rozdział piąty przedstawia stosunek Polaków do różnych form współpracy i inicjatyw UE, a rozdział szósty poświęcony jest opiniom na temat rozszerzenia.

Rozdział siódmy dotyczy poglądów na rozmaite kwestie społeczne i kulturowe.

Wszędzie tam, gdzie występowały istotne różnice pomiędzy grupami respondentów, wyniki badania zostały zaprezentowane w podziale ze względu na zmienne socjodemograficzne takie jak wiek, wykształcenie i miejsce zamieszkania.

Wyniki Eurobarometru zanalizowane zostały w podziale na cztery grupy wiekowe: 15-24 lata, 25-39 lat, 40-54 lat oraz 55 i więcej lat. Tam, gdzie w raporcie jest mowa o najmłodszych respondentach, oznacza to grupę wiekową 15-24 lata. Natomiast najstarsi respondenci to osoby należące do grupy 55 i więcej lat.

Wykształcenie jest w tym badaniu mierzone wiekiem zakończenia nauki i podzielone na kategorie: 15 lat lub mniej, od 16 do 19 lat oraz 20 lat i więcej. Dla uproszczenia w raporcie przyjęto, że osoby, które zakończyły naukę w wieku 15 lub mniej lat, mają wykształcenie podstawowe, natomiast osoby, które uczyły się do 20 roku życia lub dłużej posiadają wykształcenie wyższe.¹

¹ Ze względu na zastosowanie różnych metod zaokrąglania wyniki przedstawione na wykresach dla UE mogą różnić się o jeden punkt procentowy od przedstawionych w tekście.

1. OPINIA PUBLICZNA W POLSCE: KONTEKST

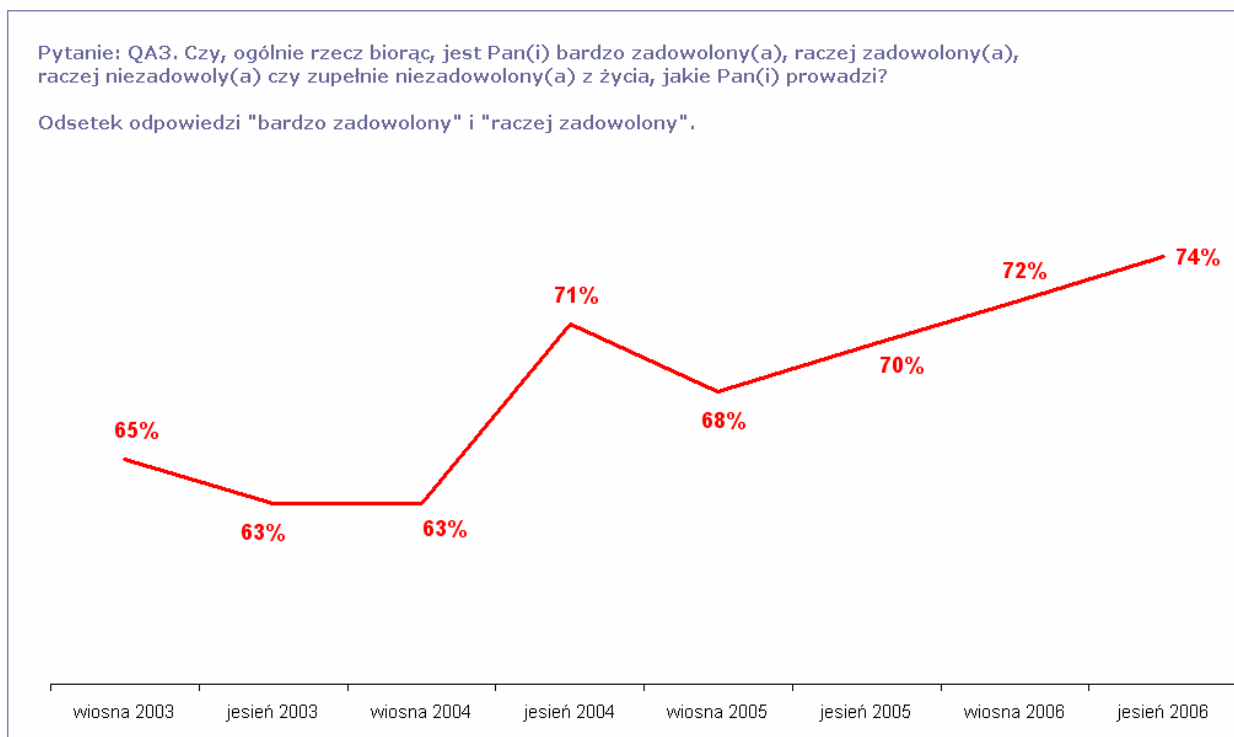
1.1 Zadowolenie z życia

- Stale wzrasta odsetek Polaków zadowolonych ze swojej sytuacji życiowej

Analizując wyniki kolejnych edycji Eurobarometru można zaobserwować stopniowy wzrost poczucia zadowolenia Polaków z życia.

- Obecnie już prawie trzy czwarte respondentów (74%) deklaruje zadowolenie z życia, jakie prowadzą, w tym 13% jest z niego bardzo zadowolonych.
- Jednak wciąż co czwarty (25%) mieszkaniec Polski jest niezadowolony ze swojej sytuacji życiowej.

Wyższy poziom zadowolenia z życia wiąże się przede wszystkim z młodym wiekiem oraz dobrym wykształceniem. W związku z tym najbardziej zadowoleni z życia są respondenci w wieku 15-24 lat (92%), a także osoby, które wciąż się uczą (96%) i badani zajmujący kierownicze stanowiska (89%).

Z roku na rok wzrasta odsetek Polaków zadowolonych ze swojego życia. Obecnie wskaźnik ten jest zdecydowanie wyższy niż w przededniu wejścia do Unii Europejskiej w 2004, kiedy wynosił 63% i nieco wyższy niż wiosną tego roku (72%).

Osób zadowolonych z życia jest w Polsce o kilka procent mniej niż przeciętnie w UE, w której 82% mieszkańców deklaruje zadowolenie z życia, a tylko 17% wyraża odmienną opinię. Warto zauważyć, że Polacy są nieco bardziej optymistyczni niż obywatele pozostałych „nowych” państw członkowskich. Średni odsetek obywateli zadowolonych z życia w „nowych” krajach członkowskich wynosi 72%. Wśród Polaków sięga on 74%.

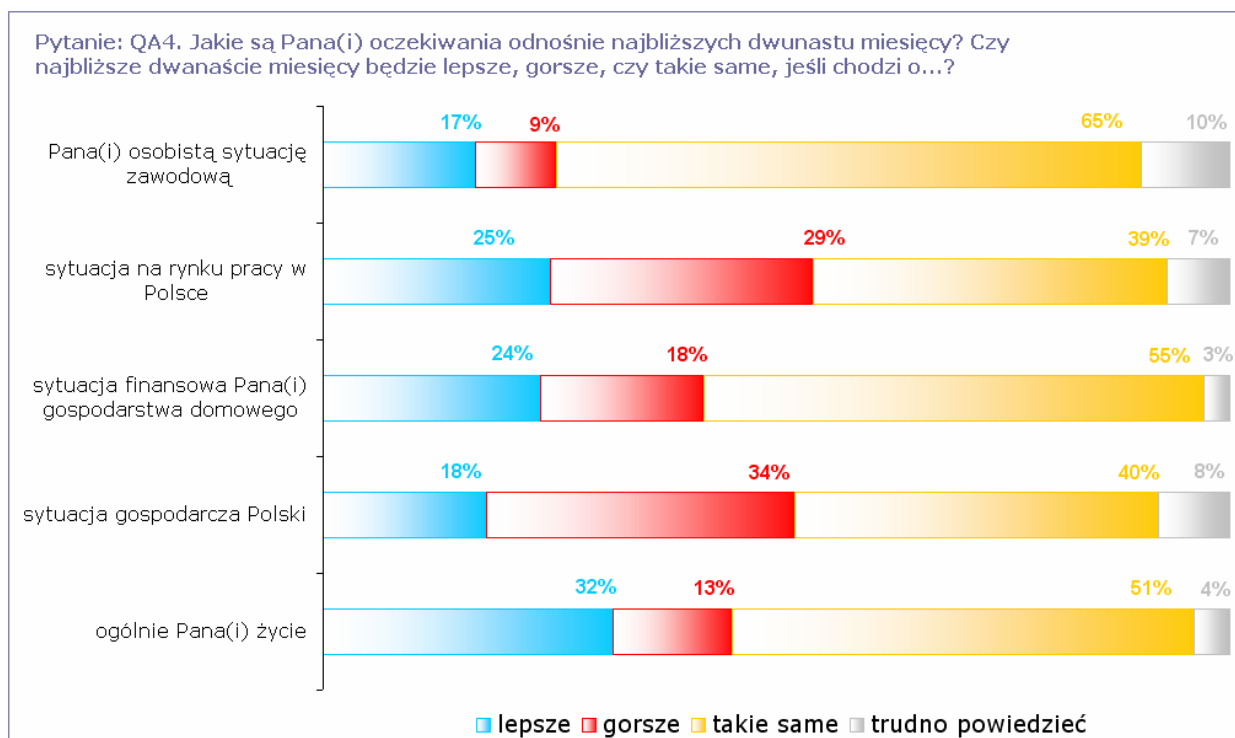
Spośród mieszkańców wszystkich państw europejskich najbardziej zadowoleni z życia są Szwedzi (98%), a nieznacznie ustępują im Duńczycy (97%), Holendrzy (95%) i Finowie (94%). Najmniej zadowolonych z życia osób jest natomiast wśród Węgrów (50%) i Portugalczyków (62%).

1.2 Oczekiwania na przyszłość

- Polacy nie oczekują zmian swojej sytuacji życiowej, finansowej i zawodowej

Większość Polaków nie spodziewa się zmian w swoim życiu. Nie są oni jednak pesymistami i jeśli oczekują zmian, to częściej na lepsze niż na gorsze.

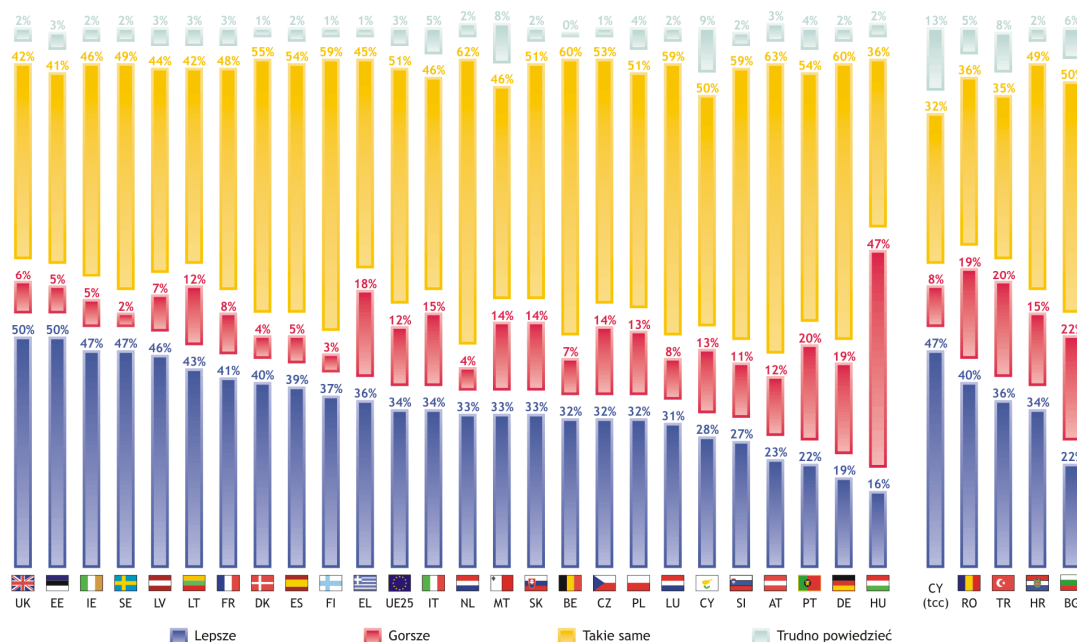
- Więcej niż co drugi Polak (51%) nie spodziewa się zmian w swoim życiu w ciągu następnych 12 miesięcy.
- Liczba osób, które oczekują poprawy swojego życia (32%), przewyższa liczbę osób spodziewających się zmiany na gorsze (13%).

Podobnie jak w przypadku zadowolenia z życia, im młodsza osoba, tym większym jest optymistą, jeśli chodzi o oczekiwania dotyczące sytuacji w swoim życiu w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Zmian na lepsze spodziewa się więcej niż co drugi (52%) Polak w wieku 15-24 lata i już tylko co dziewiąty (11%) w wieku 55 i więcej lat.

Pytanie: QA4_1. Jakie są Pana(i) oczekiwania odnośnie najbliższych dwunastu miesięcy? Czy najbliższe dwanaście miesięcy będzie lepsze, gorsze, czy takie same, jeśli chodzi o...?

Opcja: Ogólnie Pana(i) życie

Okazuje się, że chociaż poziom optymizmu dotyczącego zmiany sytuacji życiowej nie odbiega w Polsce (32%) od średniej europejskiej (34%), to wyraźnie różni się on od sytuacji w poszczególnych państwach UE. Jest zdecydowanie wyższy niż np. na Węgrzech (16%) i w Niemczech (19%) oraz zdecydowanie niższy niż w Wielkiej Brytanii i Estonii (po 50%).

- Polacy są bardziej optymistyczni w ocenie własnej sytuacji niż sytuacji całego kraju

Pomimo widocznego od jakiegoś czasu ożywienia gospodarczego w naszym kraju, Polacy stosunkowo rzadko spodziewają się w ciągu najbliższego roku zmian na lepsze w sytuacji polskiej gospodarki.

- Prawie dwukrotnie więcej jest respondentów (34%), którzy oczekują pogorszenia sytuacji gospodarczej Polski, niż jej polepszenia (18%).
- Najliczniejsza jest grupa osób (40%), które sądzą, że nic się nie zmieni.

Osoby z wyższym wykształceniem częściej są optymistami, 23% z nich spodziewa się poprawy. Częściej od przedstawicieli innych grup społecznych poprawy sytuacji gospodarczej oczekują również osoby zajmujące stanowiska kierownicze (25%) oraz respondenci o prawicowych poglądach politycznych (27%).

Jeszcze jesienią 2005 roku, tuż po wyborach parlamentarnych i powstaniu nowego rządu, co czwarty Polak (24%) sądził, że sytuacja gospodarcza naszego kraju poprawi się. Jednak wiosną 2006 roku odsetek oczekujących zmian na lepsze spadł do 18%, czyli do poziomu, na którym znajduje się obecnie.

Warto zauważyć, że w kwestii oceny perspektyw dla gospodarki swojego kraju, opinie Polaków nie odbiegają znacząco od średniej europejskiej (20%). Dużo częściej od mieszkańców naszego kraju poprawy sytuacji gospodarczej spodziewają się Holendrzy i Estończycy (po 50%), rzadziej Węgrzy (8%) i mieszkańcy Cypru (11%).

Sytuację finansową własnego gospodarstwa domowego Polacy, podobnie jak pozostali Europejczycy, postrzegają lepiej od sytuacji gospodarczej kraju. Dlatego prognozy o sytuacji finansowej gospodarstwa domowego są nieco lepsze niż przewidywania dotyczące gospodarki kraju.

- Prawie co czwarty Polak (24%) spodziewa się poprawy sytuacji finansowej swojego gospodarstwa domowego w ciągu najbliższych 12 miesięcy.
- Ponad połowa Polaków (55%) nie oczekuje zmian.
- Jedynie mniej niż co piąty badany (18%) obawia się pogorszenia sytuacji finansowej swojego gospodarstwa domowego.

Znowu osoby najmłodsze (15-24 lata oraz 25-39 lat) i najlepiej wykształcone najczęściej spodziewają się poprawy swojej sytuacji finansowej – 37% wśród osób w wieku 15-24 lata, 36% wśród osób w wieku 25-39 lat oraz 35% wśród osób z wyższym wykształceniem. Natomiast respondenci z wykształceniem podstawowym bardzo rzadko spodziewają się poprawy swojej sytuacji finansowej (5%), podobnie jak ankietowani w wieku 55 i więcej lat (8%).

I tym razem Polacy nie różnią się w swoich przewidywaniach od ogółu mieszkańców UE, z których co czwarty (24%) oczekuje poprawy sytuacji finansowej swojego gospodarstwa domowego w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

- Spada odsetek Polaków obawiających się negatywnych zmian sytuacji na rynku pracy

Mimo poprawy sytuacji na polskim rynku pracy, stopa bezrobocia wciąż pozostaje na najwyższym w UE poziomie, co wpływa na ocenę sytuacji na rynku pracy.

- Zdaniem dużej części Polaków – prawie co trzeciego (29%) – sytuacja na rynku pracy w ciągu najbliższych 12 miesięcy pogorszy się. Warto zauważyć, że wiosną 2006 odsetek ten był dużo wyższy i wynosił 37%
- Co czwarty ankietowany (25%), uważa, że poprawi się ona.

Poprawy sytuacji na rynku pracy spodziewają się głównie osoby z wyższym wykształceniem (33%) oraz uczniowie i studenci (30%). Natomiast pogorszenia sytuacji na rynku pracy obawiają się zwłaszcza bezrobotni – prawie połowa z nich (46%) przewiduje, że sytuacja na rynku pracy pogorszy się, a tylko co piąty (19%) jest przeciwnego zdania.

Należy podkreślić, że przewidywania Polaków dotyczące zmian sytuacji na rynku pracy są dużo bardziej optymistyczne niż wiosną 2006 roku. Odsetek respondentów, którzy spodziewają się jej poprawy wzrósł z 18% do 25%.

Ponadto prognozy Polaków dotyczące krajowego rynku pracy są zbliżone do średniej europejskiej. Warto wszakże odnotować, że Polacy, rzadziej niż mieszkańcy innych państw UE, spodziewają się pogorszenia sytuacji (29% w porównaniu do 34%). Najbardziej pogorszenia sytuacji na rynku pracy obawiają się Węgrzy (61%) oraz Grecy i mieszkańcy Cypru (po 55%). Poprawy sytuacji zatrudnienia najczęściej oczekują Holendrzy (68%), a także Litwini (53%).

Co ciekawe, o własną sytuację zawodową Polacy obawiają się znacznie rzadziej niż o sytuację na krajowym rynku pracy.

- Tylko co szósty Polak (17%) spodziewa się poprawy swojej sytuacji zawodowej.
- Jednak jednocześnie tylko co jedenasty (9%) boi się, że może się ona pogorszyć.
- Zdecydowana większość respondentów (65%) uważa, że nic się pod tym względem nie zmieni.

Młodszy Polacy, znacznie częściej od osób w wieku przedemerytalnym, oczekują polepszenia własnej sytuacji zawodowej.

- Poprawy własnej sytuacji zawodowej spodziewa się co trzeci Polak w wieku 15-24 lat (34%) oraz 25-39 lat (28%).
- Oczekuje jej zaledwie trzech na stu respondentów w wieku 55 i więcej lat (3%).

Prognozy Polaków dotyczące ich przyszłej sytuacji na rynku pracy nie różnią się znacząco od przewidywań mieszkańców pozostałych krajów europejskich.

- Więcej niż co piąty (23%) mieszkańców UE oczekuje poprawy swojej sytuacji na rynku pracy, a tylko co jedenasty (9%) pogorszenia.

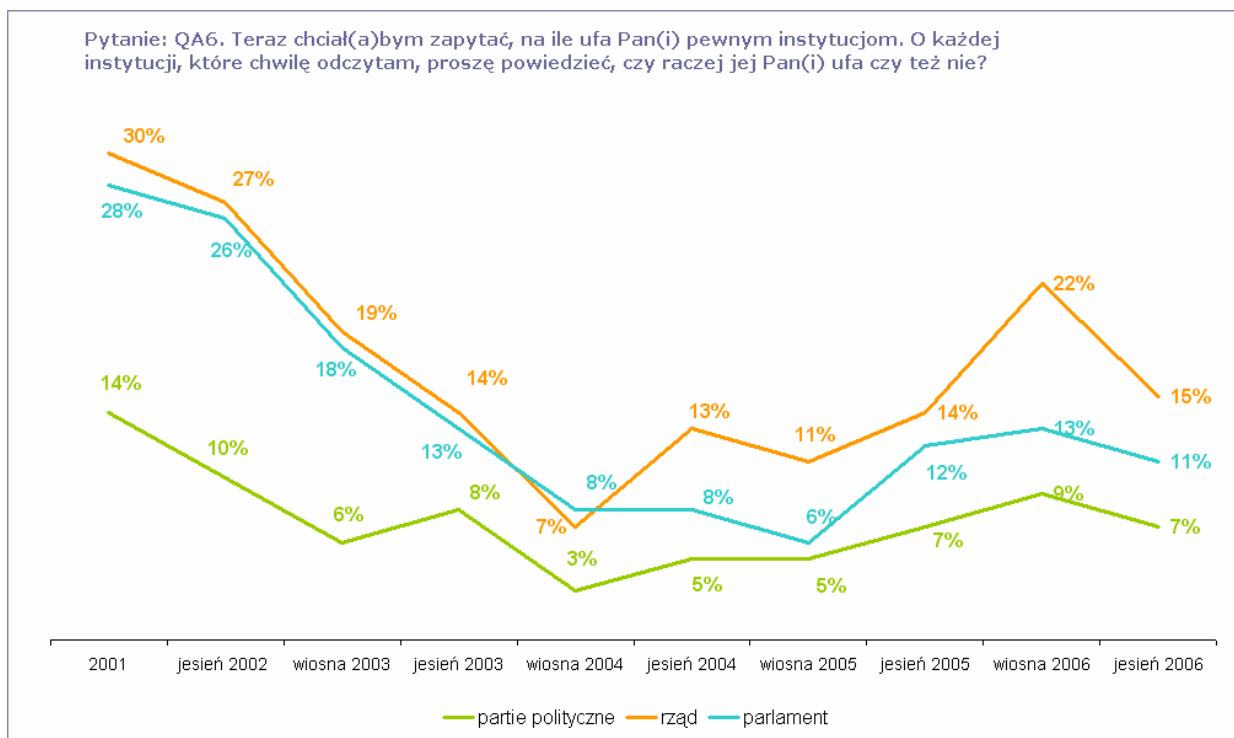
- Najczęściej pogorszenia swojej sytuacji zawodowej spodziewają się mieszkańcy Węgier (31%).
- Poprawy swojej sytuacji na rynku pracy najczęściej oczekują Litwini (35%).
- Na Słowacji, mającej, tak jak Polska, bardzo wysoką stopę bezrobocia 17% respondentów oczekuje poprawy swojej sytuacji zawodowej, a 11% obawia się jej pogorszenia.

1.3 Zaufanie do instytucji krajowych

- Zaufanie do rządu, parlamentu i partii politycznych jest w Polsce najniższe w UE i spada

Od kilku lat utrzymuje się w Polsce bardzo niski poziom zaufania do rządu, parlamentu i partii politycznych.

- Partiom politycznym ufa 7% Polaków, rządowi 15%, a Sejmowi 11%.
- Częściej od ogółu Polaków zaufanie do rządu deklarują starsi respondenci (21%), osoby najslabiej wykształcone (22%) oraz emeryci (21%).
- 86% Polaków nie ufa partiom politycznym, 79% rządowi, a 82% parlamentowi.

Należy odnotować, że od wiosny 2006 roku poziom zaufania do rządu, parlamentu i partii politycznych uległ dalszemu obniżeniu. Spadek ten nastąpił po poprzednio notowanym wzroście zaufania. W porównaniu z sytuacją sprzed pół roku najbardziej obniżył się poziom zaufania do rządu (z 22% do 15%).

Zaufanie do partii politycznych jest w Polsce najniższe w Unii Europejskiej. Trzeba jednak wziąć pod uwagę, że we wszystkich państwach członkowskich jest ono bardzo niskie i średnio wynosi 17%. Na podobnym poziomie jak w naszym kraju zaufanie do partii politycznych kształtuje się na Litwie (8%) i Łotwie (9%). Natomiast najwyższym zaufaniem społeczeństwa partie polityczne cieszą się w Danii (41%).

Również zaufanie do rządu jest w Polsce najniższe w całej Unii Europejskiej. Nie ma w UE państwa, gdzie byłoby ono porównywalnie niskie. Zaufanie do rządu poza Polską najniższe jest na Węgrzech (23%), w Wielkiej Brytanii i we Francji (po 24%) oraz na Litwie (25%). Największym zaufaniem rząd cieszy się w Finlandii (64%) i w Luksemburgu (62%). Średnia dla UE wynosi natomiast 30% i tak jak w Polsce obniżyła się (z 35%) przez ostatnie pół roku.

Podobnie jak zaufanie do rządu i do partii politycznych, zaufanie do parlamentu jest w Polsce najniższe wśród państw europejskich. Prawie równie niskie jest ono na Litwie (16%), najbardziej natomiast ufają swoim parlamentom Duńczycy (72%) i Finowie (65%). Średnio w UE parlamentowi ufa jeden na trzech mieszkańców (33%).

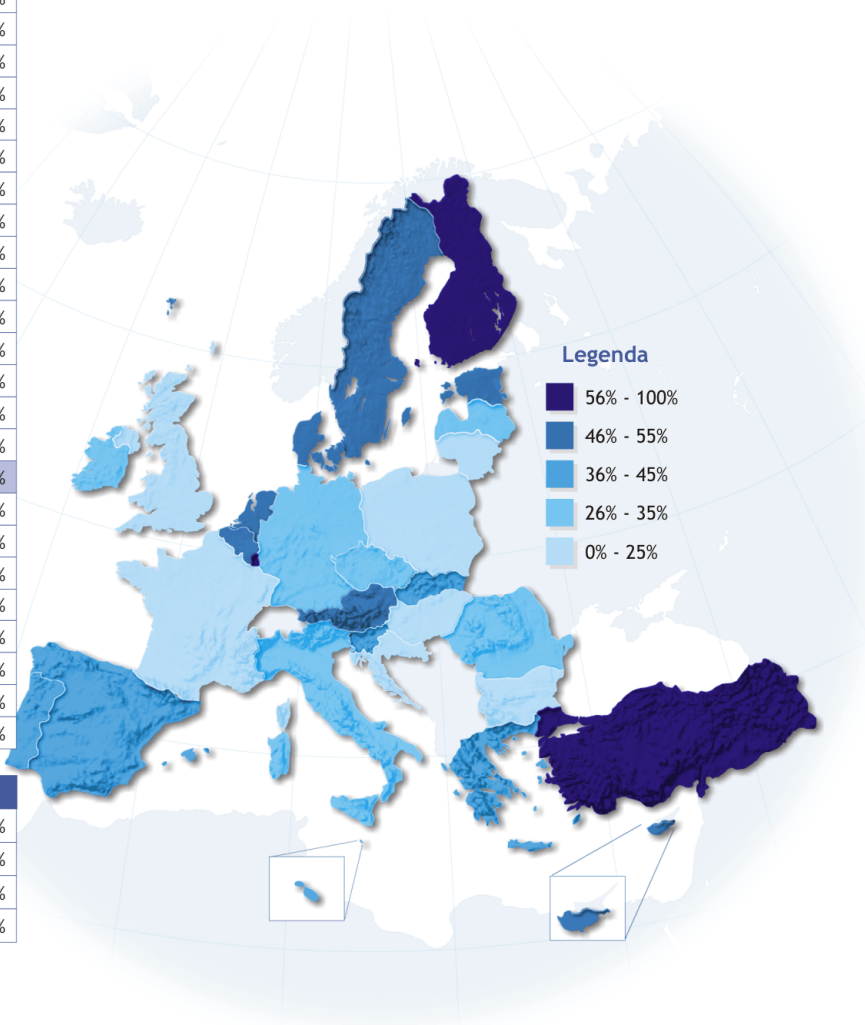
Pytanie: QA6.11. Teraz chciał(a)bym zapytać, na ile ufa Pan(i) pewnym instytucjom. O każdej z instytucji, które za chwilę odczytam, proszę powiedzieć, czy raczej jej Pan(i) ufa czy też nie?

Opcja: (KRAJOWY) rząd

Odpowiedzi: RACZEJ UFAM

Wyniki dla kraju		
	Finlandia	64%
	Luksemburg	62%
	Cypr	53%
	Estonia	53%
	Dania	52%
	Belgia	51%
	Holandia	48%
	Austria	46%
	Szwecja	46%
	Malta	43%
	Słowenia	43%
	Grecja	42%
	Hiszpania	40%
	Słowacja	39%
	Portugalia	36%
	Irlandia	34%
	Łotwa	32%
	Unia Europejska (25)	30%
	Włochy	29%
	Niemcy	27%
	Republika czeska	27%
	Litwa	25%
	Francja	24%
	Zjednoczone Królestwo	24%
	Węgry	23%
	Polska	15%

Inne kraje		
	Turcja	63%
	Rumunia	27%
	Bułgaria	21%
	Chorwacja	17%

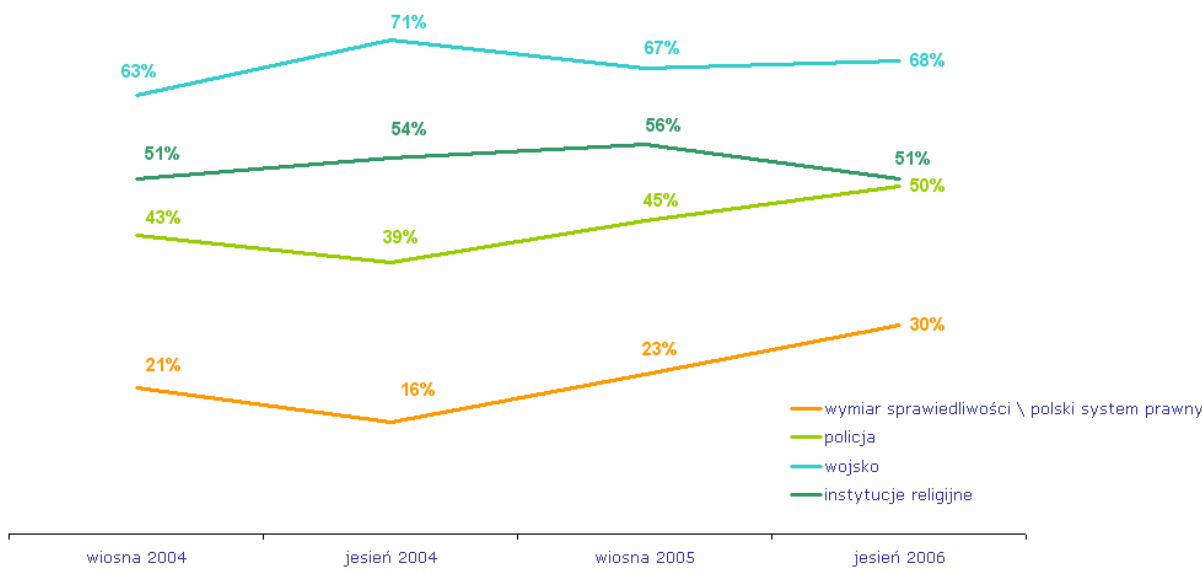

- Największym zaufaniem Polaków cieszy się wojsko

W przeciwieństwie do partii politycznych, parlamentu i rządu wojsko cieszy się niezmiennie wysokim zaufaniem wśród Polaków. Aktualnie ufa mu 68% respondentów. Zaufanie do instytucji religijnych deklaruje zaś 51% badanych. W ciągu ostatnich dwóch lat zaufanie do obu tych instytucji podlegało tylko nieznacznym wahaniom.

Pytanie: QA6. Teraz chciał(a)bym zapytać, na ile ufa Pan(i) pewnym instytucjom. O każdej z instytucji, które za chwilę odczytam, proszę powiedzieć, czy raczej jej Pan(i) ufa czy też nie?

Odsetek odpowiedzi "raczej ufam".

Zaobserwować można natomiast znaczny wzrost zaufania do policji. Jesienią 2004 ufało jej 39% ankietowanych, zaś obecnie odsetek ten wynosi 50%. Podobnie kształtowało się zaufanie do wymiaru sprawiedliwości – wzrosło z poziomu 16% do 30%.

Częściej wymiarowi sprawiedliwości ufają osoby młode (15-24 lata 35%) oraz uczniowie i studenci (37%), a także mieszkańcy wsi (37%). Nadal prawie dwie trzecie (63%) Polaków wymiarowi sprawiedliwości nie ufa.

Jeśli chodzi o policję to najbardziej ufają jej osoby:

- w wieku 55 i więcej lat (56%);
- z wykształceniem wyższym (55%);
- zajmujące kierownicze stanowiska (66%);
- mieszkańcy wsi (57%).

Wojsko największym zaufaniem cieszy się natomiast wśród:

- respondentów w wieku 55 i więcej lat (75%);
- z wykształceniem podstawowym (72%);
- prywatnych przedsiębiorców (75%) i emerytów (76%);
- mieszkańców wsi (74%).

Również instytucjom religijnym ufają najbardziej osoby najstarsze (61%), najslabiej wykształcone (63%) oraz mieszkańcy wsi (65%).

Ciekawe jest porównanie zaufania do wybranych instytucji w Polsce i innych państwach UE. Zaufanie do policji jest w Polsce niższe od średniego w Unii Europejskiej (64%). Niższe niż w Polsce jest ono na Litwie (33%) i Łotwie (40%), a także w Czechach i na Słowacji (po 43%). Najwięcej osób ufających policji jest za to wśród Duńczyków (85%), Niemców (79%) i Szwedów (78%).

Zaufanie do wojska kształtuje się w Polsce na poziomie zbliżonym do średniej europejskiej (69%). Zaufanie do wojska najniższe jest na Węgrzech (49%) i na Łotwie (53%). Najwyższe zaufanie deklarują zaś Finowie (89%).

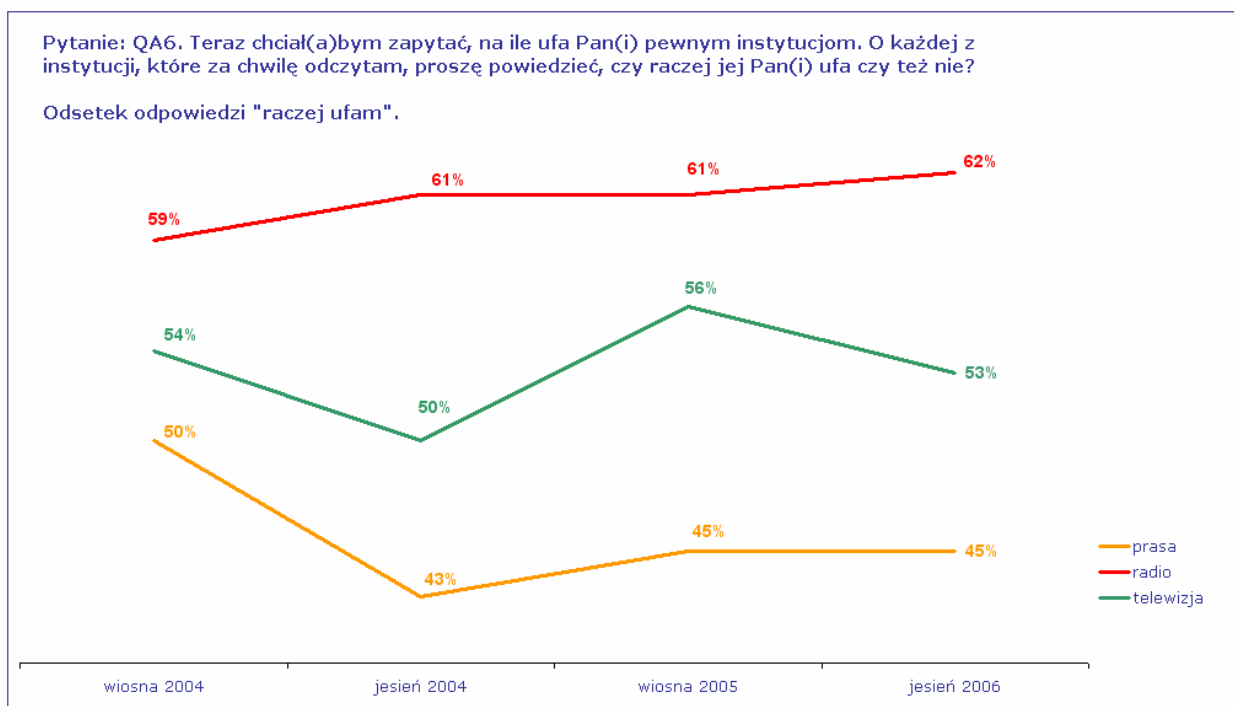
Średnio w Unii Europejskiej 44% mieszkańców ufa instytucjom religijnym - najczęściej w Danii (75%) i na Malcie (70%), a najmniej w Szwecji (21%) i w Czechach (30%).

Zaufanie do systemu sprawiedliwości jest w Polsce na poziomie znacznie niższym od średniej europejskiej (48%). Niższe niż w Polsce jest ono tylko na Litwie (24%), a na tym samym poziomie kształtuje się na Słowacji (31%). Największe zaufanie do swojego systemu sprawiedliwości mają Duńczycy (76%), Finowie (75%) i Austriacy (72%).

- Spośród mediów największym zaufaniem Polacy darzą radio

Spośród wymienionych w badaniu mediów największym zaufaniem Polaków cieszy się radio (62%), a w następnej kolejności telewizja (53%) i prasa (45%). Jeśli chodzi o odsetek badanych deklarujących brak zaufania, to najwyższy jest on w przypadku prasy – 45%. Telewizji nie ufa natomiast 40%, a radiu 28% Polaków.

Respondentów zapytano także o zaufanie do Internetu – okazuje się, że ufa mu co trzeci Polak (32%). Analizując ten wynik trzeba wziąć pod uwagę, że odsetek osób nie ufających Internetowi wynosi tylko 18%, pozostali nie mają zdania na ten temat, co może mieć związek z małym rozpowszechnieniem Internetu w Polsce.

Zaufanie do radio od dwóch lat utrzymuje się na mniej więcej stałym, wyższym niż w przypadku pozostałych mediów, poziomie. Również zaufanie do telewizji nie zmienia się w sposób istotny. Natomiast zaufanie do prasy jest obecnie o 5 punktów procentowych niższe niż wiosną 2004 roku. Wydaje się, że istnieje zależność między wykształceniem respondentów i deklarowanym poziomem zaufania do radio i prasy. Ufa im odpowiednio 66% i 50% osób z wyższym wykształceniem oraz 46% i 34% osób z wykształceniem podstawowym. Zaufanie do telewizji nie wydaje się natomiast być zależne od poziomu wykształcenia.

Zaufanie do Internetu najwyższe jest wśród osób w wieku 15-24 lata (58%), czyli tych, które najczęściej z niego korzystają. Wśród osób z tej grupy wiekowej najwyższe jest także zaufanie do radio (71%) i do telewizji (60%).

Zaufanie do prasy kształtuje się w Polsce na poziomie zbliżonym do średniej europejskiej (44%). Najniższe w UE jest ono w Wielkiej Brytanii (19%), a najwyższe w Holandii (63%) i w Czechach (60%).

Również zaufanie do radio jest w Polsce na poziomie zbliżonym do średniej dla UE (63%). Najwięcej osób ufa radiu w Danii (81%) i Szwecji (80%), najmniej na Węgrzech (44%) i we Włoszech (49%).

Zaufanie do telewizji także jest w Polsce na poziomie średniej europejskiej (53%). Najwyższe jest ono w Estonii (75%), Danii (74%), Czechach (73%) i Finlandii (72%), natomiast najniższe – we Francji (40%) i Grecji (41%).

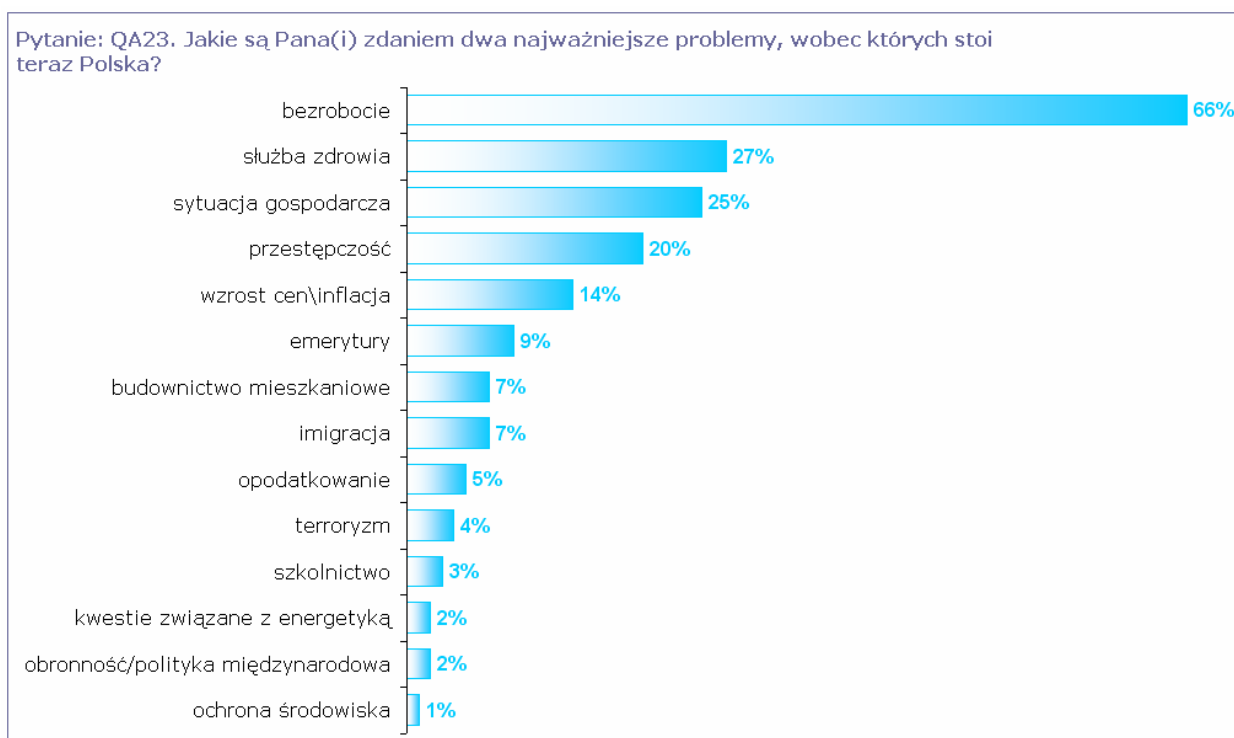
Podobnie jak zaufanie do pozostałych mediów zaufanie do Internetu kształtuje się w Polsce na poziomie zbliżonym do średniej europejskiej (34%). Zaufanie do Internetu najniższe jest na Węgrzech (27%) i w Niemczech (29%), a najwyższe na Słowacji (49%).

1.4 Problemy najważniejsze dla Polski

- Brak miejsc pracy pozostaje w odczuciu społecznym najważniejszym problemem

Podstawowym problemem, wskazanym przez zdecydowaną większość ankietowanych Polaków, jest bezrobocie. Widoczna jest jednak pewna poprawa nastrojów w tym zakresie, bo chociaż dwie trzecie (66%) respondentów wymienia bezrobocie jako największy problem, przed jakim stoi obecnie Polska, jest to mniej niż wiosną 2004 r., kiedy 78% badanych uznało to zjawisko za najpoważniejszy problem.

Kolejny w tym rankingu system opieki zdrowotnej wskazało już tylko 27% badanych, a sytuację gospodarczą 25%.

Polscy ankietowani wymieniają w następnej kolejności przestępczość (20%) oraz inflację (14%). Warto przypomnieć, że wiosną 2006 na problem inflacji wskazywało zaledwie 6% respondentów. W zależności od wieku, respondenci częściej wskazują na te problemy, które bardziej dotyczą ich grupy wiekowej bądź zawodowej.

- Najmłodsi respondenci (15-24 lata), częściej niż pozostali, wskazują na bezrobocie (73%) oraz imigrację (12%).
- Natomiast starsi respondenci (55 i więcej lat) częściej zwracają uwagę na przestępczość (25%), emerytury (18%) oraz system opieki zdrowotnej (33%).

Sytuacja ekonomiczna (35%) i podatki (11%) stosunkowo najczęściej jako jeden z najważniejszych problemów stojących przed Polską wskazywane są przez prywatnych przedsiębiorców. Bezrobocie wymieniane jest przez osoby bezrobotne (86%), a emerytury przez emerytów (18%). Każda z tych grup w większym stopniu dostrzega problemy, które jej dotyczą.

Hierarchia problemów uważanych za najważniejsze od jakiegoś czasu nie ulega w Polsce zmianom, z wyjątkiem zauważalnego w najnowszym sondażu wzrostu znaczenia inflacji.

Podobnie jak w Polsce, brak miejsc pracy jest także najważniejszym problemem dla mieszkańców innych krajów Unii Europejskiej, jednak średnio w UE wskazuje je 40% respondentów, czyli mniej niż w Polsce. W niektórych krajach pojawiają się problemy, które są postrzegane jako ważniejsze od bezrobocia, np.: terroryzm w Danii (35%), przestępczość w Estonii (45%), imigracja w Hiszpanii (64%), system opieki zdrowotnej w Irlandii (44%).

Bezrobocie jest znacznie częściej wymieniane jako najważniejszy problem w „nowych” państwach członkowskich (52%). W krajach „Piętnastki” wskazuje nań 38% badanych.

Najczęściej bezrobocie jako najistotniejszy problem wskazują Niemcy (70%), zaś najrzadziej wymieniają go Irlandczycy (5%) i Duńczycy (6%).

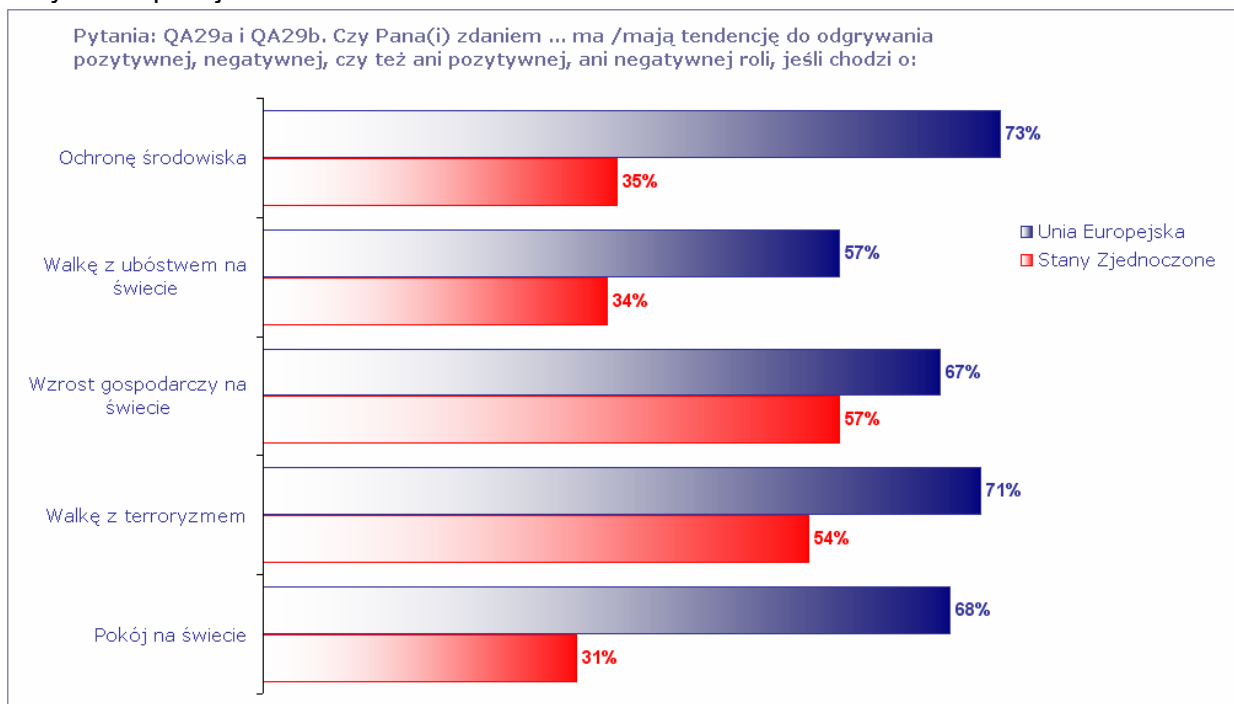
W dalszej kolejności Europejczycy wskazują te same problemy, co Polacy: przestępczość (23%), sytuację gospodarczą (23%), system ochrony zdrowia (16%). Znacznie częściej niż Polacy wskazują za to na imigrację (21%).

1.5 Porównanie roli Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych

- Międzynarodowa rola UE jest postrzegana pozytywniej od roli Stanów Zjednoczonych

Przeważająca większość Polaków dodatnio ocenia rolę UE w świecie. 73% ankietowanych uważa, że Unia Europejska odgrywa pozytywną rolę w dziedzinie ochrony środowiska. 71% docenia rolę UE w walce z terroryzmem, 68% pozytywnie ocenia znaczenie Wspólnoty w utrzymywaniu pokoju na świecie, 67% wskazuje na pozytywny wkład w światowy wzrost gospodarczy, a 57% w walkę z ubóstwem.

Rola Stanów Zjednoczonych postrzegana jest mniej pozytywnie. Najlepiej oceniany jest wkład USA w światowy wzrost gospodarczy (57%) oraz walkę z terroryzmem (54%). Częściej negatywną (38%) niż pozytywną (31%) rolę przypisują respondenci Stanom Zjednoczonym w zakresie utrzymania pokoju na świecie

Pozytywną rolę Stanów Zjednoczonych we wszystkich aspektach poza wzrostem gospodarczym na świecie, częściej dostrzegają respondenci z najstarszej niż z najmłodszej grupy wiekowej. Na przykład pozytywną rolę USA w zakresie utrzymywania pokoju na świecie dostrzega 22% osób w wieku 15-24 lata oraz 37% osób w wieku 55 i więcej lat.

Podobny trend można zaobserwować w przypadku oceny roli Unii Europejskiej w wymienionych aspektach. 66% respondentów w wieku 15-24 lat oraz 69% w wieku 55 i więcej lat wskazuje na pozytywną rolę UE w utrzymywaniu pokoju na świecie.

Rolę Stanów Zjednoczonych w wymienionych dziedzinach, poza ochroną środowiska, za pozytywną częściej uważają respondenci o prawicowych niż lewicowych poglądach politycznych. Na przykład ich rolę w światowym wzroście gospodarczym za pozytywną uważa 63% osób o poglądach prawicowych i 56% osób o poglądach lewicowych. Zależność taka występuje w mniejszym nasileniu w przypadku oceny roli UE.

Rola Stanów Zjednoczonych na świecie jest w Polsce, podobnie jak w większości „nowych” państw członkowskich, postrzegana pozytywniej niż w Unii Europejskiej jako całości. Najgorszy wizerunek Stany Zjednoczone mają w Grecji i na Cyprze, natomiast najlepiej postrzegane są w Czechach, na Litwie i w Polsce.

Również rola Unii Europejskiej jest w Polsce i większości pozostałych „nowych” państw członkowskich postrzegana pozytywniej niż w UE jako całości. Najgorzej rolę UE oceniają Austriacy i Brytyjczycy, najlepiej natomiast Czesi, Estończycy, Litwini i Słowacy.

W każdej z wymienionych dziedzin Polacy oceniają rolę Unii Europejskiej pozytywniej niż ogół Europejczyków, z których średnio 60% uważa za pozytywną rolę UE w zakresie utrzymywania pokoju na świecie, 59% dostrzega pozytywną rolę Unii w walce z terroryzmem, a 60% w zakresie ochrony środowiska. 53% uważa za pozytywny wkład UE w światowy wzrost gospodarczy, a 49% docenia znaczenie UE w walce z ubóstwem na świecie.

Rolę Unii Europejskiej w utrzymywaniu pokoju na świecie najwyżej oceniają Czesi i Słowacy (po 79%) oraz Litwini (77%), najniżej natomiast Brytyjczycy (44%) i Austriacy (46%). Podobnie jeśli chodzi o walkę z terroryzmem rola UE najwyżej oceniana jest w Czechach (75%), na Litwie (75%) oraz na Słowacji (74%), a najniżej w Austrii (41%) i w Wielkiej Brytanii (47%). Pozytywny wpływ Unii Europejskiej na sytuację gospodarczą najczęściej dostrzegają Litwini (76%), Estończycy (74%) oraz Słowacy (71%), najrzadziej natomiast Brytyjczycy (43%) i Francuzi (45%). Rola Unii Europejskiej w walce z ubóstwem najbardziej pozytywna jest w ocenie Litwinów (71%), a najmniej zdaniem Austriaków (43%) oraz Włochów i Brytyjczyków (44%). Jeśli chodzi o rolę Unii Europejskiej w ochronie środowiska, to pozytywna jest ona zdaniem 83% mieszkańców Cypru, 79% Maltańczyków i 77% Estończyków i tylko 44% Austriaków oraz 49% Brytyjczyków.

2. GOSPODARKA I ZATRUDNIENIE

2.1 Wpływ członkostwa w Unii Europejskiej na polską gospodarkę

- Polacy są przekonani o korzystnym wpływie członkostwa w UE na gospodarkę i sytuację zatrudnienia

Zdaniem zdecydowanej większości Polaków (79%) członkostwo w Unii Europejskiej ma dobry wpływ na gospodarkę naszego kraju, w tym 12% uważa, że ma ono bardzo dobry wpływ. 14% respondentów ocenia natomiast wpływ członkostwa w UE na polską gospodarkę jako negatywny.

- Im respondenci młodszy, tym częściej dostrzegają pozytywny wpływ członkostwa w Unii Europejskiej na polską gospodarkę (88% w wieku 15-24 lat oraz 75% w wieku 55 i więcej lat).
- Częściej na pozytywny wpływ członkostwa w UE na polską gospodarkę wskazują osoby z wykształceniem wyższym (83%) niż z podstawowym (65%).
- Nieco częściej zauważają go respondenci o lewicowych (86%) niż o prawicowych (81%) i centrowych (80%) poglądach politycznych.
- Zdecydowanie częściej na pozytywny wpływ członkostwa w UE na polską gospodarkę wskazują osoby uważające członkostwo w UE za coś dobrego (91%) niż te, które uważają je za coś złego.

Pozostali mieszkańcy UE znacznie rzadziej dostrzegają korzystny wpływ członkostwa w UE na gospodarkę swojego kraju. Negatywny wpływ najczęściej zauważają Węgrzy (52%), Portugalczycy i Francuzi (po 49%). Pozytywne oddziaływanie dostrzegają najczęściej Irlandczycy (89%), Estończycy (81%) i Duńczycy (80%).

Wpływ członkostwa Polski w UE na sytuację zatrudnienia w kraju jest oceniany mniej pozytywnie. Jednak ponad połowa ankietowanych (52%) uważa, że członkostwo w UE dobrze wpłynęło na zatrudnienie w Polsce. Przeciwnego zdania jest 36% respondentów.

- Pozytywny wpływ członkostwa w Unii Europejskiej na zatrudnienie w naszym kraju częściej dostrzegają młodszy respondenci – 56% osób w wieku 15-24 lata w porównaniu do 48% osób w wieku 55 i więcej lat.
- Osoby z wyższym wykształceniem (59%) częściej uważają, że członkostwo w UE ma pozytywny wpływ na polski rynek pracy niż osoby z wykształceniem podstawowym (40%).
- Niewielkie różnice występują pomiędzy osobami o lewicowych (53%) i prawicowych (59%) poglądach politycznych.
- Respondenci uważający, że członkostwo Polski w UE jest czymś dobrym, znacznie częściej (63%) dostrzegają jego dobry wpływ na sytuację zatrudnienia, niż uważający je za coś złego (21%).

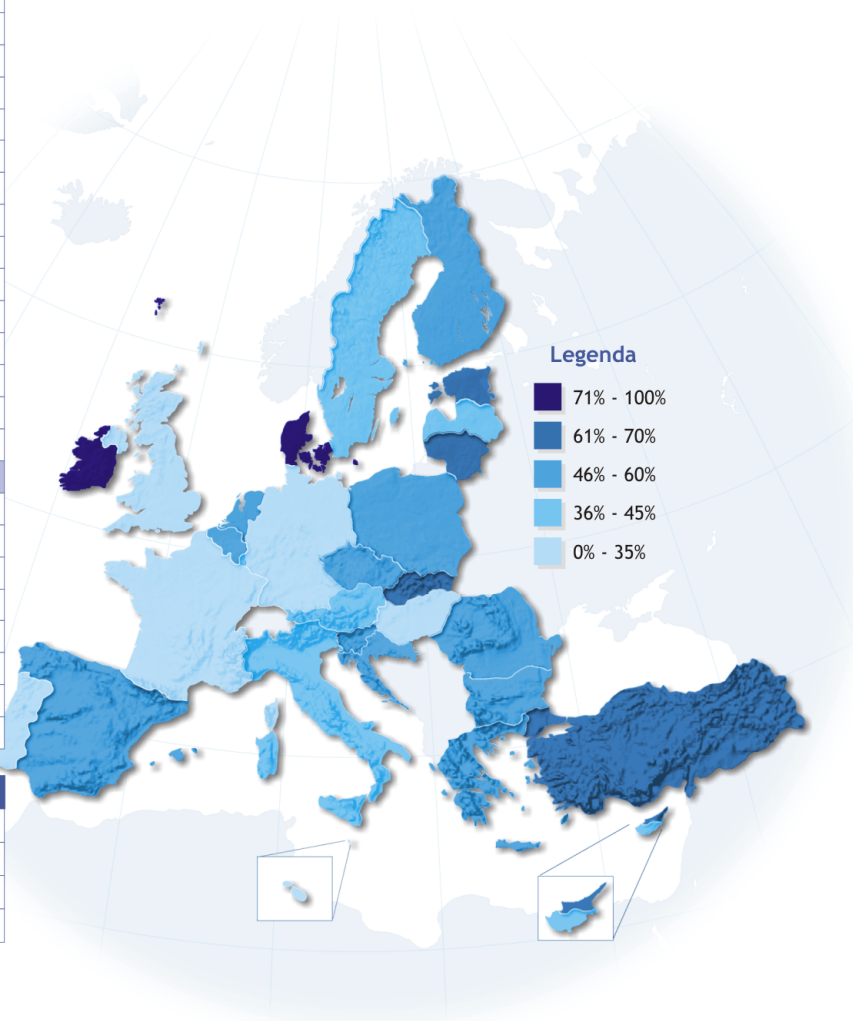
Polacy znacznie częściej niż pozostali mieszkańcy Wspólnoty (38%) dostrzegają pozytywny wpływ członkostwa w UE na sytuację na rynku pracy w swoim kraju. Najlepiej wpływ członkostwa w tym zakresie oceniają Irlandczycy (81%), Duńczycy (71%), Estończycy i Litwini (po 71%). Najgorzej natomiast oceniają oddziaływanie członkostwa w UE na sytuację zatrudnienia w swoim kraju Niemcy (70%) i Francuzi (65%).

Pytanie: QA9.6. Ludzie nie są zgodni w kwestii korzyści i strat wynikających z przynależności (NASZEGO KRAJU) do Unii Europejskiej. Odczytam teraz kilka spraw, proszę powiedzieć o każdej z nich, czy obecność (NASZEGO KRAJU) w Unii Europejskiej ma bardzo dobry, raczej dobry, raczej zły czy bardzo zły wpływ.

Opcja: Zatrudnienie w naszym kraju

Odpowiedzi: Bardzo dobry wpływ + Raczej dobry wpływ

Wyniki dla kraju	
 Irlandia	81%
 Dania	71%
 Estonia	70%
 Litwa	70%
 Słowacja	63%
 Republika czeska	58%
 Holandia	57%
 Polska	52%
 Hiszpania	48%
 Belgia	47%
 Grecja	47%
 Słowenia	47%
 Finlandia	46%
 Luksemburg	42%
 Szwecja	42%
 Łotwa	42%
 Austria	39%
 Unia Europejska (25)	38%
 Włochy	37%
 Cypr*	37%
 Węgry	35%
 Malta	34%
 Portugalia	30%
 Zjednoczone Królestwo	30%
 Francja	26%
 Niemcy	24%
* CY(tcc) = 66%	
Inne kraje	
 Turcja	65%
 Bułgaria	60%
 Rumunia	59%
 Chorwacja	49%

2.2 Najważniejsze działania dla poprawy kondycji europejskiej gospodarki

- Poprawa edukacji jest najczęściej wskazywanym przez Polaków działaniem mającym wpłynąć na poprawę wyników europejskiej gospodarki

Z zaproponowanej listy rozwiązań Polacy najczęściej (54%) wskazywali poprawę edukacji i przygotowania zawodowego jako najważniejsze dla poprawy kondycji europejskiej gospodarki. Prawie połowa (45%) respondentów za jedno z najważniejszych rozwiązań uważa również ułatwienia przy zakładaniu firm.

Więcej niż co trzeci Polak wskazuje na inwestycje w infrastrukturę transportową (37%) oraz w badania naukowe i innowacje (35%). Natomiast tylko 17% badanych wybrało bardziej efektywne zużycie energii, a 9% zwiększenie dopuszczalnej liczby godzin pracy.

Hierarchia wskazywanych rozwiązań jest podobna w całej Unii Europejskiej, chociaż znacznie wyższa jest tam pozycja badań naukowych i rozwoju. Na poprawę edukacji i przygotowania zawodowego wskazuje 65% badanych, na inwestycje w badania naukowe i rozwój 47%, a na ułatwienia w zakładaniu firm 43%.

2.3 Ocena sytuacji w Polsce

- Polacy uważają sytuację gospodarczą UE za dobrą, natomiast Polski za złą

Polacy w większości (64%) są przekonani, że sytuacja gospodarcza ich kraju jest zła, za to sytuacja gospodarcza Unii Europejskiej jest na ogół oceniana jako dobra.

- Polacy źle oceniają sytuację gospodarczą Polski – siedmiu na dziesięciu (64%) uważa, że jest ona zła, a tylko co czwarty (33%) jest przeciwnego zdania.
- Zdecydowana większość Polaków (84%) sądzi, że sytuacja gospodarcza UE jest dobra.
- Tylko 9% Polaków ocenia sytuację gospodarczą Unii Europejskiej jako złą.

Sytuację gospodarczą Polski lepiej od ogółu Polaków oceniają osoby w wieku 15-24 lat (37%), a także te z wyższym wykształceniem (40%) oraz zajmujące kierownicze stanowiska (41%). Respondenci z wyższym wykształceniem lepiej oceniają również sytuację gospodarczą Unii Europejskiej (86% w porównaniu do 76% wśród osób z wykształceniem podstawowym).

- Polacy bardzo źle oceniają sytuację na krajowym rynku pracy

Respondenci coraz lepiej oceniają sytuację na polskim rynku pracy, co wydaje się mieć związek z jej rzeczywistą poprawą, jednak nadal zdecydowana większość jest zdania, że jest ona zła. Sądzi tak dziewięciu na dziesięciu (87%) badanych, wobec 12% osób, które uważają, że sytuacja zatrudnienia jest dobra.

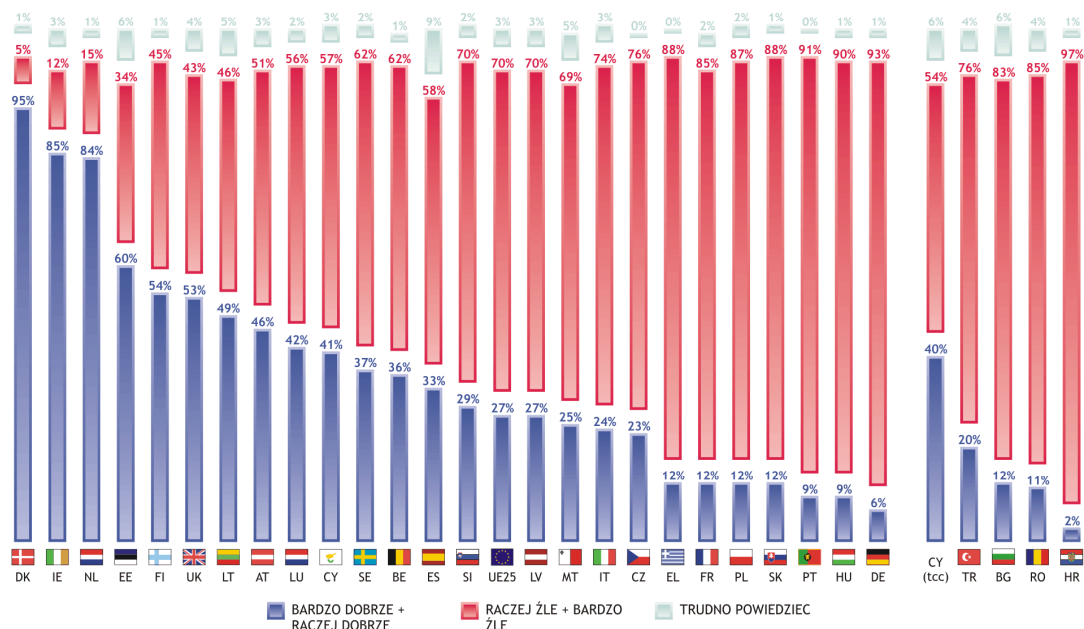
W przypadku oceny sytuacji na polskim rynku pracy nie występują większe różnice pomiędzy osobami należącymi do różnych grup społecznych – wszyscy postrzegają ją równie negatywnie.

Porównanie aktualnych ocen sytuacji w Polsce z ocenami z poprzednich badań pozwala na nieco optymizmu, gdyż można zauważyć pewną poprawę ocen we wszystkich dziedzinach.

- Poprawiła się ocena sytuacji gospodarczej Polski (wzrost odsetka ocen dobrych z 20% wiosną 2005 roku do 33%).
- Nieco lepiej oceniana jest także sytuacja zatrudnienia w kraju – wiosną 2005 roku 96% Polaków twierdziło, że jest ona zła i tylko 3%, że dobra. Obecnie 12% respondentów uważa sytuację na rynku pracy za dobrą.

Pytanie: QA51_3. Jak ocenił(a)by Pan(i) obecną sytuację w każdym z następujących obszarów?

Opcja: Sytuacja na rynku pracy w (NASZYM KRAJU)

Ocena sytuacji gospodarczej własnego kraju przez Polaków jest niższa od średniej europejskiej (46%). Stan gospodarki swojego kraju za dobry uważają prawie wszyscy Duńczycy (96%), a także Irlandczycy (91%), Holendrzy i Finowie (po 90%). Natomiast aż 88% Węgrów i Portugalczyków jest zdania, że stan gospodarki ich krajów jest zły.

Polacy i Słowacy najlepiej oceniają stan europejskiej gospodarki (po 84%). Odsetek ten zdecydowanie przewyższa średnią dla wszystkich krajów UE, która wynosi 58%. Najgorzej stan europejskiej gospodarki oceniają Włosi: 43% twierdzi, że znajduje się ona w złej lub raczej złej kondycji.

Wysokie bezrobocie w naszym kraju sprawia, że Polacy są jednym z narodów europejskich najgorzej oceniających sytuację na rynku pracy w swoim kraju. Gorzej oceniają ją tylko Niemcy (93%), Portugalczycy (91%) i Węgrzy (90%). Średnio w Unii Europejskiej nieco więcej niż co czwarta (27%) osoba dobrze ocenia sytuację na rynku pracy w swoim kraju. Najlepiej oceniają krajowe rynki pracy Duńczycy (95%), Irlandczycy (85%) i Holendrzy (84%).

3. CZŁONKOSTWO W UNII EUROPEJSKIEJ I ZAUFANIE DO UNII EUROPEJSKIEJ

3.1 Poparcie dla członkostwa Polski w UE

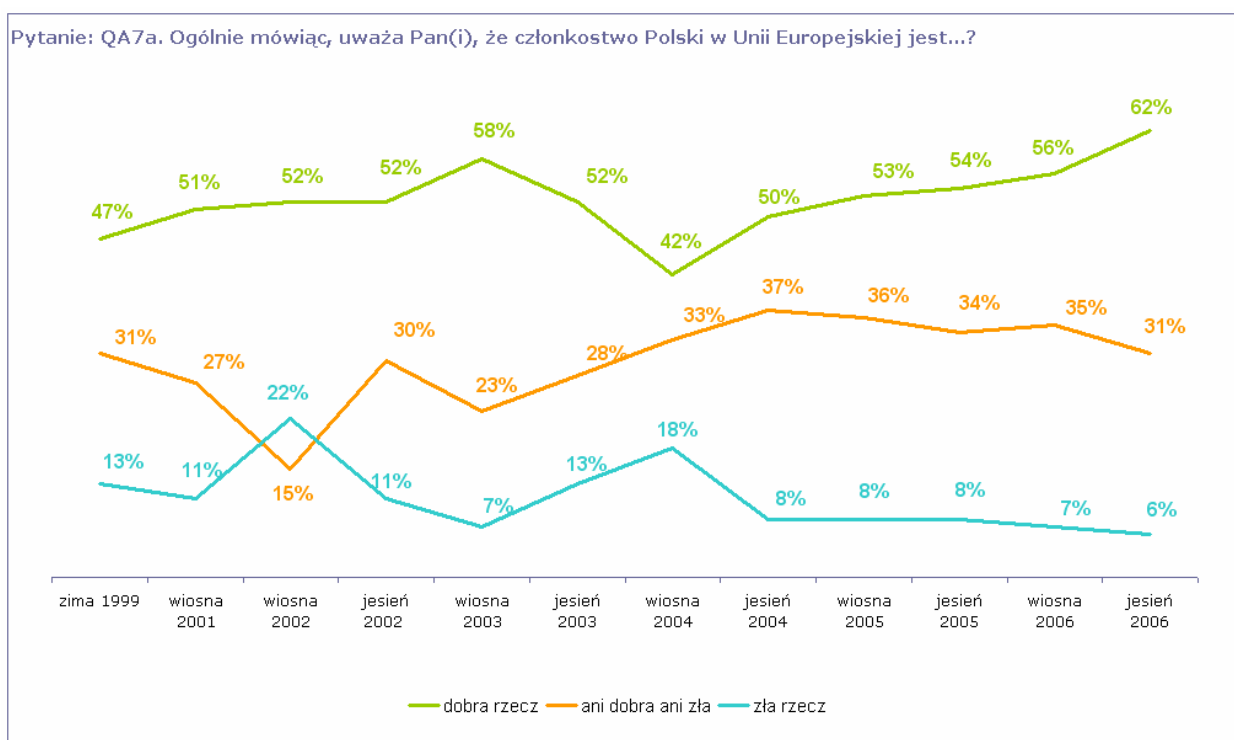
- Rośnie odsetek Polaków zadowolonych z członkostwa Polski w Unii Europejskiej

Większość Polaków jest zadowolonych z członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Odsetek ten systematycznie wzrasta.

- 62% z nich uważa, że członkostwo jest czymś dobrym.
- Jedynie 6% jest zdania, że członkostwo Polski w UE jest czymś złym.
- Co trzeci Polak (31%) uważa natomiast, że nie jest to ani dobra ani zła rzecz.

Członkostwo w Unii Europejskiej częściej uważane jest za coś dobrego przez młodych respondentów. Dwie trzecie (66%) osób w wieku 15-24 lata ocenia je jako coś dobrego, w porównaniu do 58% osób w wieku 55 lub więcej lat (w poprzednim badaniu odsetek ten wynosił 47%). Również osoby lepiej wykształcone częściej są entuzjastami polskiego członkostwa w Unii Europejskiej (73% osób z wyższym wykształceniem).

Członkostwo w Unii jest częściej uważane za coś dobrego przez osoby na kierowniczych stanowiskach (75%) oraz uczniów i studentów (66%). Polacy o lewicowych poglądach politycznych są zadowoleni z członkostwa nieco częściej (75%) od Polaków określających swe poglądy jako prawicowe (66%) i centrowe (60%). Zdecydowanie częściej jako dobrą rzecz traktują członkostwo w Unii osoby, które są zdania, że Polska skorzystała na wejściu do UE (77%), niż te, które się z tym nie zgadzają (21%).

Odsetek osób, które uważają członkostwo Polski w UE za coś dobrego, był najniższy (42%) wiosną 2004 roku, w przededniu przystąpienia naszego kraju do UE. Od tego momentu zaobserwować można stałą tendencję wzrostową tego wskaźnika. W porównaniu z sytuacją z wiosny 2006 roku odsetek respondentów uważających członkostwo Polski w UE za coś dobrego zwiększył się o 6 punktów procentowych. Jednocześnie maleje liczba badanych uważających członkostwo w Unii za coś złego.

Odsetek Polaków oceniających pozytywnie członkostwo w UE jest wyższy od europejskiej średniej (53% odpowiedzi, że jest ono czymś dobrym). Najczęściej członkostwo swojego kraju w UE uważają za coś dobrego Irlandczycy (78%), mieszkańcy Luksemburga (74%) i Holendrzy (72%). Najrzadziej czymś dobrym jest członkostwo w Unii dla Brytyjczyków (34%), Austriaków (36%), Węgrów (39%) i Finów (39%). Poziom zadowolenia z członkostwa jest wyższy w „nowych” państwach członkowskich (56%) niż w krajach „Piętnastki”(52%).

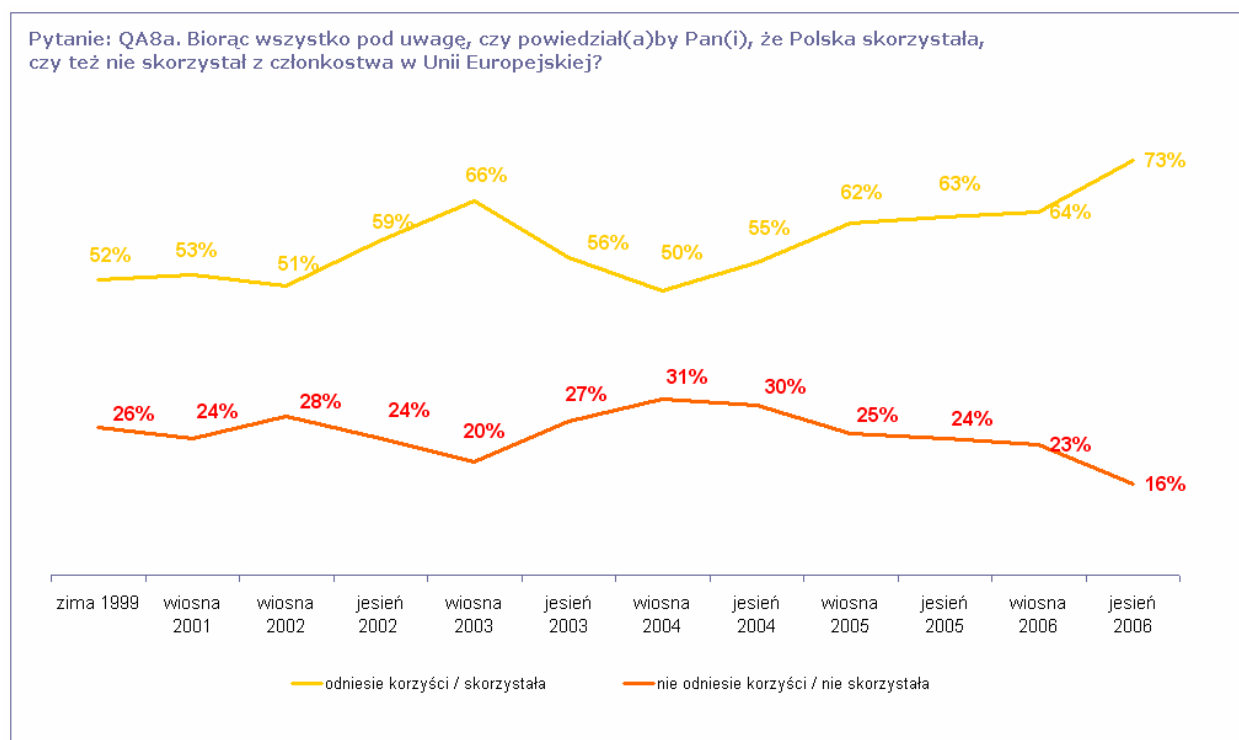
3.2 Korzyści z członkostwa

- Coraz więcej Polaków ocenia, że przystąpienie do UE przyniosło naszemu krajowi korzyści

Zdecydowana większość Polaków (73%) uważa, że na przystąpieniu do Unii Polska skorzystała. Wydaje się, że pozostaje to w ścisłej korelacji z opisywanym powyżej poziomem zadowolenia z członkostwa kraju w UE. Tylko co szósty (16%) badany sądzi, że nasz kraj na członkostwie w UE nie skorzystał.

Najczęściej opinię, że Polska zyskała na przystąpieniu do Unii Europejskiej, podzielają respondenci młodzi - w wieku 15-24 lat (78%), a także osoby z wyższym wykształceniem (83%). Wśród osób z wykształceniem podstawowym i respondentów w wieku 55 i więcej lat sądzi tak odpowiednio 56% i 69%.

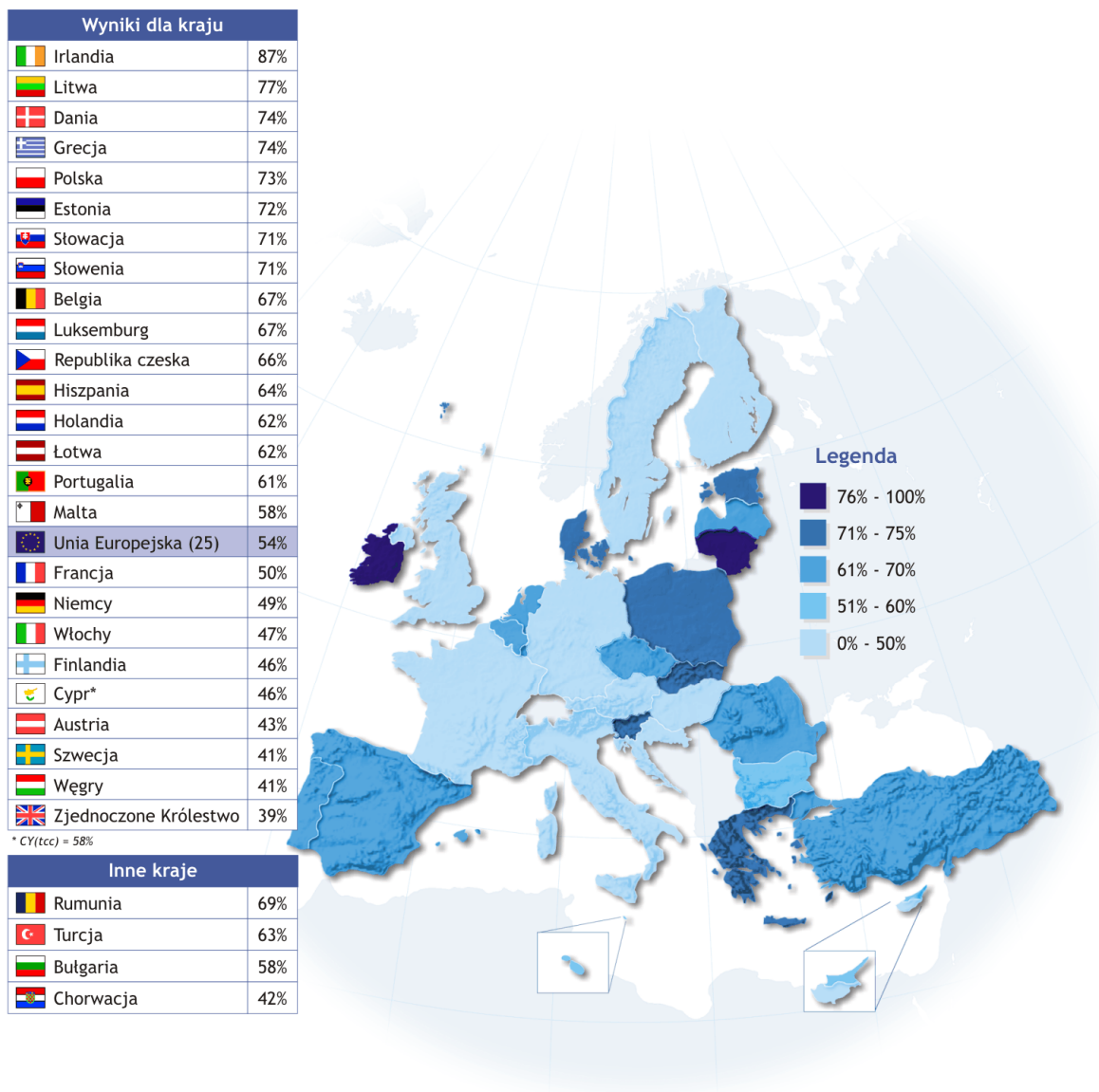
Warto zauważyć, że osoby określające swoje poglądy polityczne jako prawicowe, dostrzegają korzyści z członkostwa Polski w UE (76%) równie często jak osoby o poglądach lewicowych (77%).

W porównaniu z sytuacją sprzed roku znacznie wzrosła liczba Polaków, którzy dostrzegają korzyści wynikające z polskiego członkostwa w UE – z 64% do 73%. Tendencja wzrostowa tego wskaźnika utrzymuje się od momentu przystąpienia Polski do UE (wiosna 2004 roku). Jednocześnie od wiosny 2004 roku niezmiennie spada odsetek respondentów, będących przeciwnego zdania.

Pytanie: QA8. Biorąc wszystko pod uwagę, czy powiedział(a)by Pan(i), że (NASZ KRAJ) skorzystał czy też nie skorzystał z członkostwa w Unii Europejskiej?

Odpowiedzi: skorzystała

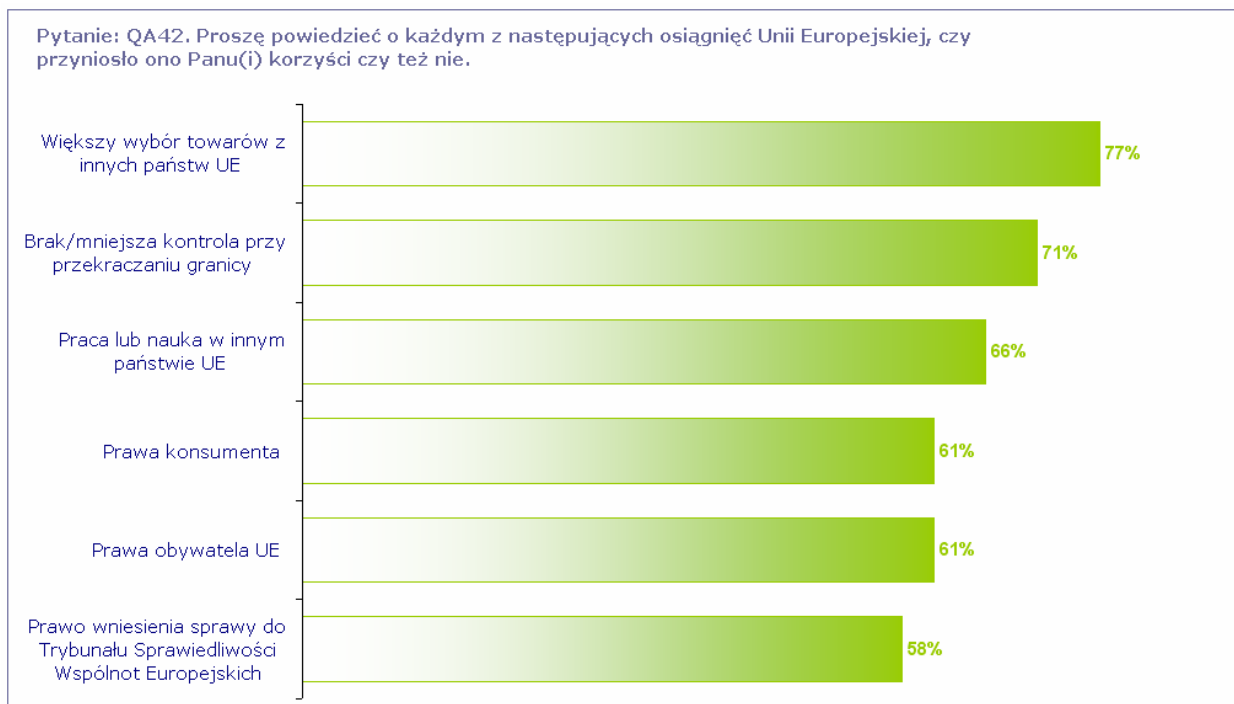

Na tle pozostałych narodów Unii Europejskiej (średnia dla to UE 54%) Polska wyróżnia się wysokim odsetkiem badanych twierdzących, że kraj skorzystał na członkostwie. Niemniej jednak wciąż daleko nam do poziomu Irlandii, w której 87% mieszkańców zgadza się z tym stwierdzeniem.

Najrzadziej zdania, że ich kraj skorzystał na członkostwie w Unii Europejskiej, są Brytyjczycy (39%), Węgrzy i Szwedzi (po 41%). Mieszkańcy „nowych” państw członkowskich (67%) znacznie częściej od mieszkańców „Piętnastki” (52%) uważają, że członkostwo w Unii przyniosło ich krajowi korzyści.

- Większość Polaków uważa, że członkostwo w UE przyniosło im osobiste korzyści

Większość Polaków ma poczucie, że przystąpienie do Unii Europejskiej przyniosło im osobiste korzyści. Najczęściej wskazują oni (77%) na większy wybór towarów i usług. 71% uważa, że skorzystało na braku lub mniejszej kontroli przy przekraczaniu granic. 66% Polaków uważa, że odnieśli indywidualną korzyść związaną z możliwością podejmowania pracy lub nauki w innym państwie UE. Po 61% badanych osób uważa, że skorzystało na ochronie praw konsumenta oraz praw obywatela UE. Najmniej, ale również ponad połowa Polaków (58%), jest zdania, że skorzystało na możliwości wniesienia sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich.

Im respondenci są młodszy i lepiej wykształceni, tym częściej mają poczucie, że osobiście skorzystali na członkostwie w UE. Ponadto mieszkańcy miast uważają tak częściej niż mieszkańcy wsi.

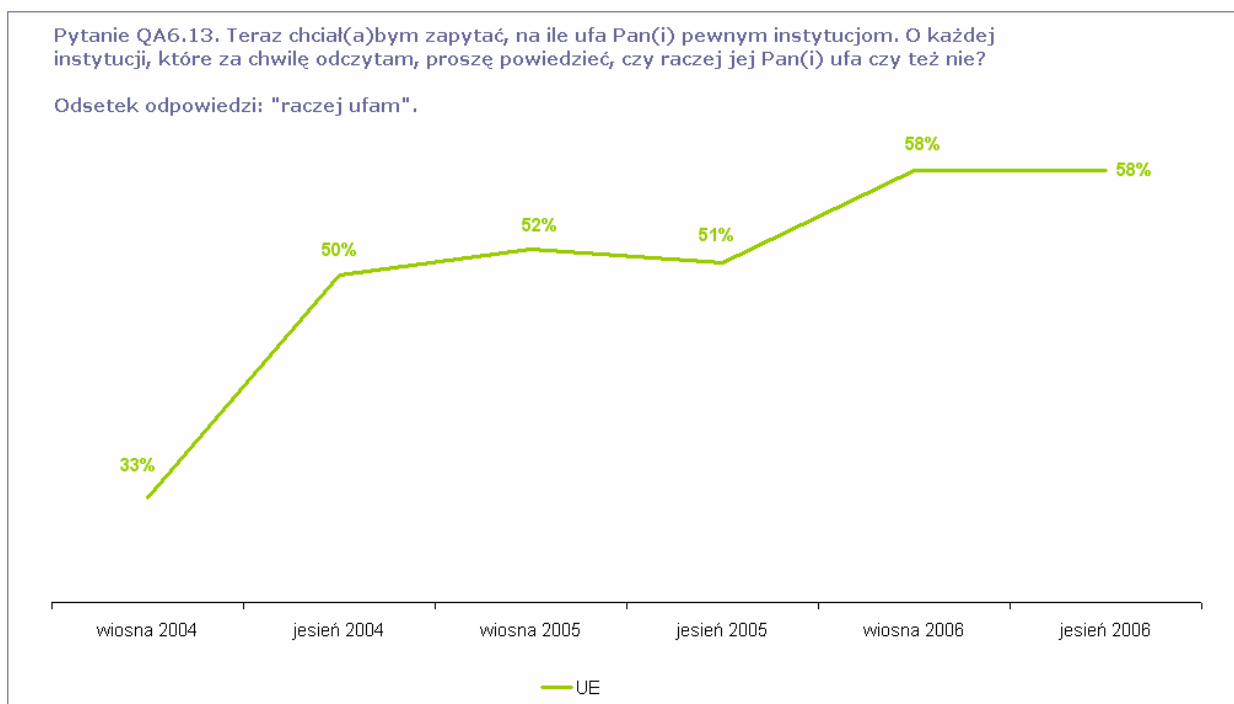
Polacy częściej niż ogół Europejczyków uważają, że członkostwo w UE przyniosło im korzyści w wymienionych aspektach. Ogólnie mieszkańcy „nowych” państw członkowskich UE mają większe poczucie, że osobiście skorzystali na przystąpieniu do UE niż mieszkańcy „starych” państw Unii. Najczęściej korzyści w wymienionych dziedzinach członkostwo przyniosło mieszkańcom Cypru, Malty, Czech, Polski, Litwy, Łotwy i Słowacji. Natomiast najrzadziej korzyści odczuli Duńczycy, Francuzi, Węgrzy, Brytyjczycy i Szwedzi.

3.3 Zaufanie do Unii Europejskiej

- Unia Europejska cieszy się stałym, wysokim zaufaniem Polaków

Zaufanie do Unii Europejskiej utrzymuje się w Polsce na wysokim poziomie.

- Obecnie Unii Europejskiej ufa 58% Polaków.
- Im osoba młodsza, tym większe jest prawdopodobieństwo, że będzie ufała UE. Ufa jej bowiem ponad dwie trzecie (68%) respondentów w wieku 15-24 lata i już tylko połowa (53%) respondentów w wieku 55 lub więcej lat.
- Unii Europejskiej ufa siedmiu na dziesięciu (71%) studentów, ponad dwie trzecie (69%) osób na stanowiskach kierowniczych i mniej więcej taki sam odsetek (65%) pracowników umysłowych.
- Co czwarty (26%) Polak nie ufa Unii Europejskiej.

Poziom zaufania Polaków do Unii Europejskiej nie zmienił się w porównaniu z wiosną tego roku, jest jednak wyższy niż jesienią 2005 roku, kiedy UE ufało 51% respondentów. Zaufanie do UE jest także zdecydowanie wyższe niż w przededniu wstąpienia Polski do UE wiosną 2004 roku, kiedy UE ufał co trzeci Polak (33%).

Inaczej niż w przypadku zaufania do instytucji krajowych, zaufanie do Unii Europejskiej kształtuje się w Polsce powyżej średniej dla ogółu państw UE. Unii Europejskiej ufa w krajach Wspólnoty średnio co druga osoba (45%).

Zdecydowanie najrzadziej Unii Europejskiej ufają Brytyjczycy (26%), najczęściej natomiast Słoweńcy (70%). Poziom zaufania do UE jest dużo wyższy w „nowych” państwach członkowskich (59%) niż w „starych” krajach Unii (42%).

3.4 Zaufanie do instytucji europejskich

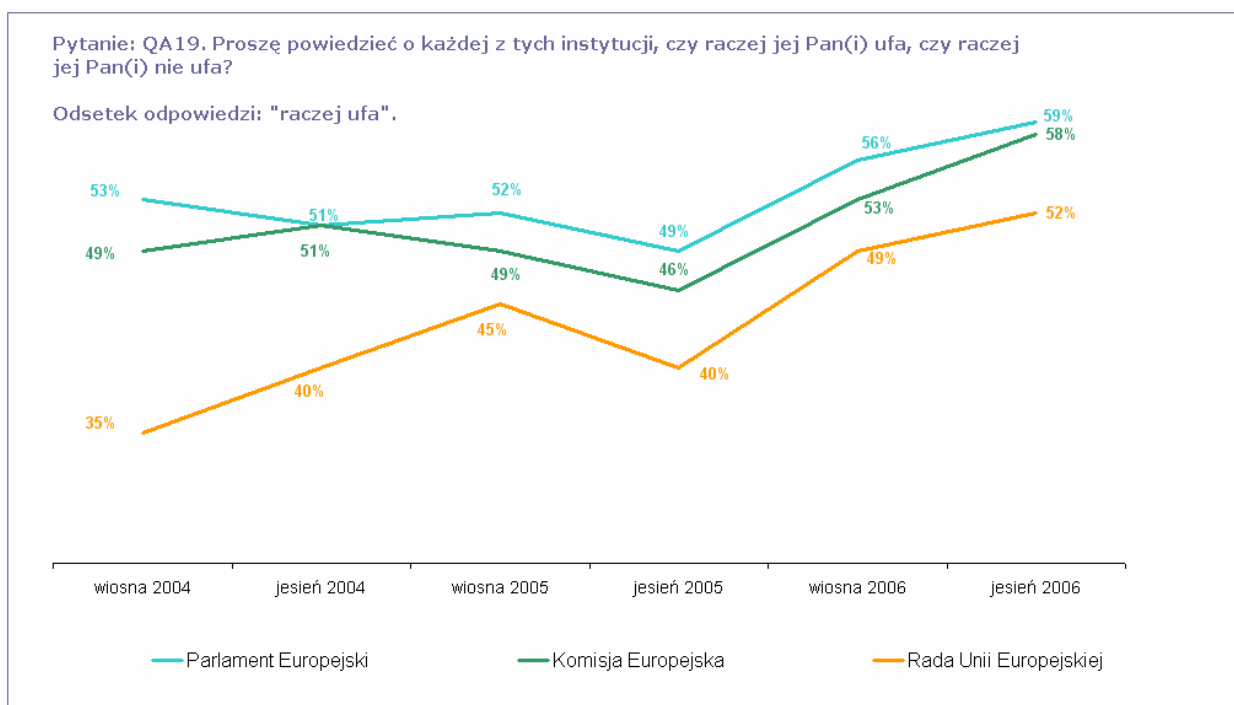
- Rośnie zaufanie Polaków do instytucji europejskich

Unia Europejska cieszy się wśród Polaków bardzo wysokim zaufaniem (58%). Równie wysokim zaufaniem Polacy darzą również poszczególne instytucje unijne.

- Parlamentowi Europejskiemu ufa 59% mieszkańców naszego kraju,
- Komisji Europejskiej - 58%,
- Radzie Unii Europejskiej - 52%,
- Europejskiemu Rzecznikowi Praw Człowieka - 54%.

Zaufanie do instytucji europejskich jest w Polsce znacznie wyższe od zaufania do instytucji krajowych i stale rośnie.

Zaufanie do instytucji europejskich jest wyższe wśród osób młodych i dobrze wykształconych. Osoby starsze i słabo wykształcone nie tyle nie ufają instytucjom europejskim, co raczej nie mają wyrobionego zdania na ich temat, co wydaje się być związane jest z niskim poziomem wiedzy o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

W porównaniu z sytuacją sprzed pół roku, zaufanie do instytucji europejskich wzrosło. Szczególnie zwiększyło się zaufanie do Komisji Europejskiej - z 53% do 58%.

Zaufanie do Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej kształtuje się w Polsce na poziomie wyższym od średniej dla UE, która w przypadku tych dwóch instytucji wynosi odpowiednio 52% i 48%. Wyższe jest także w Polsce zaufanie do Rady Unii Europejskiej i Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, którym w UE ufa średnio 42% i 35% badanych.

- Zaufanie do Parlamentu Europejskiego najwyższe jest w Słowenii (73%), na Słowacji (71%) i w Grecji (70%). Najniższe natomiast w Wielkiej Brytanii (25%).
- Zaufanie do Komisji Europejskiej najwyższe jest w Słowenii (73%), Belgii i Grecji (po 68%). Najrzadziej ufają Komisji Brytyjczycy (25%).
- Zaufanie do Rady UE najwyższe jest w Grecji (69%) i w Słowenii (68%), najniższe natomiast w Wielkiej Brytanii (19%).
- Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich zaufaniem darzy 63% Greków, 61% Finów oraz tylko 19% Łotyszy, 20% Brytyjczyków oraz 21% Litwinów.

Ogólnie poziom zaufania do instytucji europejskich jest wyższy w „nowych” państwa UE: Parlamentowi Europejskiemu ufa w nich 61% obywateli, Komisji Europejskiej 59%, Radzie Unii Europejskiej 54%, a Europejskiemu Rzecznikowi Praw Człowieka 49%. W krajach „Piętnastki” Parlamentowi Europejskiemu ufa 50% obywateli, Komisji Europejskiej 46%, Radzie Unii Europejskiej 40%, a Europejskiemu Rzecznikowi Praw Człowieka 32%.

4. EUROPEJCZYCY I UNIA EUROPEJSKA

4.1 Wizerunek Unii Europejskiej

- Unia Europejska budzi pozytywne skojarzenia u większości Polaków

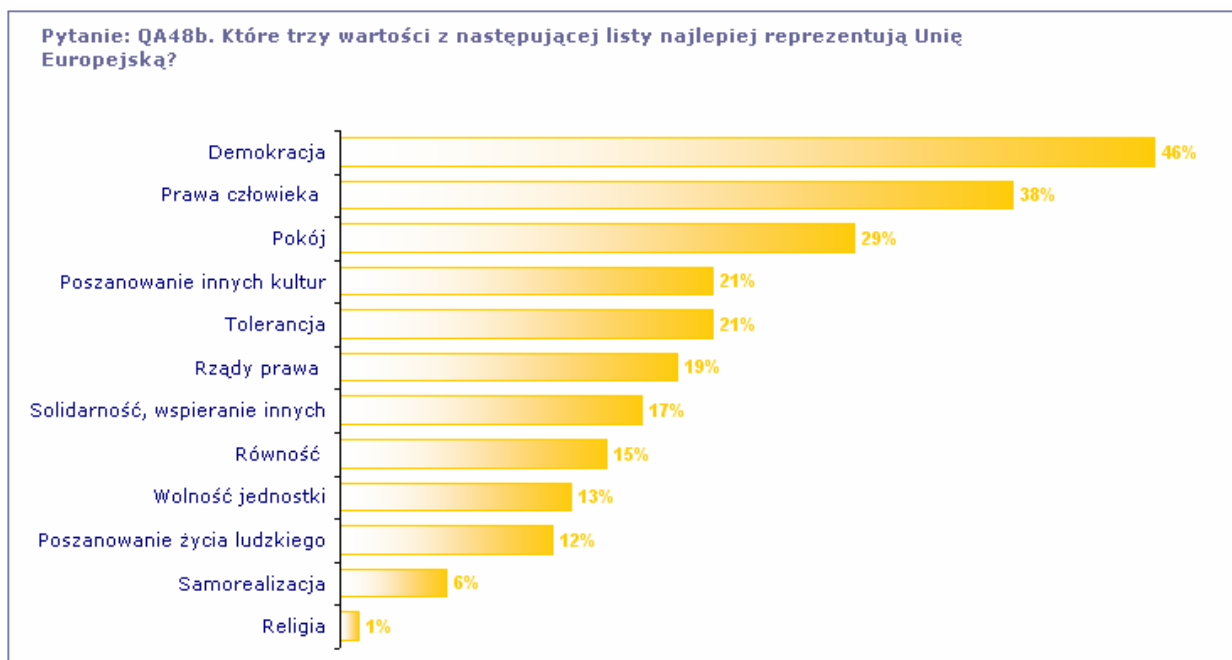
Unia Europejska dobrze kojarzy się Polakom. U więcej niż co dziesiątego (11%) wywołuje bardzo pozytywne skojarzenia, a u dalszych 47% raczej pozytywne. W porównaniu do poprzedniego badania zmniejszył się o dwa punkty procentowe odsetek badanych, u których UE wywołuje negatywne skojarzenia. Obecnie wynosi 7%. Co trzeci respondent (35%) ma z Unią Europejską skojarzenia neutralne.

Unia Europejska częściej budzi pozytywne skojarzenia u osób z wyższym wykształceniem – 68% w porównaniu do 39% wśród osób z wykształceniem podstawowym. UE częściej kojarzy się pozytywnie respondentom o lewicowych (68%) niż o prawicowych (60%) poglądach politycznych. Dodatkowo skojarzenia mają także częściej osoby uważające członkostwo w UE za coś dobrego (80%) niż coś złego (16%). Teza ta wydaje się być słuszna również w odniesieniu do mieszkańców innych krajów UE. Irlandczycy, którzy deklarują najczęściej, że członkostwo w UE jest czymś dobrym (78%) i przyniosło ich krajowi korzyści (87%), twierdzą w większości (73%), że Unia budzi w nich pozytywne skojarzenia. Z drugiej strony, Brytyjczycy, którzy najrzadziej są zdania, że członkostwo ich kraju w UE jest czymś dobrym (34%) i przynosi korzyści (39%) mają także najmniej pozytywnych skojarzeń z Unią Europejską.

4.2 Wartości reprezentowane przez Unię Europejską

- Zdaniem Polaków Unia Europejska najlepiej reprezentowana jest przez demokrację

Respondenci zapytani zostali o to, jakie wartości ich zdaniem najlepiej reprezentują Unię Europejską. W opinii Polaków Unię Europejską reprezentuje przede wszystkim demokracja – wskazało ją 46% respondentów. W następnej kolejności wskazywano na prawa człowieka (38%) oraz pokój (29%).

Dla 21% badanych wartością reprezentującą Unię Europejską jest poszanowanie innych kultur. Tyle samo respondentów wskazało na tolerancję. Rządy prawa są jedną z trzech wartości najlepiej reprezentujących UE zdaniem 19% Polaków, na solidarność i wspieranie innych wskazuje 17%, a na równość – 15%.

13% respondentów uważa, że UE jest najlepiej reprezentowana przez wolność jednostki, 12%, że przez poszanowanie życia ludzkiego. 6% Polaków wskazuje na samorealizację, a tylko 1% na religię jako na wartości reprezentujące UE.

Wartości reprezentowane przez Unię Europejską, na które wskazują Polacy, są także najczęściej wymieniane przez mieszkańców innych krajów UE. Są to: demokracja (38%), prawa człowieka (38%) i pokój (36%). Rzadziej niż Polacy kojarzą oni UE z demokracją i z tolerancją (11%), częściej z rządami prawa (24%) i pokojem (36%).

Większość Polaków jest zdania, że państwa członkowskie Unii Europejskiej są do siebie bardzo podobne ze względu na podzielane wartości (59%). Nie zgadza się z tym poglądem 28% respondentów, a pozostali nie mają na ten temat zdania. Polacy zgadzają się z tą opinią częściej niż ogół Europejczyków (48%).

4.3 Poczucie bycia Europejczykiem

- Polacy częściej niż ogół mieszkańców UE postrzegają siebie jako Europejczyków

65% Polaków zdarza się myśleć o sobie jako o Europejczykach. 17% robi to często, a 48% czasami. Aż co trzeci respondent (33%) nigdy nie myśli o sobie jako o Europejczyku.

Jednocześnie badani są dużo bardziej dumni z bycia Polakami (53% jest bardzo, a 38% raczej dumne) niż Europejczykami (16% bardzo, a 59% raczej). Zaś co dziesiąty Polak (10%) deklaruje, że w ogóle nie czuje się Europejczykiem.

Europejczykami w największym stopniu czują się najmłodsi respondenci – 23% osób w wieku 15-24 lat często czuje się Europejczykami. Także osoby z wyższym wykształceniem oraz z dużych miast (po 22%) częściej niż ogół Polaków myślą o sobie jako o Europejczykach.

Nigdy nie czuje się Europejczykami 41% osób w wieku 55 i więcej lat oraz 48% badanych z wykształceniem podstawowym.

We wszystkich grupach respondentów co najmniej dziewięciu na dziesięciu jest dumnych z bycia Polakiem. Najwyższy odsetek osób odczuwających dumę z tego powodu odnotowano wśród badanych z wykształceniem podstawowym (97%) oraz w wieku 55 i więcej lat (94%).

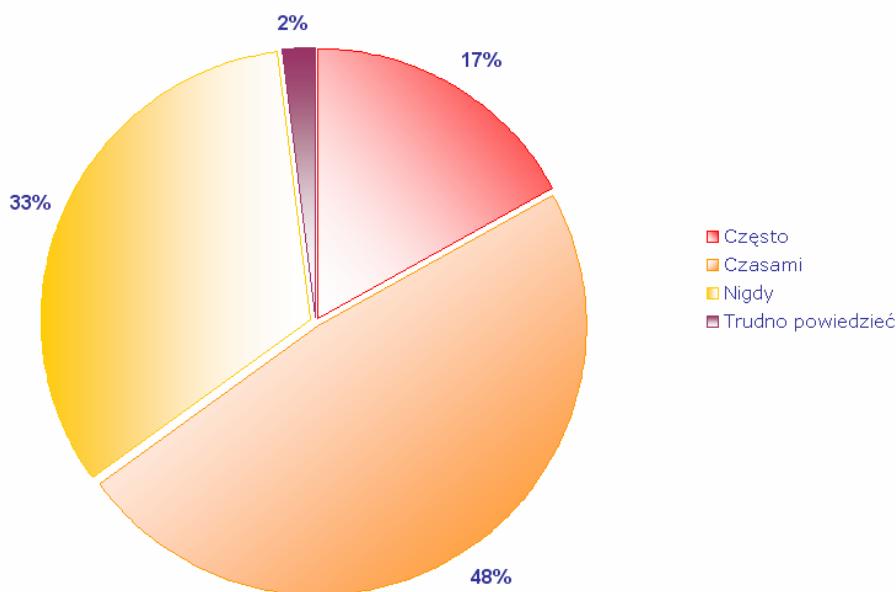
Z bycia Europejczykami w największym stopniu dumni są respondenci w wieku 15-24 lat i 25-39 lat (po 81%) oraz osoby z wykształceniem wyższym (79%). Najczęściej deklarują, że w ogóle nie czują się Europejczykami, respondenci w wieku 40-54 lat (12%) oraz 55 i więcej lat (13%).

Odsetek Polaków, postrzegających siebie jako Europejczyków jest wyższy od europejskiej średniej (54%). Zdecydowanie najrzadziej w UE Europejczykami czują się Brytyjczycy (33%), najczęściej natomiast Grecy (72%). Polacy są również częściej od średniej (59%) z bycia Europejczykami dumni.

W porównaniu z sytuacją z jesieni 2005 roku odsetek Polaków, którym zdarza się myśleć o sobie jako o Europejczykach, nie zmienił się, wtedy również wynosił 65% .

Również odsetek respondentów dumnych z bycia Polakami nie zmienił się w sposób istotny w porównaniu z sytuacją sprzed roku (94%), jednak zauważyć można spadek liczby badanych deklarujących, że są bardzo dumni (z 64% do 53%).

Pytanie: QA30. Czy kiedykolwiek myśli Pan(i) o sobie nie tylko jako o Polaku/Polce, ale również Europejczyku/Europejce? Czy zdarza się to często, czasami czy nigdy?

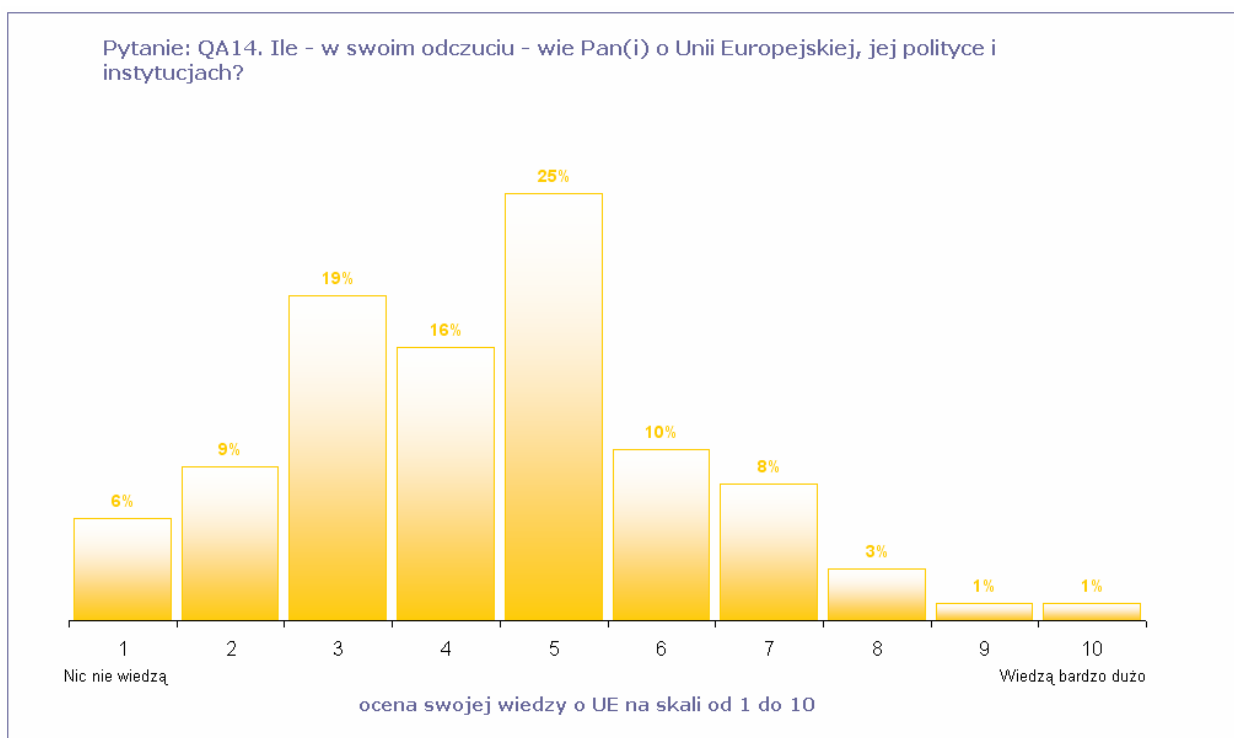

4.4 Subiektywna i rzeczywista ocena wiedzy o Unii Europejskiej

- Polacy oceniają swoją wiedzę o Unii Europejskiej na średnim poziomie

Na skali od 1 do 10, gdzie "1" oznacza "nie wiem nic", a "10" oznacza "wiem bardzo dużo", Polacy ocenili swoją wiedzę na temat Unii Europejskiej średnio na 4,3 punktu, czyli nieznacznie powyżej średniej europejskiej (4,2 punktu.).

Więcej niż co trzecia (34%) osoba oceniła swoją wiedzę bardzo słabo (od 1 do 3 punktów). Podczas wiosennego badania odsetek ten wyniósł 28%. Zmalał jednocześnie (o 2 punkty procentowe) odsetek osób najwyżej oceniających swoją wiedzę i wynosi obecnie 5%. Ogólnie w porównaniu z sytuacją z wiosny 2006 roku Polacy oceniają obecnie swoją wiedzę o UE nieco gorzej (4,3 punktu w porównaniu z 4,7 punktu).

- Najlepiej swoją wiedzę na temat UE oceniają osoby z wyższym wykształceniem (średnio na 4,9 punktu).
- Najgorzej oceniają ją osoby w wieku 55 i więcej lat (3,9 punktu) oraz osoby najslabiej wykształcone (3,3 punktu).

Warto zaznaczyć, że poziom, na jakim Polacy ocenili swoją wiedzę na temat Wspólnoty, nie odbiega od średniej dla Unii Europejskiej, która wynosi 4,2 punktu. Wyraźnie lepiej oceniają swoją wiedzę mieszkańcy Luksemburga (5,4), a wyraźnie gorzej Brytyjczycy (3,5) i Węgrzy (3,6).

- Rzeczywista wiedza Polaków o UE również pozostaje na średnim poziomie

Polacy oceniają swoją wiedzę o UE na średnim poziomie i rzeczywiście mają w tej wiedzy braki.

- 30% respondentów uważa, że Unia Europejska składa się z piętnastu państw członkowskich. O tym, że stwierdzenie to nie jest prawdziwe, wie 54% badanych.
- Co czwarty (24%) Polak nie wie, że członkowie Parlamentu Europejskiego wybierani są w wyborach bezpośrednich, natomiast prawidłową odpowiedź zna 56%.
- 29% ankietowanych nie zgadza się ze stwierdzeniem, że co sześć miesięcy inne państwo członkowskie przejmuje przewodnictwo w UE. 43% badanych wie, że jest to stwierdzenie prawdziwe.

Obiektywna wiedza o UE jest w Polsce na poziomie nieco wyższym od średniej dla UE, w której 35% badanych wierzy, że UE składa się z piętnastu państw członkowskich, 30% nie wie, jak wybierani są posłowie do Parlamentu Europejskiego. Jednak ogół Europejczyków rzadziej (26%) nie zgadza się ze stwierdzeniem, że co sześć miesięcy inne państwo członkowskie przejmuje przewodnictwo w UE.

UE składa się z piętnastu państw członkowskich najczęściej zdaniem Niemców (44%) i Słowaków (42%). Najczęściej nie zgadzają się z tym mieszkańcy Cypru (77%) i Luksemburga (71%). Aż 79% Maltańczyków i 77% Greków wie, że posłowie do Parlamentu Europejskiego wybierani są w wyborach bezpośrednich, za to po 46% Czechów i Szwedów uważa, że nie jest to prawda. Najwięcej respondentów, którzy wiedzą, że co sześć miesięcy inne państwo członkowskie przejmuje przewodnictwo w UE, jest w Austrii (78%). Najwięcej osób, które się z tym nie zgadzają jest wśród Belgów (36%) i Czechów (35%).

Rzeczywista wiedza Polaków o Unii Europejskiej nie zmieniła się istotnie w porównaniu z wiosną 2006 roku.

4.5 Znajomość instytucji europejskich

- Przeważająca większość Polaków deklaruje, że zna Komisję i Parlament Europejski

- O Parlamencie Europejskim oraz Komisji Europejskiej słyszało dziewięciu na dziesięciu Polaków (odpowiednio 92% i 90%). Dla porównania wiosną 2006 znajomość obu instytucji deklarowało odpowiednio 89% i 88% respondentów.
- Niższy odsetek ankietowanych twierdzi, że słyszał o Radzie Unii Europejskiej i Europejskim Rzeczniku Praw Obywatelskich (odpowiednio 75% i 72%).

Najrzadziej o wymienionych instytucjach unijnych słyszały osoby najslabiej wykształcone (o Parlamencie Europejskim 79%, o Komisji Europejskiej 75%, o Radzie Unii Europejskiej 55%, a o Europejskim Rzeczniku Praw Obywatelskich 47%). Często nie słyszały o nich także osoby najstarsze (o Parlamencie Europejskim 87%, o Komisji Europejskiej 83%, o Radzie Unii Europejskiej 66%, a o Europejskim Rzeczniku Praw Obywatelskich 58%).

Natomiast młodzi respondenci znają poszczególne instytucje europejskie lepiej od ogółu respondentów, podobnie jak osoby z wyższym wykształceniem.

Wiedza o istnieniu poszczególnych instytucji europejskich jest w Polsce na poziomie wyższym od średniej europejskiej. O Parlamencie Europejskim słyszało 90% Europejczyków, o Komisji Europejskiej 82%, o Radzie Unii Europejskiej 63%, a o Europejskim Rzeczniku Praw Obywatelskich 40%.

W porównaniu z jesienią 2005 i wiosną 2006 roku nastąpił wzrost odsetka osób deklarujących znajomość wymienionych instytucji europejskich.

- Znajomość Komisji Europejskiej najwyższa jest w Luksemburgu (96%) i Finlandii (95%), a najniższa w Wielkiej Brytanii (72%), na Litwie (75%) oraz we Włoszech (76%).
- Parlament Europejski znany jest prawie wszystkim mieszkańcom Luksemburga (98%), Szwecji i Słowenii (po 97%). Najrzadziej słyszeli o nim Brytyjczycy (82%) i Litwini (84%).
- Występują bardzo duże różnice w poziomie znajomości Rady UE pomiędzy poszczególnymi krajami. Słyszało o niej 84% Greków i tylko 39% Brytyjczyków.
- Podobnie duże różnice zauważyć można w znajomości Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich. Z taką instytucją zetknęło się 82% Finów oraz 81% Słoweńców i jednocześnie zaledwie 14% Litwinów i 22% Niemców.

4.6 Zrozumienie zasad działania Unii Europejskiej

- Prawie dwie trzecie Polaków deklaruje, że wie jak działa UE

Większość Polaków jest przekonana, że wie jak funkcjonuje Unia Europejska. Z takim stwierdzeniem zgadza się ponad połowa ankietowanych (59%). Jednocześnie co trzeci (34%) przyznaje, że nie wie jak działa UE.

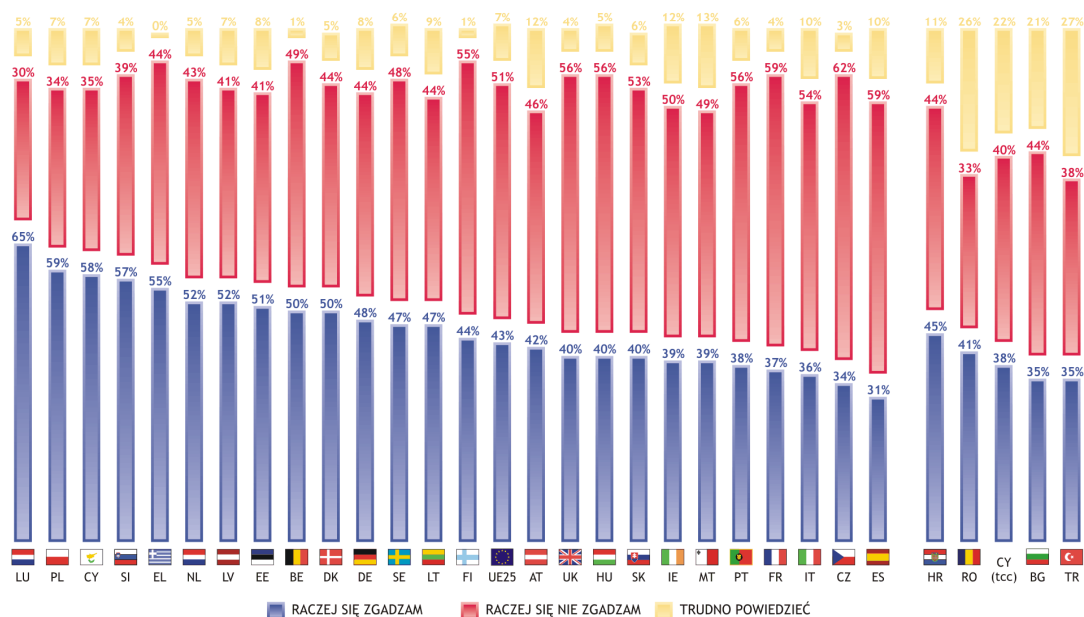
Przekonanie o zrozumieniu zasad funkcjonowania Unii Europejskiej jest najwyższe wśród respondentów:

- w wieku 15-24 lat (69%) oraz 25-39 lat (67%);
- najlepiej wykształcone (79%);
- uczniowie i studenci (71%);
- na kierowniczych stanowiskach (90%).

Do braku wiedzy o działaniu UE przyznają się najczęściej najstarsi respondenci (45%) oraz osoby z wykształceniem podstawowym (62%).

Pytanie: QA12_2. Dla każdego z poniższych stwierdzeń proszę powiedzieć, czy raczej się Pan(i) z nim zgadza czy też nie.

Opcja: Rozumiem, jak działa Unia Europejska.

Polacy są dużo pewniejsi, że rozumieją działanie Unii Europejskiej, niż ogół Europejczyków, z których 43% deklaruje zrozumienie, a 51% nieznajomość zasad funkcjonowania UE. W porównaniu do wiosny 2006 uległ zmniejszeniu zarówno procent Polaków, jak i Europejczyków, deklarujących znajomość funkcjonowania UE (spadek o 3 punkty procentowe). Odsetek osób przekonanych, że wiedzą jak funkcjonuje UE, jest w Polsce jednym z najwyższych w Unii. Wyższy jest on jedynie w Luksemburgu (65%). Natomiast najmniej osób, które uważają, że wiedzą jak funkcjonuje Unia Europejska, jest wśród Hiszpanów (31%).

4.7 Poczucie wpływu na sprawy UE

- Większość Polaków uważa, że ich głos nie liczy się w Unii Europejskiej

Tylko nieco więcej niż co trzeci Polak (36%) uważa, że jego głos liczy się w UE. Jednocześnie ponad połowa (55%) jest przeciwnego zdania. W porównaniu do stanu z jesieni 2005 dane te uległy nieznacznym tylko zmianom – odsetek zwolenników tego twierdzenia wzrósł o jeden punkt procentowy, liczba przeciwników zmniejszyła się o dwa punkty procentowe.

Najczęściej poczuć, że ich głos liczy się w Europie mają:

- respondenci w wieku 15-24 lata (45%);
- studenci (47%);
- osoby na kierowniczych stanowiskach (43%);
- osoby zajmujące się domem (42%).

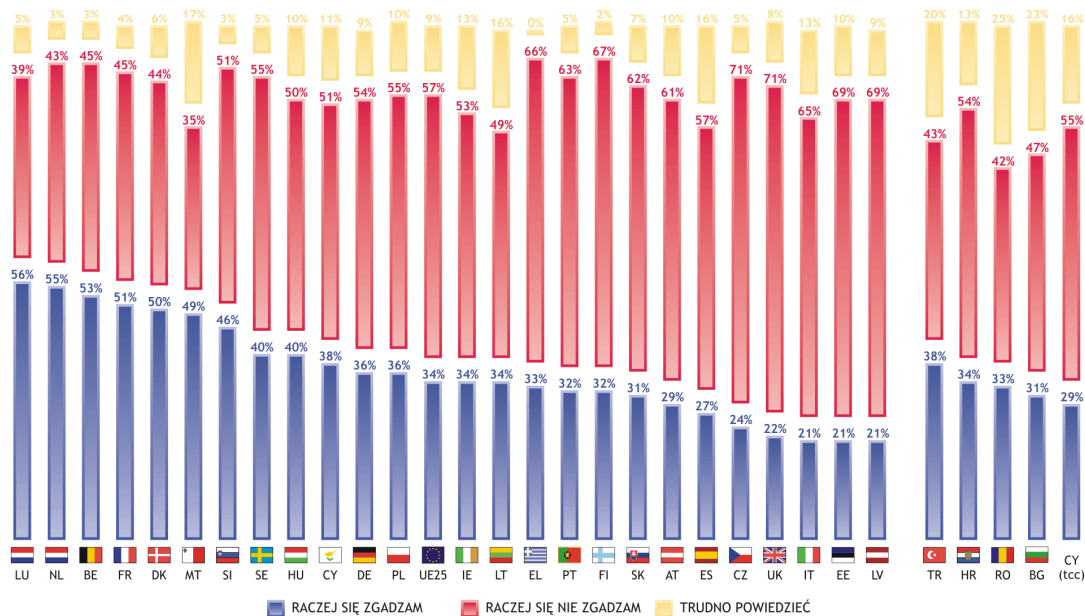
Nie zgadzają się z tym głównie:

- osoby w wieku 40 i więcej lat (59%);
- respondenci z wykształceniem podstawowym (59%);
- pracownicy umysłowi (65%).

Podobne dane uzyskano w pozostałych krajach Unii. Średnio 34% Europejczyków ma poczucie, że ich głos liczy się w UE. Najczęściej sądzą tak mieszkańcy Luksemburga (56%), Holendrzy (55%), Belgowie (53%) i Francuzi (51%). Najrzadziej wierzą, że mają wpływ na sprawy UE Estończycy, Włosi, Łotysze (po 21%) i Brytyjczycy (22%).

Pytanie: QA12_1. Dla każdego z poniższych stwierdzeń proszę powiedzieć, czy raczej się Pan(i) z nim zgadza czy też nie.

Opcja: Mój głos liczy się w Unii Europejskiej.

4.8 Poczucie zaangażowania w sprawy europejskie

- Poczucie zaangażowania w sprawy europejskie jest w Polsce bardzo niskie

Zaledwie 15% Polaków czuje się zaangażowanych w sprawy europejskie. Czterech Polaków na pięciu (80%) jest przeciwnego zdania.

Odsetek respondentów przekonanych o swym zaangażowaniu w sprawy europejskie zmalał o osiem punktów procentowych w porównaniu z edycją Eurobarometru z jesieni 2005 roku. O pięć punktów procentowych wzrósł wskaźnik ankietowanych, którzy nie czują się w nie zaangażowani.

Poczucie zaangażowania w sprawy europejskie rośnie wraz z poziomem wykształcenia. Zaangażowany czuje się prawie co piąty (18%) Polak z wyższym wykształceniem oraz co dziesiąty (10%) z wykształceniem podstawowym. Częściej od ogółu Polaków poczucie zaangażowania w sprawy europejskie mają także osoby zajmujące kierownicze stanowiska (20%) oraz mieszkańcy dużych miast (19%).

Średnio Europejczycy (19%) nieco częściej niż Polacy czują się bardzo zaangażowani w sprawy Unii Europejskiej. Dużo częściej od Polaków zaangażowanie deklarują Duńczycy (29%), dużo rzadziej mieszkańcy Cypru (8%), Finowie (9%) i Brytyjczycy (10%).

4.9 Częstotliwość poszukiwania informacji o Unii Europejskiej

- Więcej niż co trzeci Polak nigdy nie poszukuje informacji o UE

Polacy dość rzadko z własnej inicjatywy poszukują informacji o Unii Europejskiej. Tylko pięciu na stu (5%) szuka ich często, a 24% robi to czasami. Więcej niż co trzeci (37%) mieszkańców naszego kraju nigdy nie poszukuje informacji o UE, a 34% robi to rzadko.

Im respondenci młodszy i lepiej wykształceni, tym częściej poszukują informacji o UE. Odsetek respondentów, którzy nigdy nie poszukują informacji o UE jest najwyższy wśród osób w wieku 55 i więcej lat (52%) oraz osób z wykształceniem podstawowym (69%).

Odsetek Polaków nigdy nie poszukujących informacji o UE kształtuje się dokładnie na poziomie unijnej średniej (37%). Najwięcej osób, które takich informacji wcale nie poszukują jest w Hiszpanii (60%), natomiast najmniej w Luksemburgu (18%) i we Włoszech (25%).

4.10 Ocena dostępności informacji na temat UE

- Zdaniem większości Polaków informacje o UE są łatwo dostępne

Większość Polaków (59%) ocenia, że łatwo jest znaleźć informacje na temat Unii Europejskiej, jej polityk i instytucji, w tym 11% uważa, że jest to bardzo łatwe. Co czwarty Polak (24%) jest zdania, że trudno jest znaleźć informacje o UE. 5% z nich deklaruje, że jest to bardzo trudne.

Znalezienie informacji o Unii Europejskiej jest łatwe przede wszystkim dla:

- respondentów w wieku 15-24 lat (81%);
- osób z wyższym wykształceniem (77%);
- studentów (85%).

Znalezienie informacji o UE jako trudne oceniają:

- osoby w wieku 55 i więcej lat (36%);
- badani z wykształceniem podstawowym (41%);
- emeryci (35%).

Dla Polaków znalezienie informacji o Unii Europejskiej jest łatwiejsze niż dla ogółu Europejczyków (48%). Za najłatwiejsze uważają je Łotysze (69%) i Słoweńcy (68%). Trudności najczęściej dostrzegają Grecy (52%).

4.11 Zainteresowanie sprawami i wydarzeniami w Polsce i w Unii Europejskiej

- Deklarowane zainteresowanie Polaków sprawami i wydarzeniami w Polsce i w UE jest najwyższe w Europie

82% respondentów deklaruje, że interesuje się sprawami i wydarzeniami w Polsce, w tym 17% bardzo się nimi interesuje. Jednocześnie 14% raczej, a 3% badanych w ogóle nie interesuje się sprawami i wydarzeniami w Polsce.

Zainteresowanie sprawami i wydarzeniami w Unii Europejskiej jest nieco mniejsze. 71% Polaków deklaruje zainteresowanie, w tym 9% duże. 27% badanych raczej bądź wcale nie interesuje się sprawami Unii Europejskiej.

Najczęściej zainteresowanie sprawami Unii Europejskiej deklarują osoby z wykształceniem wyższym (78%) i osoby pracujące na kierowniczych stanowiskach (82%). Najrzadziej zainteresowani sprawami i wydarzeniami w UE są najmłodsi respondenci (65%) oraz osoby z wykształceniem podstawowym (57%) i zajmujące się domem (55%).

Zainteresowanie sprawami i wydarzeniami w swoim kraju, a także zainteresowanie sprawami i wydarzeniami w Unii Europejskiej jest w Polsce zdecydowanie wyższe od średniej europejskiej – odpowiednio 58% i 44%. Zainteresowanie sprawami i wydarzeniami w kraju wyższe niż w Polsce jest tylko w Finlandii (92%) i w Grecji (83%). Natomiast zainteresowanie sprawami i wydarzeniami w UE wyższe jest tylko w Finlandii (73%).

Najwięcej osób, które nie interesują się sprawami i wydarzeniami w swoim kraju jest wśród Hiszpanów (68%) i Portugalczyków (59%). Sprawami i wydarzeniami w Unii Europejskiej najczęściej nie interesują się Hiszpanie (73%), Brytyjczycy (66%) i Portugalczycy (64%)

5. STOSUNEK DO RÓŻNYCH FORM WSPÓŁPRACY W UE

5.1 Poparcie dla Konstytucji Europejskiej

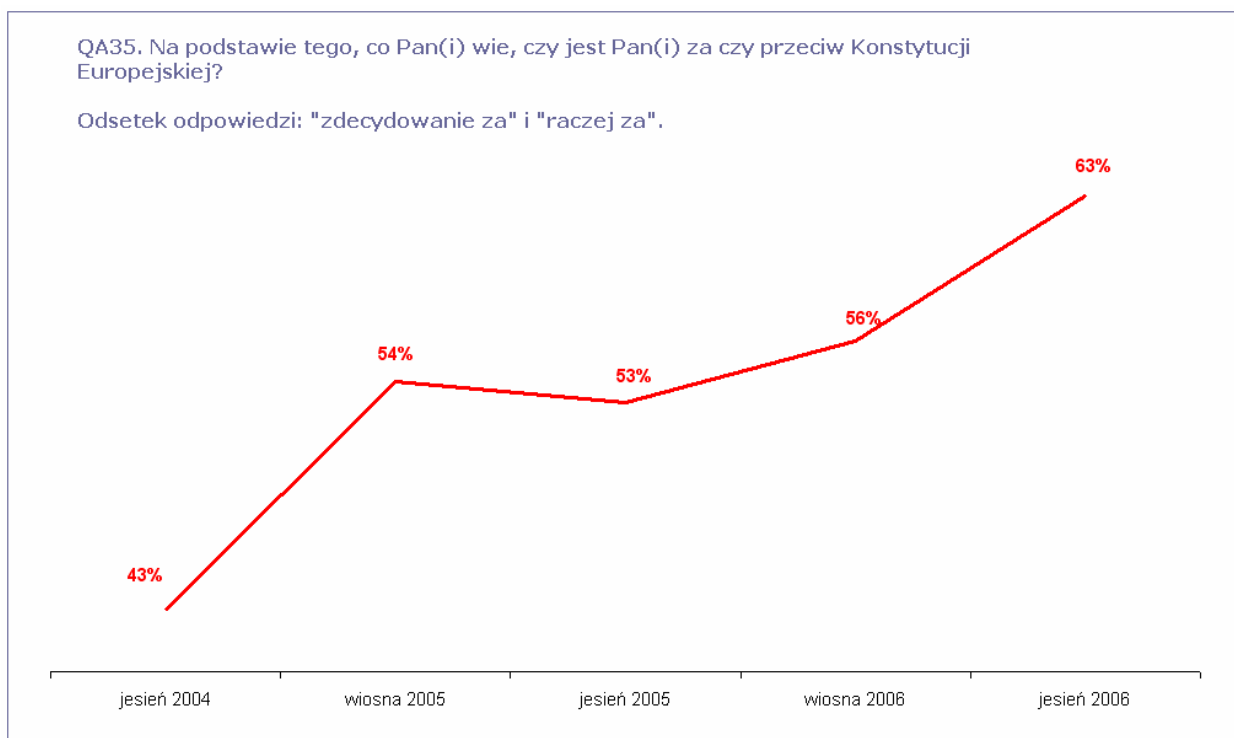
- Prawie dwie trzecie Polaków popiera wprowadzenie Konstytucji Europejskiej

Poparcie dla wprowadzenia Konstytucji Europejskiej utrzymuje się w Polsce na wysokim poziomie.

- Prawie dwie trzecie Polaków (63%) opowiada się za Konstytucją Europejską.
- Przeciw jest tylko 14% badanych.
- Jest to wynik lepszy niż wiosną tego roku, kiedy za Konstytucją było 56% Polaków, a przeciw – 19%.
- Konstytucję popierają częściej młodzi respondenci – 72% osób w wieku 15-24 lata i 55% osób w wieku 55 lub więcej lat. Częściej opowiadają się za nią również osoby zajmujące kierownicze stanowiska (77%) oraz uczniowie i studenci (74%).

Spośród krajów, które nie przyjęły jeszcze Konstytucji Europejskiej, Polska jest tym, w którym popiera ją najwięcej osób. W Polsce Konstytucja ma także wyjątkowo mało przeciwników. Średnio w UE (w krajach, które jeszcze nie zdecydowały o jego przyjęciu) traktat konstytucyjny popierany jest przez 53% mieszkańców.

Wśród pozostałych krajów UE Konstytucję najczęściej popierają Portugalczycy (60%) i Holendrzy (59%).

Poparcie dla Konstytucji Europejskiej systematycznie w Polsce wzrasta i obecnie jest ono znacznie wyższe niż jesienią 2004 roku (43%), a także wiosną 2006 roku (56%).

Oczekiwania Polaków związane z wprowadzeniem Konstytucji Europejskiej są w większości pozytywne, co zapewne wpływa na wysokie dla niej poparcie:

- Zdaniem 66% Polaków po przyjęciu Konstytucji Unia stanie się bardziej demokratyczna.
- Zdaniem 70% mieszkańców naszego kraju będzie funkcjonowała sprawniej.
- W opinii 67% badanych jej funkcjonowanie będzie bardziej przejrzyste.
- 67% Polaków uważa, że przyjęcie Konstytucji uczyni UE silniejszą w świecie.
- 63% sądzi, że UE stanie się bardziej konkurencyjna gospodarczo.
- 56%, że będzie bardziej wrażliwa społecznie.

5.2 Poparcie dla Europejskiej Unii Monetarnej

- Większość Polaków popiera Europejską Unię Monetarną

Więcej niż połowa Polaków (52%) popiera wprowadzenie Europejskiej Unii Monetarnej z jedną walutą – euro. W stosunku do jesieni 2004 poziom poparcia obniżył się o 13 punktów procentowych. W tym samym czasie liczba przeciwników wzrosła o 11 punktów procentowych i wynosi obecnie 37%. Należy wspomnieć, że 11% ankietowanych nie ma na ten temat zdania.

Europejską Unię Monetarną częściej od ogółu popierają najmłodsi respondenci (61%) oraz osoby z wyższym wykształceniem (61%), a także mieszkańcy dużych miast (60%) i prywatni przedsiębiorcy (64%). Przeciwnikami są najczęściej mieszkańcy wsi (41%), osoby w wieku 55 i więcej lat (44%) i z wykształceniem podstawowym (47%).

Poparcie dla Unii Monetarnej jest w Polsce niższe od średniej dla Unii Europejskiej (60%). Jest ono jednak zdecydowanie wyższe niż w Wielkiej Brytanii (29%), w której jest najniższe w całej Unii Europejskiej. Poparcie dla Unii Monetarnej najwyższe jest w Irlandii (87%), Belgii (85%), Luksemburgu (83%) i Słowenii (83%).

5.3 Poparcie dla wspólnej polityki zagranicznej

- Zdecydowana większość Polaków opowiada się za wspólną polityką zagraniczną państw członkowskich UE

Ponad trzy czwarte (78%) Polaków popiera istnienie wspólnej polityki państw członkowskich Unii Europejskiej wobec krajów trzecich, natomiast tylko 14% jest przeciwko. 9% respondentów nie ma na ten temat zdania.

Poparcie dla wspólnej polityki zagranicznej utrzymuje się w Polsce na stałym wysokim poziomie: wiosną 2005 roku wynosiło 78%, jesienią 2005 roku 75%, a wiosną 2006 roku 77%.

Wspólną politykę zagraniczną częściej popierają osoby z wyższym wykształceniem (83%) niż z wykształceniem podstawowym (71%). Warto zauważyć, że nie ma różnic pomiędzy osobami o lewicowych i prawicowych poglądach politycznych (odpowiednio 81% i 83%).

W przeciwieństwie do poparcia dla Unii Monetarnej poparcie Polaków dla wspólnej polityki zagranicznej należy do najwyższych w Unii. Wyższe niż w Polsce jest ono jedynie w Grecji i Słowenii (po 80%). Średnio dla całej UE wynosi natomiast 68%. Najmniej zwolenników wspólnej polityki zagranicznej jest w Wielkiej Brytanii (48%) i Szwecji (51%).

5.4 Poparcie dla wspólnej polityki obronnej i bezpieczeństwa

- Polacy w zdecydowanej większości popierają wspólną politykę obronną i bezpieczeństwa

Wspólną politykę obronną i bezpieczeństwa popiera aż 84% Polaków. Co dziesiąta badana osoba jest przeciwna takiemu rozwiązaniu (10%), a sześć na sto (6%) nie ma na ten temat zdania. Poparcie dla wspólnej polityki obronnej jest obecnie na tym samym wysokim poziomie, co wiosną 2005 roku, kiedy wynosiło 86% i wiosną 2006 roku, kiedy znajdowało się na poziomie 85%.

Również wprowadzenie wspólnej polityki obronnej i bezpieczeństwa w UE zyskuje największe poparcie wśród respondentów z wyższym wykształceniem (88%, dla porównania 73% wśród osób z wykształceniem podstawowym). Częściej od ogółu respondentów opowiadają się za nią także studenci (89%). Nie występują natomiast istotne różnice pomiędzy respondentami o poglądach prawicowych (87%) i lewicowych (85%).

Poziom poparcia dla wspólnej polityki obronnej należy w Polsce do najwyższych w Unii Europejskiej (średnia dla UE 75%). Najwyższe jest ono na Cyprze (89%) i w Belgii (88%), a najniższe w Irlandii (52%), Szwecji (56%) i w Wielkiej Brytanii (57%).

5.5 Poparcie dla idei zróżnicowanego tempa integracji

- Większość Polaków sprzeciwia się różnicowaniu tempa integracji

Poparcie dla idei zróżnicowania tempa integracji jest w Polsce stosunkowo niskie i kształtuje się na poziomie 35%. Ponad połowa badanych (52%) jest przeciwna temu rozwiązaniu, a 14% nie ma zdania na ten temat. Idea ta znajduje najwięcej zwolenników wśród respondentów z wyższym wykształceniem (40%), natomiast najwięcej przeciwników (61%) wśród studentów.

Średni poziom poparcia dla idei zróżnicowanego tempa integracji jest wyższy w Unii Europejskiej niż w Polsce i wynosi 40%. Europa „różnych szybkości” ma najwięcej zwolenników wśród Estończyków (58%) i Czechów (56%). Najmniej chętnie popierają ją Finowie (24%) i Brytyjczycy (29%).

5.6 Poparcie dla europejskiej unii politycznej

- Sześciu na dziesięciu Polaków popiera rozwój Europy w kierunku unii politycznej

W porównaniu z jesienią 2005 r. nastąpił wzrost (o 4 punkty procentowe) odsetka Polaków popierających rozwój Europy w kierunku unii politycznej. Obecnie wynosi 60%. 17% ankietowanych sprzeciwia się tej inicjatywie. Wskaźnik ten uległ obniżeniu w porównaniu do stanu z jesieni 2005. Wynosił wówczas 22%.

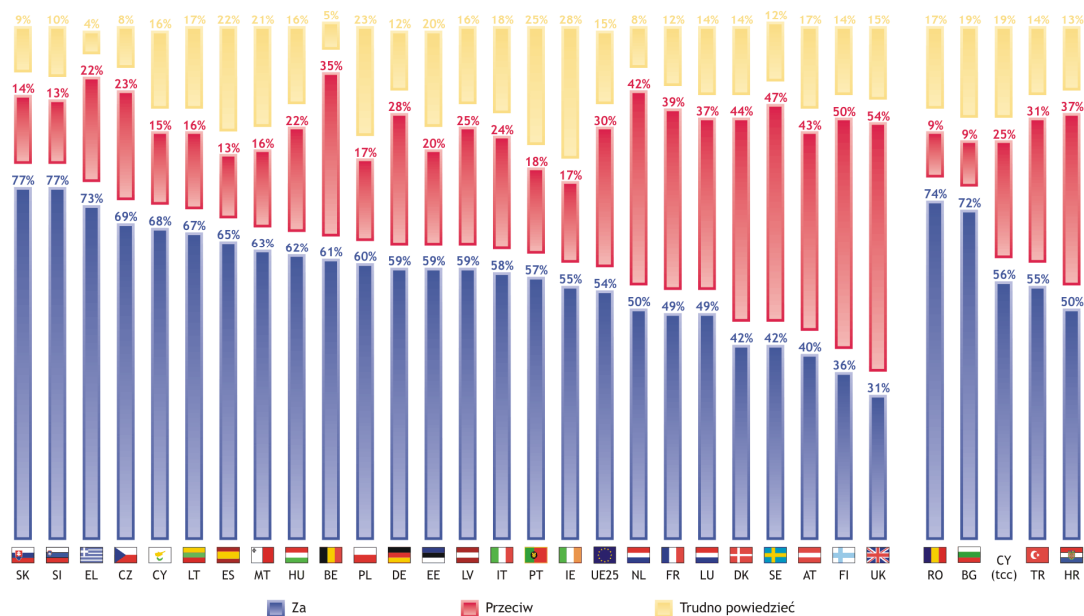
Poparcie dla rozwoju unii politycznej w Europie najwyższe jest wśród:

- osób w wieku 15-24 lata (70%);
- respondentów z wyższym wykształceniem (71%);
- osób na stanowiskach kierowniczych (80%) i pracowników umysłowych (77%);
- mieszkańców dużych miast (68%);
- badanych o lewicowych poglądach politycznych (67%).

Poparcie dla tej idei najniższe jest natomiast wśród:

- osób w wieku 55 i więcej lat (52%);
- respondentów z wykształceniem podstawowym (42%);
- osób zajmujących się domem (53%).

Pytanie: QA11. Czy Pan(i) osobiście jest za czy przeciw rozwojowi Europy w kierunku unii politycznej?

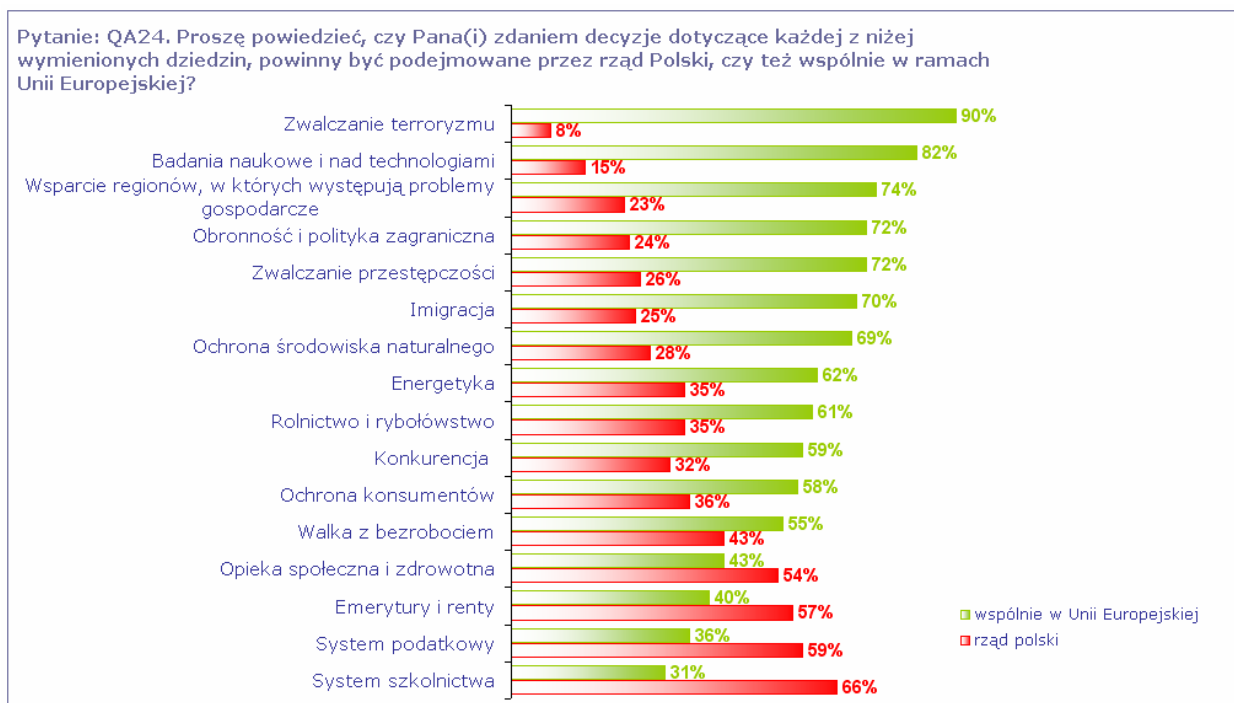
Odsetek Polaków popierających rozwój Europy w kierunku unii politycznej jest nieco wyższy od średniej dla wszystkich państw UE (54%). Unię polityczną w największym stopniu popierają Słowacy i Słowenci (po 77%) oraz Grecy (73%). Najrzadziej za budowaniem unii politycznej opowiadają się Brytyjczycy (31%) i Finowie (36%).

5.7 Właściwy szczebel do podejmowania decyzji w wybranych obszarach

- Polski rząd powinien – zdaniem Polaków – podejmować decyzje dotyczące szkolnictwa, podatków, emerytur i rent oraz opieki społecznej i zdrowia

Zdaniem większości respondentów decyzje dotyczące systemu szkolnictwa (66%), systemu podatkowego (59%), emerytur i rent (57%) oraz opieki społecznej i zdrowia (54%) zdaniem większości respondentów powinny być podejmowane przez polski rząd.

Decyzje w pozostałych wymienionych w badaniu dziedzinach powinny być, według większości ankietowanych, podejmowane wspólnie w Unii Europejskiej. Dziewięciu na dziesięciu (90%) Polaków uważa, że władza decyzyjna w zakresie zwalczania terroryzmu powinna zostać przeniesiona na szczebel europejski. Warto przypomnieć w tym kontekście pozytywne opinie Polaków dotyczące roli UE w walce z terroryzmem (71%). Przeważająca większość Polaków chce ponadto wspólnego podejmowania decyzji w kwestiach dotyczących badań naukowych i technologii (82%), wsparcia regionów dotkniętych problemami gospodarczymi (74%), obronności, polityki zagranicznej i zwalczania przestępczości (72%), a także imigracji (70%).

Im respondent jest młodszy i lepiej wykształcony, tym częściej jest zdania, że decyzje dotyczące różnych dziedzin powinny być podejmowane wspólnie w Unii Europejskiej. Oczywiście jest, że opinię tę podzielają osoby, które są przekonane, że członkostwo w UE to dobra rzecz oraz, że Polska na nim skorzystała.

Polska należy do jednego z tych krajów europejskich, których obywatele w największym stopniu chcieliby, aby decyzje w wymienionych dziedzinach podejmowane były na szczeblu europejskim. W większości przypadków odsetek respondentów, którzy chcieliby, aby decyzje w danej dziedzinie były podejmowane wspólnie w UE, przekracza średnią europejską. Jedynym wyjątkiem jest system szkolnictwa (średnia dla UE 68%).

Mieszkańcy „Piętnastki” rzadziej powierzyliby podejmowanie decyzji Unii Europejskiej, a częściej rządowi swoich krajów niż obywatele „nowych” państw członkowskich.

5.8 Właściwy szczebel do podejmowania decyzji w sprawie polityki obronnej

- Polacy uważają najczęściej, że decyzje dotyczące europejskiej polityki obronności powinny być podejmowane przez Unię Europejską

Polacy uważają, że decyzje dotyczące europejskiej polityki obronności powinny być podejmowane przez Unię Europejską – tę opinię podziela najwięcej, bo 43%, respondentów. Nieco mniej niż co trzeci Polak (29%) powierzyłby te zadania NATO, a 18% pozostawiłoby podejmowanie decyzji rządów poszczególnych krajów.

Osoby z wyższym wykształceniem częściej wskazują na UE (49%) niż te z wykształceniem podstawowym (36%). Badani deklarujący centrowe poglądy polityczne, częściej od ogółu respondentów, wskazują na NATO (35%).

Średnio Europejczycy są bardziej niż Polacy skłonni powierzyć Unii Europejskiej zadania dotyczące europejskiej polityki obronności. 49% badanych deklaruje poparcie dla tej idei. Zdecydowanie mniej Europejczyków gotowych jest przekazać NATO decyzje w zakresie europejskiej polityki obronności (17%). Mieszkańcy „nowych” krajów członkowskich częściej niż mieszkańcy „starych” (25% w porównaniu do 16%) zaufaliby NATO.

Poglądy Europejczyków na temat powierzenia kompetencji w zakresie europejskiej polityki obronności kształtują się na poziomie zbliżonym do notowanego jesienią 2004 roku. 52% popierało wówczas podejmowanie decyzji w tej dziedzinie przez UE, 15% respondentów wskazało NATO, zaś 22% opowiedziało się za ich pozostawieniem w kompetencji rządów krajowych.

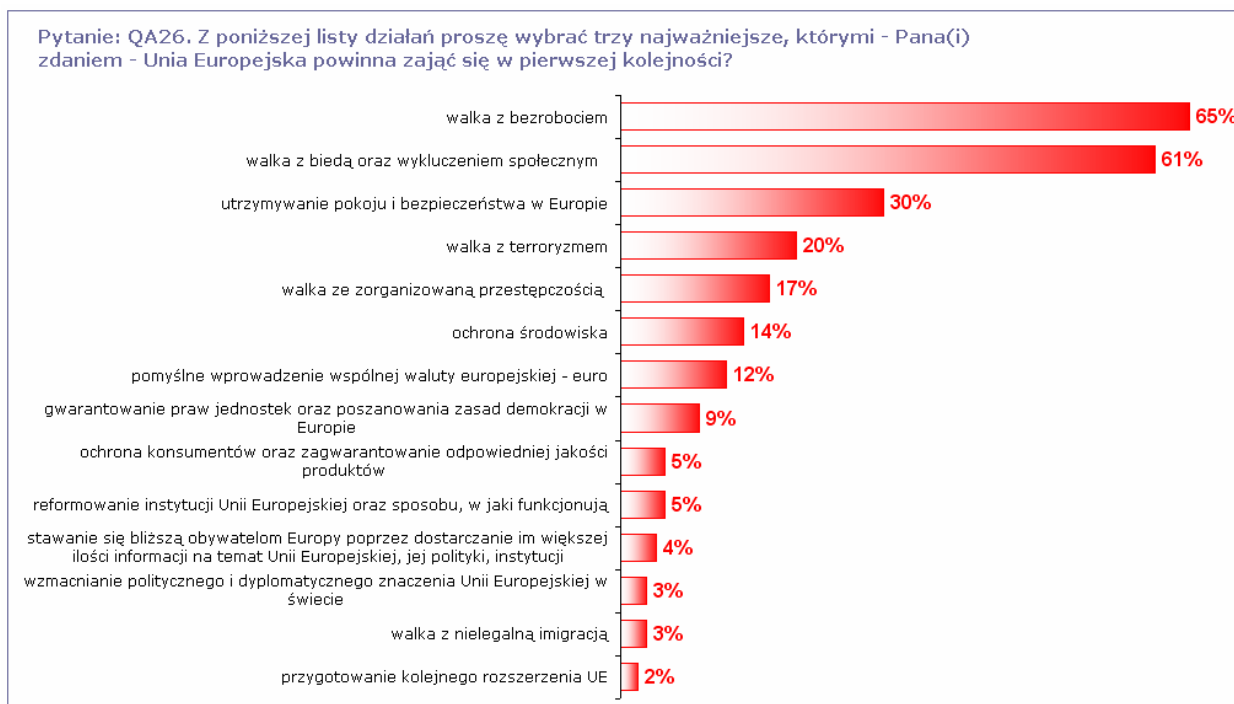
5.9 Oczekiwanie wobec Unii Europejskiej – 3 priorytety

- Dwie trzecie Polaków uważa, że Unia Europejska powinna przede wszystkim zwalczać bezrobocie

Polacy uważają, że Unia Europejska powinna zająć się przede wszystkim walką z bezrobociem (65%) oraz przeciwdziałaniem ubóstwu i wykluczeniu społecznemu (61%). Wysoka pozycja bezrobocia na liście politycznych priorytetów nie dziwi z uwagi na fakt, że jest ono uważane za najpoważniejszy problem Polski (66%).

Kolejne miejsca na liście politycznych priorytetów dla UE zajmują zdaniem Polaków utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa w Europie (30%) oraz walka z terroryzmem (20%) i ze zorganizowaną przestępczością (17%). Jednak wskazuje na nie znacznie mniej respondentów niż na dwie pierwsze kwestie.

Przygotowanie kolejnego rozszerzenia Unii Europejskiej jest zdaniem Polaków mało istotne, jako priorytet dla UE wskazuje je zaledwie dwóch na stu (2%) respondentów. Nieco ważniejsze jest przybliżenie UE obywatelom – wskazuje na to czterech na stu (4%) badanych. Wprowadzenie euro to jeden z najważniejszych priorytetów zdaniem co ósmego (12%) Polaka, a ochrona środowiska jest ważna dla 14%.

Pięciu na stu (5%) Polaków zwraca uwagę na ochronę konsumentów poprzez zagwarantowanie odpowiedniej jakości produktów. Także pięciu na stu respondentów (5%) chciałoby zreformowania instytucji unijnych, trzech na stu (3%) wzmocnienia znaczenia UE na świecie. Dla 9% Polaków jedną z najważniejszych spraw jest zagwarantowanie wzmocnienia poszanowania praw jednostki i demokracji w Europie.

Nie występują większe różnice w hierarchii priorytetów wskazywanych przez respondentów w zależności od ich wieku czy wykształcenia.

Dwa główne priorytety wskazywane przez Polaków są także najczęściej wymieniane przez Europejczyków. Warto wszakże zauważyć, że znacznie większy odsetek Polaków niż Europejczyków (40%) uważa walkę z bezrobociem za jeden z najważniejszych priorytetów dla Unii Europejskiej, podobnie jest w przypadku walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (43%).

Walkę z terroryzmem oraz walkę z nielegalną imigracją jako priorytety dla UE wskazuje natomiast znacznie mniejszy odsetek Polaków niż Europejczyków. Średnia europejska w przypadku tych dwóch kwestii wynosi odpowiednio 27% i 19%.

W porównaniu z sytuacją sprzed pół roku nastąpił spadek odsetka respondentów uważających walkę z bezrobociem za jeden z priorytetów dla Unii Europejskiej – z 73% do 65%. Jednocześnie zauważyć można wzrost wskazań na walkę z terroryzmem (z 11% do 20%) oraz utrzymywanie pokoju i bezpieczeństwa w Europie (z 24% do 30%).

6. ROZSZERZENIE UNII EUROPEJSKIEJ

6.1 Poparcie dla dalszego rozszerzenia Unii Europejskiej

- Poparcie dla dalszego rozszerzenia jest w Polsce najwyższe w UE

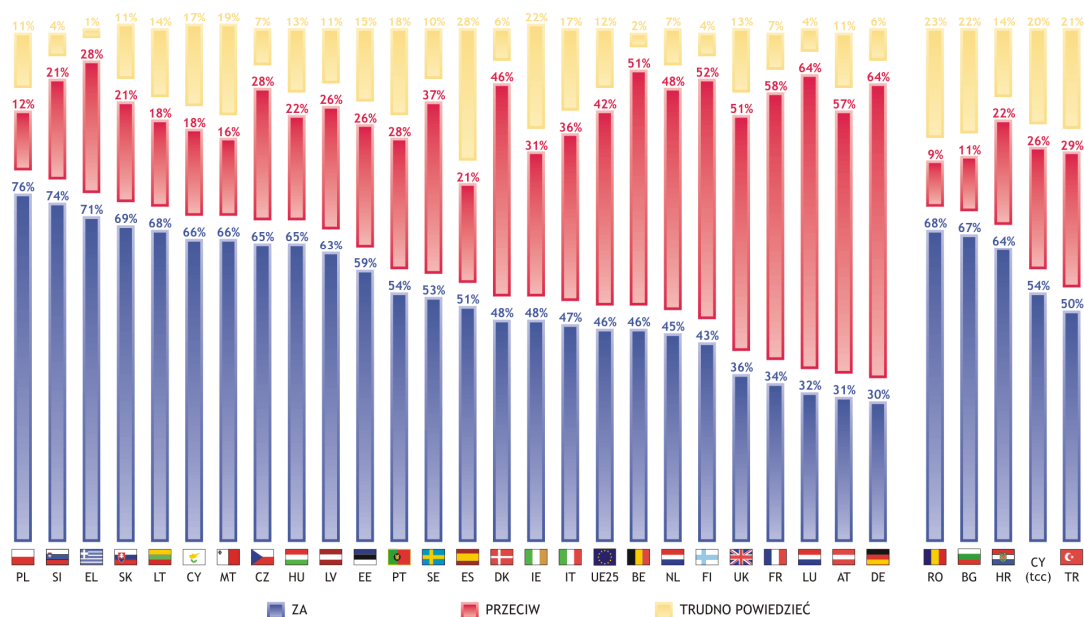
Ponad trzy czwarte Polaków (76%) popiera dalsze rozszerzenie Unii Europejskiej. Sprzeciwia się temu 12% badanych, a 11% nie ma zdania na ten temat. W porównaniu z sytuacją sprzed roku odsetek zwolenników rozszerzenia jest dziś w Polsce o 4 punkty procentowe wyższy. O dwa punkty procentowe zmalała jednocześnie liczba przeciwników powiększenia Unii.

Poparcie dla dalszego rozszerzenia Unii Europejskiej najwyższe jest wśród respondentów w wieku 25-39 lat (83%), z wykształceniem wyższym (83%) i studentów (84%).

Poparcie dla rozszerzenia Unii Europejskiej jest w Polsce najwyższe w Unii Europejskiej. Średnio w UE rozszerzenie popiera tylko mniej niż połowa mieszkańców (46%) – najmniej w Niemczech (30%), Austrii (31%) i Luksemburgu (32%), najwięcej, poza Polską, w Słowenii (74%) i w Grecji (71%).

Pytanie: QA25_4. Jaka jest Pana(i) opinia na temat każdego z poniższych stwierdzeń? Dla każdego stwierdzenia proszę powiedzieć, czy jest Pan(i) za czy przeciw.

Opcja: Dalsze rozszerzenie Unii Europejskiej poprzez przyłączenie innych krajów w przyszłych latach

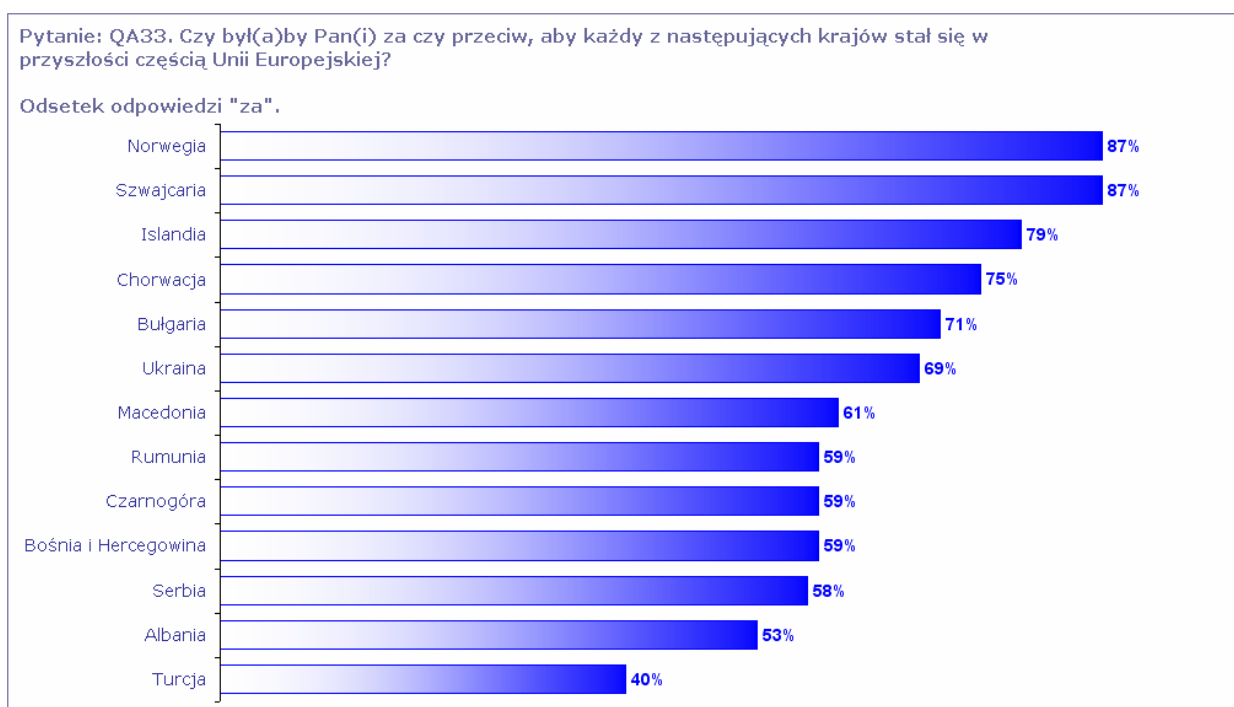
6.2 Poparcie dla rozszerzenia Unii Europejskiej o wybrane państwa

- Polacy są najbardziej przychylni członkostwu Szwajcarii i Norwegii, najmniej Turcji

Polacy są na ogół przychylni idei rozszerzenia UE o nowe kraje. Zdecydowanie poparliby przyjęcie do Unii Europejskiej Szwajcarii i Norwegii (po 87%). Tylko nieco mniejsze jest poparcie dla wejścia do UE Islandii (79%), Chorwacji (75%), Bułgarii (71%) i Ukrainy (69%).

Więcej niż połowa mieszkańców Polski chciałoby, aby członkami UE stały się Macedonia (61%), Rumunia, Czarnogóra, Bośnia i Hercegowina (po 59%), Serbia (58%) oraz Albania (53%). W porównaniu z jesienią 2005 wzrosło poparcie dla większości wymienionych krajów. Największy wzrost wystąpił w przypadku Islandii (7 punktów procentowych), a także Szwajcarii, Norwegii i Bułgarii (po 6 punktów procentowych).

Nieznaczny spadek zauważyć można jedynie w przypadku Turcji, której członkostwo w Unii popiera 40% ankietowanych (jesienią 2005 odsetek ten wynosił 42%).

Poparcie dla przystąpienia do Unii Europejskiej poszczególnych państw z przedstawionej listy jest w Polsce wyższe od średniej europejskiej. Ogólnie poparcie dla wejścia do Unii Europejskiej każdego z wymienionych państw jest wyższe w „nowych” państwach członkowskich niż w „Piętnastce”.

6.3 Stosunek do członkostwa Turcji w Unii Europejskiej

- Większość Polaków uważa, że Turcja częściowo należy do Europy, jednak twierdzi, że różnice kulturowe pomiędzy Turcją, a UE są zbyt duże

Po raz pierwszy odsetek Polaków sprzeciwiających się rozszerzeniu UE o Turcję (42%) przewyższą liczbę zwolenników (40%).

Większość (73%) Polaków zgadza się ze stwierdzeniem, że Turcja częściowo należy do Europy ze względu na swoje położenie geograficzne. 61% twierdzi, że należy ona do Europy z uwagi na swoją historię.

Respondenci wydają się nie być przekonani, że wejście Turcji do Unii Europejskiej zwiększy bezpieczeństwo w regionie. Uważa tak 42% Polaków, a przeciwnego zdania jest niewiele mniej – 38%. Co piąty ankietowany (20%) nie ma na ten temat zdania.

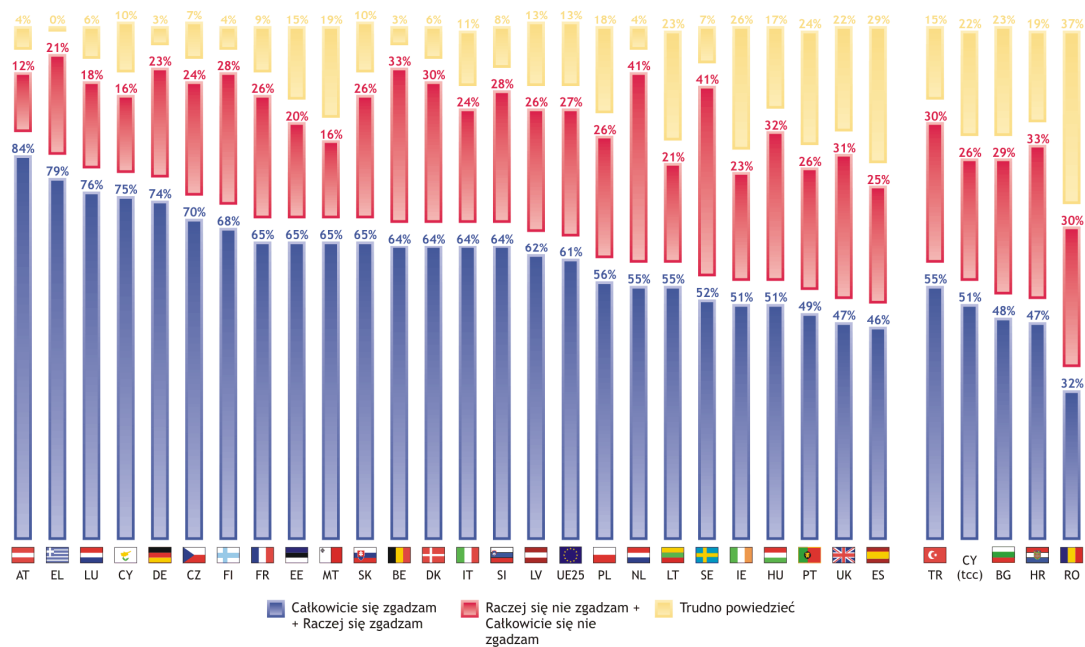
Ponad połowa mieszkańców Polski (56%) postrzega różnice kulturowe pomiędzy Turcją, a krajami członkowskimi UE jako zbyt duże i uniemożliwiające wejście Turcji do UE. Z takim stanowiskiem nie zgadza się 26% respondentów, w tym tylko 4% zdecydowanie się z nim nie zgadza, pozostali nie mają na ten temat zdania.

Ogół Europejczyków rzadziej niż Polacy (56%) zgadza się z tym, że Turcja częściowo należy do Europy ze względu na swoje położenie geograficzne. Najczęściej zgadzają się z tym Szwedzi (79%), najrzadziej mieszkańcy Cypru (35%) i Grecji (41%).

Ze względu na swoją historię Turcja należy do Europy zdaniem czterech na dziesięciu mieszkańców UE (40%). Najczęściej opinię tę podzielają Węgrzy (72%), najrzadziej mieszkańcy Cypru (8%) i Grecy (17%). Co trzeci Europejczyk (33%) spodziewa się, że przyjęcie Turcji do UE zwiększyłoby bezpieczeństwo w regionie. Zgadza się z tym 59% Szwedów i tylko 18% Austriaków. Nieco więcej Europejczyków (61%) niż Polaków jest zdania, że różnice kulturowe pomiędzy Turcją, a UE są zbyt duże. W szczególności wysoki odsetek respondentów sądzi tak w Austrii (84%) i Grecji (79%), najmniej w Hiszpanii (46%) i w Wielkiej Brytanii (47%).

Pytanie: QA34_4. Proszę powiedzieć o każdym z następujących stwierdzeń, czy całkowicie Pan(i) się z nim zgadza, raczej się zgadza, raczej się nie zgadza czy całkowicie się nie zgadza?

Opcja: Różnice kulturowe między Turcją a państwami członkowskimi Unii Europejskiej są zbyt znaczące, aby pozwolić jej na przystąpienie do UE.

7. POGLĄDY EUROPEJCZYKÓW

7.1 Ocena ingerencji państwa w życie obywateli

- Ponad połowa Polaków uważa, że państwo za bardzo ingeruje w życie obywateli

Ponad połowa Polaków (56%) zgadza się ze stwierdzeniem, że państwo za bardzo ingeruje w nasze życie. 39% badanych jest przeciwnego zdania.

Ankietowani w wieku 25-39 lat i mieszkańcy dużych miast (po 63%) są najczęściej przekonani o nadmiernej ingerencji państwa w życie obywateli. Z twierdzeniem tym nie zgadzają się najczęściej respondenci z wykształceniem podstawowym (46%) i mieszkańcy wsi (43%).

Odsetek Polaków, którzy sądzą, że państwo za bardzo ingeruje w nasze życie jest niższy od średniej europejskiej (63%). Najwięcej osób, które się z tym zgadzają jest wśród Węgrów (73%), Słoweńców (72%), Szwedów i Brytyjczyków (po 71%). Najmniej zwolenników twierdzenie to znajduje wśród Estończyków (27%) i Łotyszy (36%).

7.2 Równość a wolność jednostki

- Dla Polaków równość jest ważniejsza od wolności jednostki

70% Polaków uważa, że potrzebujemy więcej równości i sprawiedliwości, nawet jeśli oznacza to mniejszą wolność jednostki. Nie zgadza się z tym stwierdzeniem co czwarty badany (24%).

Za większą równością, nawet kosztem ograniczenia wolności jednostki, opowiadają się przede wszystkim respondenci w wieku 55 i więcej lat oraz osoby z wykształceniem podstawowym (po 76%). Badani deklarujący lewicowe poglądy polityczne (76%) zgadzają się z tym częściej od deklarujących poglądy prawicowe (69%).

Odsetek Polaków, którzy zgadzają się z tym, że potrzebujemy więcej równości, jest nieco wyższy od średniej europejskiej (64%). Najczęściej zgadzają się z tym stwierdzeniem Portugalczycy (80%), Węgrzy (74%), Słoweńcy i Włosi (po 73%). Najrzadziej natomiast opowiadają się za potrzebą większej równości Holendrzy (46%) i Duńczycy (48%).

7.3 Opinia na temat surowszego karania przestępców

- Polacy w zdecydowanej większości opowiadają się za surowszym karaniem przestępców

Zdecydowana większość Polaków (88%) uważa, że przestępcy powinni być surowiej karani. Nie zgadza się z tym tylko co dziesiąty (10%) respondent.

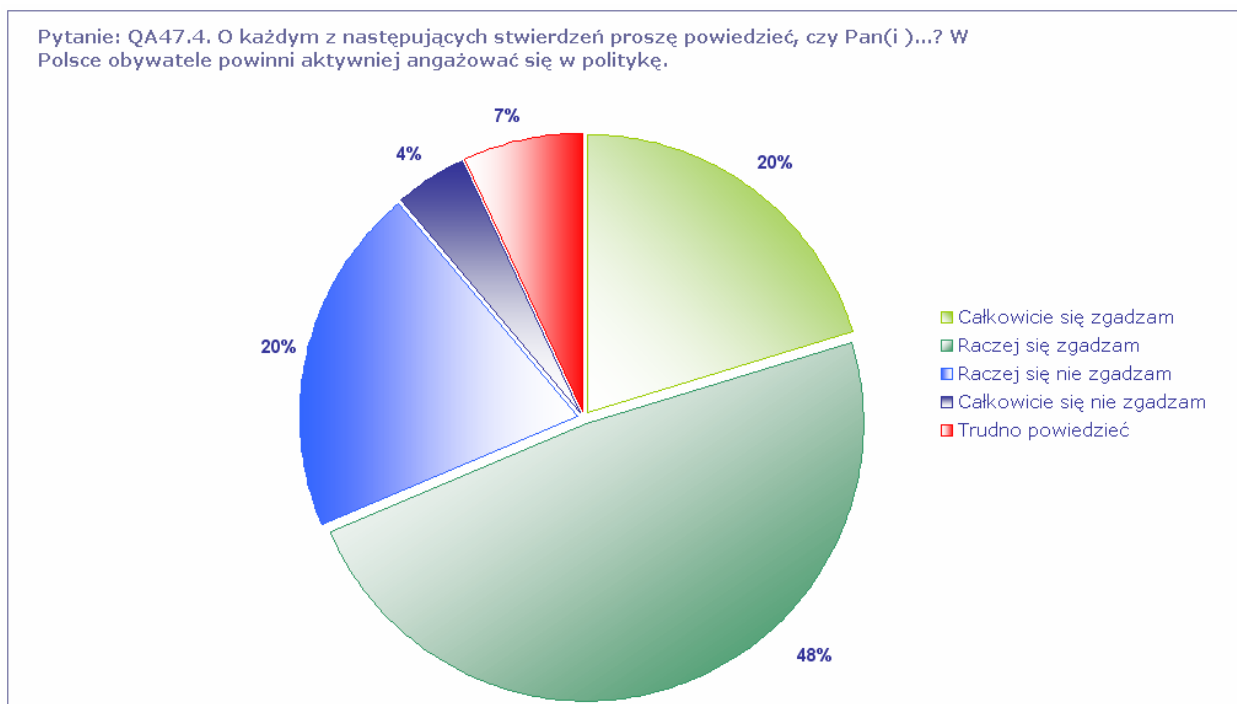
Osoby w wieku 15-24 lat (15%), studenci (14%) oraz badani z wyższym wykształceniem (13%) najczęściej nie zgadzają się z tym stwierdzeniem.

Odsetek Polaków, którzy uważają, że przestępcy powinni być surowiej karani nie odbiega znacząco od średniej europejskiej (85%). Najsurowsi są mieszkańcy Cypru (97%) i Czesi (95%). Z koniecznością wprowadzenia surowszych kar najczęściej nie zgadzają się Duńczycy (27%), Austriacy i Francuzi (po 18%)

7.4 Zaangażowanie obywateli w politykę

- Większość Polaków dostrzega konieczność większego angażowania się obywateli w politykę

68% badanych uważa, że w Polsce obywatele powinni aktywniej angażować się w politykę. Przeciwnego zdania jest co piąty (24%) Polak. Za większym udziałem obywateli w polityce opowiadają się przede wszystkim osoby w wieku 15-24 lata (78%) oraz studenci (79%). Średnio mieszkańcy UE (81%) częściej niż Polacy uważają, że obywatele powinni bardziej angażować się w politykę. Opinię tę najczęściej podzielają Grecy (93%) i Szwedzi (90%), Najczęściej, oprócz Polaków, nie zgadzają się z nią Belgowie (23%) i Węgrzy (21%).

7.5 Wzrost gospodarczy a środowisko naturalne

- Polacy częściej od ogółu Europejczyków przedkładają wzrost gospodarczy nad ochronę środowiska

Połowie losowo wybranych respondentów zadano pytanie, czy wzrost gospodarczy powinien być priorytetem dla Polski, nawet jeśli byłoby to szkodliwe dla środowiska naturalnego. Druga połowa odpowiadała na odwrotnie sformułowane pytanie: czy ochrona środowiska powinna być dla Polski priorytetem, nawet przy założeniu niekorzystnego wpływu na wzrost gospodarczy. 65% ankietowanych uważa, że ochrona środowiska powinna być sprawą priorytetową, istotniejszą niż wzrost gospodarczy. Jednocześnie jeżeli zadać to pytanie odwrotnie, 48% Polaków za priorytet uznaje wzrost gospodarczy.

Średnio Europejczycy, częściej niż Polacy, wskazują ochronę środowiska jako priorytet. Ponad wzrost gospodarczy przedkłada je 73% ankietowanych, z odwrotną listą priorytetów zgadza się 40% respondentów w UE.

7.6 Wolna konkurencja

- Większość Polaków to zwolennicy wolnej konkurencji

Trzech na czterech Polaków (74%) uważa, że wolna konkurencja jest najlepszą gwarancją dobrej sytuacji gospodarczej. Nie zgadza się z tą opinią tylko 16%.

Ze stwierdzeniem tym najczęściej nie zgadzają się osoby w wieku 15-24 lata (23%) oraz bezrobotni (21%). Najczęściej zgadzają się z nim natomiast respondenci z wyższym wykształceniem (83%).

Polacy częściej niż ogół Europejczyków (64%) są zwolennikami wolnej konkurencji. Wolną konkurencję za najlepszą gwarancję dobrej sytuacji gospodarczej najczęściej uważają Słoweńcy (80%), Litwini (80%), Estończycy i Łotysze (po 79%). Najrzadziej zgadzają się z tym stwierdzeniem Hiszpanie i Portugalczycy (po 46%).

Częściej zwolennikami wolnej konkurencji są mieszkańcy „nowych” państw członkowskich Unii Europejskiej (71%) niż „starych” (62%).

7.7 Miejsce religii w społeczeństwie

- Ponad połowa Polaków uważa, że religia zajmuje zbyt ważne miejsce w naszym społeczeństwie

Według ponad połowy (55%) Polaków religia zajmuje zbyt ważne miejsce w naszym społeczeństwie. 40% nie zgadza się z tym stwierdzeniem, 5% nie ma zdania.

Osoby z wyższym wykształceniem (59%) i osoby o lewicowych poglądach politycznych (74%) najczęściej są zdania, że religia zajmuje w społeczeństwie zbyt ważne miejsce. Przeciwnego zdania są najczęściej Polacy w wieku 15-24 lata (45%) i studenci (50%), a także osoby o prawicowych poglądach politycznych (49%).

Polacy częściej niż ogół Europejczyków (46%) dostrzegają zbyt ważne miejsce religii w naszym społeczeństwie. Znacznie częściej od Polaków wskazywali na zbyt ważne miejsce religii mieszkańcy Cypru (81%), Malty (70%) i Włoch (63%). Najrzadziej zauważają tego rodzaju problem Estończycy (30%), Czesi i Łotysze (po 27%).

7.8 Legalizacja małżeństw homoseksualnych

- Większość Polaków sprzeciwia się legalizacji małżeństw homoseksualnych

Ponad trzy czwarte (77%) respondentów jest przeciwnych legalizacji małżeństw homoseksualnych. Mniej niż co piąty Polak (18%) opowiada się za dopuszczeniem zawierania małżeństw przez osoby tej samej płci. Jeszcze mniej osób (7%) zgodziłoby się na to, aby pary homoseksualne mogły adoptować dzieci. Przeciwno jest 89% Polaków.

Legalizacja małżeństw osób homoseksualnych znajduje najwięcej zwolenników wśród respondentów w wieku 15-24 i 25-39 lat (odpowiednio 23% i 24%), uczniów i studentów (22%), a także osób o lewicowych poglądach politycznych (33%).

Poparcie dla legalizacji małżeństw homoseksualnych jest w Polsce zdecydowanie niższe niż średnio w UE (44%). Poparcie dla tej idei najwyższe jest w Holandii (82%), a także w Szwecji (71%) i w Danii (69%). Jeszcze niższe niż w Polsce jest ono natomiast na Łotwie (13%), na Cyprze (14%), na Litwie i w Grecji (16%).

7.9 Czas wolny, a praca

- Opinie Polaków na temat znaczenia pracy i czasu wolnego są podzielone

Opinie na temat tego, czy większą wagę powinno się przywiązywać do czasu wolnego niż do pracy są wśród Polaków podzielone. Zgadza się z tym 46%. 45% badanych jest przeciwnego zdania.

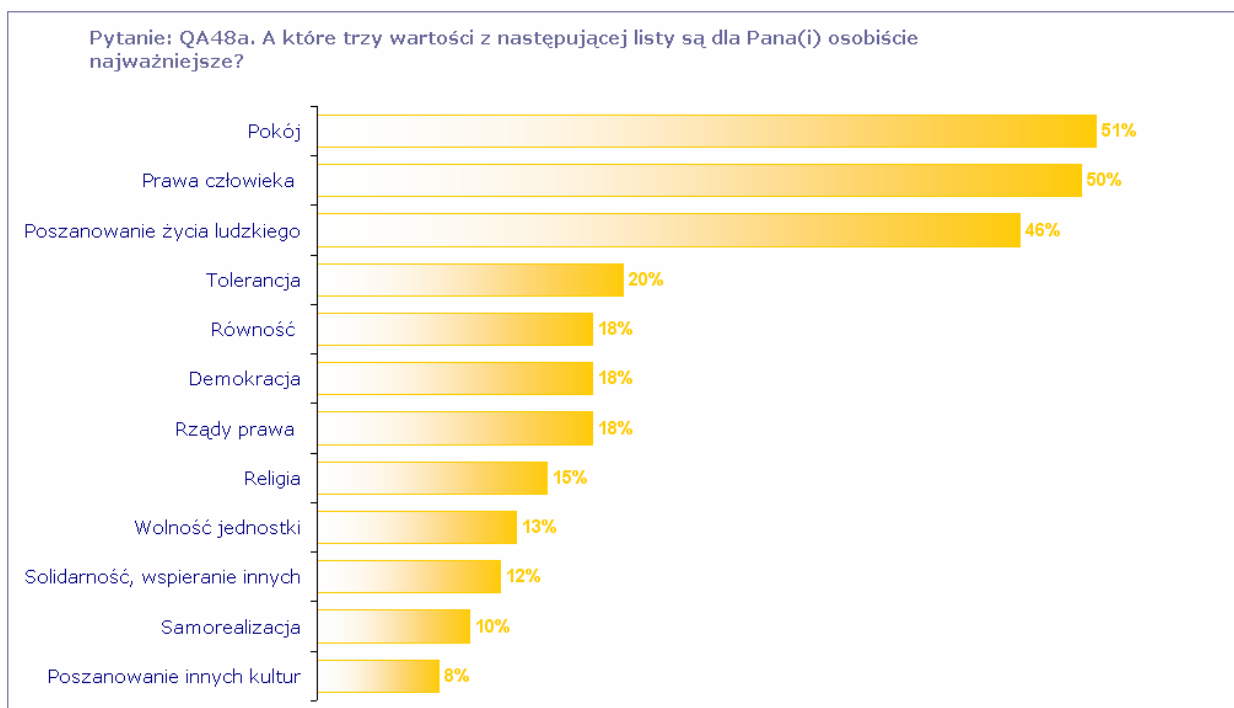
Młodszy respondenci opowiadają się w większości za tym, że czas wolny powinien być ważniejszy (52% respondentów w wieku 15-24 lata i 54% w wieku 25-39 lat). Starsi uważają, że ważniejsza jest praca (53% osób w wieku 55 lat i więcej).

Odpowiedzi Polaków na to pytanie są zbliżone do średniej europejskiej (48%). Zdecydowanie większa waga powinna być przywiązywana do pracy zdaniem Niemców (67%) i mieszkańców Luksemburga (63%). Większa waga do czasu wolnego powinna być przywiązywana w największym stopniu zdaniem mieszkańców Cypru (68%), Estonii, Grecji (po 67%) i Hiszpanii (66%).

7.10 Najważniejsze wartości dla Polaków

- Najważniejsze wartości dla Polaków to pokój, prawa człowieka i poszanowanie życia ludzkiego

Spośród wartości wymienionych na liście najważniejsze dla Polaków są pokój (51%), prawa człowieka (50%) oraz poszanowanie życia ludzkiego (46%). Na tolerancję jako na jedną z trzech najważniejszych wartości wskazuje 20% respondentów. Po 18% badanych wybrało równość, demokrację i rządy prawa.

Religia jest jedną z trzech najważniejszych wartości dla 15% Polaków, wolność jednostki dla 13%, a solidarność i wspieranie innych dla 12%. 10% respondentów wskazało samorealizację, a 8% poszanowanie innych kultur.

Osoby z wyższym wykształceniem częściej wymieniały rządy prawa i demokrację (po 26%), a rzadziej poszanowanie życia ludzkiego (40%). Respondenci najmłodsi częściej wymieniali wolność jednostki (21%) i tolerancję (29%), a rzadziej pokój i prawa człowieka (po 44%). Badani należący do obu tych grup częściej wskazywali na samorealizację (po 15%).

Ogół mieszkańców UE wymienia na pierwszych trzech miejscach te same wartości, co Polacy: pokój (52%), prawa człowieka (41%) i poszanowanie życia ludzkiego (43%). Częściej niż w Polsce wskazywana jest wolność jednostki (22%) i demokracja (24%), rzadziej – religia (7%).

PODSUMOWANIE

Analiza wyników najnowszej edycji badania Eurobarometr pozwala zauważyć dwa podstawowe trendy w polskiej opinii publicznej. Po pierwsze rosnące poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej, a po drugie stopniową poprawę nastrojów w kraju.

Od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej systematycznie wzrasta odsetek Polaków uważających, że członkostwo w UE jest czymś dobrym (z 42% wiosną 2004 roku do 62% obecnie). Niezmiennie zwiększa się także liczba respondentów będących zdania, że Polska na członkostwie skorzystała (z 50% wiosną 2004 roku i 64% wiosną 2006 roku do 73% obecnie), a większość Polaków uważa, że odnieśli osobiste korzyści związane z członkostwem w UE, w szczególności dzięki większemu wyborowi towarów (77%), mniejszej kontroli przy przekraczaniu granicy (71%) oraz możliwości pracy bądź podejmowania nauki w innych państwach UE (66%). Zdaniem zdecydowanej większości ankietowanych (79%) Unia Europejska ma pozytywny wpływ na polską gospodarkę. Wysokie i rosnące jest zaufanie do Unii Europejskiej i jej instytucji (zaufanie do UE wzrosło z 33% wiosną 2004 roku do 58% obecnie). Polacy nie tylko uważają członkostwo w UE za coś dobrego i przynoszącego korzyści, ale też Unia pozytywnie im się kojarzy (58% w porównaniu do 52% wiosną 2006 roku). Euroentuzjastami są w szczególności młodzi i dobrze wykształceni Polacy, którzy częściej od osób starszych i tych z wykształceniem podstawowym dostrzegają dobre strony członkostwa w UE.

Polacy należą do największych w Europie zwolenników przyspieszenia i pogłębienia integracji. Poparcie dla wprowadzenia Konstytucji Europejskiej (63%) jest w Polsce najwyższe w całej Unii Europejskiej, podobnie jak poparcie dla dalszego rozszerzenia (76%). Niemal najczęściej Polacy popierają także wspólną politykę zagraniczną UE (78%) oraz wspólną politykę obrony i bezpieczeństwa (84%). Respondenci opowiadają się za równomiernym, jednolitym tempem integracji i ponad połowa z nich (52%) sprzeciwia się idei „Europy różnych szybkości”. Wysokie jest poparcie dla rozwoju Europy w kierunku unii politycznej (60%). Polacy wyraźnie wyróżniają te dziedziny, które powinny pozostać w kompetencji polskiego rządu: szkolnictwo, system podatkowy, emerytury i renty oraz opieka społeczna i zdrowotna. Natomiast w pozostałych kwestiach chcieliby, aby decyzje były podejmowane wspólnie w Unii Europejskiej lub pozostawione całkowicie w gestii instytucji ponadnarodowych.

Dostrzec można także stopniową poprawę oceny sytuacji w kraju. Wzrasta zadowolenie Polaków z życia i coraz bardziej optymistycznie patrzą oni w przyszłość (wiosną 2004 roku 63% Polaków deklaroowało zadowolenie z życia, obecnie odsetek ten wynosi 74%). Jednak pomimo tej zauważalnej w niektórych dziedzinach poprawy nastrojów spada zaufanie do polskich instytucji sprawujących władzę i, co więcej, utrzymuje się ono na poziomie najniższym w Europie (zaufanie do rządu spadło w ciągu pół roku z 22% do 15%, a zaufanie do Sejmu z 13% do 11%). Jednocześnie widoczny jest wzrost zaufania do wymiaru sprawiedliwości i do policji.

Za najważniejszy problem, przed jakim stoi obecnie Polska, respondenci uważają bezrobocie, chociaż można zauważyć pewną poprawę w tym zakresie (wskazuje na nie 66% respondentów w porównaniu z 78% wiosną 2006). W związku z centralnym znaczeniem problemu braku miejsc pracy, jest on również uważany za kwestię, której rozwiązaniem Unia Europejska powinna zająć się przede wszystkim (wskazuje to 65% badanych w porównaniu do 73% wiosną 2006 roku).

Wyniki Eurobarometru pokazują, że pomimo pozytywnej oceny członkostwa w Unii Europejskiej, ponad połowa Polaków uważa, że ich głos nie liczy się w UE (55%). Dodatkowo ośmiu na dziesięciu Polaków (80%) nie czuje się w ogóle zaangażowanych w sprawy europejskie, nawet jeśli duża część z nich (69% ogółu respondentów) podkreśla konieczność większego zaangażowania się mieszkańców naszego kraju w politykę. Należy jednak zauważyć, że Polacy nie należą pod tym względem do wyjątków, a problem małego zaangażowania obywateli w sprawy UE i polityki występuje w większości państw członkowskich.

Podsumowując, zauważyć można, że początkowo nieufne polskie społeczeństwo dostrzega obecnie korzyści, jakie przyniosły naszemu krajowi ponad dwa lata członkostwa w Unii Europejskiej. Respondenci dobrze oceniają wpływ UE na sytuację w Polsce i opowiadają się za dalszą integracją w ramach UE.

METODOLOGIA

Między 6 września a 10 października 2006 r., TNS Opinion & Social, konsorcjum utworzone pomiędzy Taylor Nelson Sofres i EOS Gallup Europe, przeprowadziło na zlecenie Dyrekcji Generalnej Komunikacji Komisji Europejskiej, badanie opinii publicznej Eurobarometr 66.1.

Standardowe badanie Eurobarometr jest częścią fali 66.1 i obejmuje obywateli poszczególnych państw członkowskich Unii Europejskiej w wieku 15 lat i więcej. Sondażem objęto również dwa państwa przystępujące (Bułgaria i Rumunia), dwa państwa kandydujące (Chorwacja, Turcja) oraz północną część Cypru. W przypadku tych państw sondaż objął ludność narodową oraz obywateli Unii Europejskiej mieszkających tam i posługujących się jednym z języków narodowych tych krajów w stopniu umożliwiającym udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu. Podstawowa konstrukcja próby zastosowana we wszystkich krajach oparta jest na warstwowej próbie losowej. W każdym państwie unijnym ustalono liczbę punktów startowych losowania, proporcjonalną do liczby ludności danego kraju i do gęstości zaludnienia.

Punkty startowe wyznaczono systematycznie w każdej jednostce administracyjnej, po przeprowadzeniu warstwowania ze względu na typ jednostki i typ obszaru. W ten sposób zapewniono reprezentację całego terytorium przebadanych krajów zgodnie z EUROSTAT NUTS 2 (lub ekwiwalentnych) i zgodnie z rozmieszczeniem ludności na obszarach wielkomiejskich, miejskich i wiejskich. W każdym z wybranych punktów startowych wylosowano adres startowy. Kolejne adresy były wybierane jako n-ty adres od startowego z zastosowaniem standardowej metody random route. W każdym gospodarstwie domowym respondent był wybierany według wieku. Wszystkie wywiady były wywiadami bezpośrednimi (face-to-face). Przeprowadzono je w mieszkaniach respondentów w odpowiednim języku narodowym. Przy gromadzeniu danych korzystano z pomocy CAPI (Computer Assisted Personal Interview) w tych krajach, gdzie użycie tej techniki było możliwe.

SKRÓT	PAŃSTWO	INSTYTUT	LICZBA RESPONDENTÓW	TERMIN REALIZACJI BADANIA		LUDNOŚĆ 15+
BE	Belgia	TNS Dimarso	1003	06/09/2006	1/10/2006	8.650.994
CZ	Czechy	TNS Aisa	1091	07/09/2006	26/09/2006	8.571.580
DK	Dania	TNS Gallup DK	1003	09/09/2006	10/10/2006	4.411.063
DE	Niemcy	TNS Infratest	1525	08/09/2006	04/10/2006	64.361.608
EE	Estonia	Emor	1000	08/09/2006	02/10/2006	887.094
EL	Grecja	TNS ICAP	1000	06/09/2006	03/10/2006	8.693.566
ES	Hiszpania	TNS Demoscopia	1003	06/09/2006	05/10/2006	37.024.972
FR	Francja	TNS Sofres	1007	06/09/2006	30/09/2006	44.010.619
IE	Irlandia	TNS MRBI	1000	06/09/2006	10/10/2006	3.089.775
IT	Włochy	TNS Abacus	1006	07/09/2006	05/10/2006	48.892.559
CY	Cypr	Synovate	503	06/09/2006	01/10/2006	596.752
CY(tcc)	Cypr Północny	KADEM	500	07/09/2006	30/09/2006	157.101
LV	Łotwa	TNS Latvia	1015	08/09/2006	09/10/2006	1.418.596
LT	Litwa	TNS Gallup Lithuania	1000	06/09/2006	02/10/2006	2.803.661
LU	Luksemburg	TNS ILReS	500	06/09/2006	04/10/2006	374.097
HU	Węgry	TNS Hungary	1005	06/09/2006	25/09/2006	8.503.379
MT	Malta	MISCO	500	07/09/2006	04/10/2006	321.114
NL	Holandia	TNS NIPO	1018	06/09/2006	05/10/2006	13.030.000
AT	Austria	Osterreichisches Gallup-Institute	1016	06/09/2006	05/10/2006	6.848.736
PL	Polska	TNS OBOP	1000	09/09/2006	04/10/2006	31.967.880
PT	Portugalia	TNS EUROTESTE	995	06/09/2006	02/10/2006	8.080.915
SI	Słowenia	RM PLUS	1031	06/09/2006	05/10/2006	1.720.137
SK	Słowacja	TNS AISA SK	1023	13/09/2006	26/09/2006	4.316.438

FI	Finlandia	TNS Gallup Oy	1000	07/09/2006	04/10/2006	4.348.676
SE	Szwecja	TNS GALLUP	1013	07/09/2006	02/10/2006	7.486.976
UK	Wielka Brytania	TNS UK	1308	06/09/2006	07/10/2006	47.685.578
BG	Bułgaria	TNS BBSS	1035	06/09/2006	20/10/2006	6.671.699
RU	Rumunia	TNS CSOP	1047	07/09/2006	29/09/2006	18.173.179
HR	Chorwacja	Puls	1000	07/09/2006	27/09/2006	3.722.800
TR	Turcja	TNS PIAR	1005	06/09/2006	04/10/2006	47.583.830
TOTAL			29 152	06/09/2006	10/10/2006	444.406.021

W każdym kraju przeprowadzono porównanie uzyskanej próby z całą populacją. Dane na temat populacji uzyskano ze statystyk EUROSTATU bądź statystyk krajowych. We wszystkich krajach przeprowadzono procedurę ważenia próby stosując wagi zgodnie z rozkładami brzegowymi i łącznymi, opartymi na danych o ludności. We wszystkich krajach płeć, wiek, region statystyczny NUTS 2 i wielkość miejscowości zamieszkania zostały wprowadzone do procedury iteracyjnej. Do ważenia międzynarodowego (np. średniej UE) TNS Opinion & Social stosuje oficjalne dane o liczbie ludności, dostarczane przez EUROSTAT lub statystyki krajowe. Wielkości populacji wykorzystane w powtórnej procedurze ważenia podane zostały w powyższej tabelicy.

Przypominamy Czytelnikom, że wszystkie wyniki sondaży są jedynie szacunkami, których dokładność zależy od liczebności próby oraz obserwowanego rozkładu procentowego. Przy próbie około 1000 wywiadów, rzeczywiste odsetki wahają się w niżej podanych przedziałach ufności:

Obserwowany odsetek	10% lub 90%	20% lub 80%	30% lub 70%	40% lub 60%	50%
Przedział ufności	± 1,9 punktu	± 2,5 punktu	± 2,7 punktu	± 3,0 punktu	± 3,1 punktu

Ze względu na zastosowanie różnych metod zaokrąglania wyniki przedstawione na wykresach dla UE mogą różnić się o jeden punkt procentowy od przedstawionych w tekście.

KWESTIONARIUSZ

QA1	Czy spotykając się z przyjaciółmi, dyskutuje Pan(i) na tematy polityczne często, czasami czy nigdy?
-----	---

(150)

często	1
czasami	2
nigdy	3
trudno powiedzieć	4

EB65.2 QA1

QA2	Jeżeli ma Pan(i) mocno ugruntowane poglądy na jakiś temat, to czy stara się Pan(i) przekonywać do nich swoich przyjaciół, krewnych, kolegów z pracy? Czy zdarza się to...?
-----	--

ODCZYTAJ

(151)

często	1
od czasu do czasu	2
rzadko	3
nigdy	4
trudno powiedzieć	5

EB65.2 QA2

QA3	Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) bardzo zadowolony(a), raczej zadowolony(a), raczej niezadowolony(a) czy zupełnie niezadowolony(a) z życia, jakie Pan(i) prowadzi?
-----	--

ODCZYTAJ

(152)

Bardzo zadowolony(a)	1
Raczej zadowolony(a)	2
Raczej niezadowolony(a)	3
Zupełnie niezadowolony(a)	4
Trudno powiedzieć	5

EB65.2 QA3

QA4	Jakie są Pana(i) oczekiwania odnośnie najbliższych dwunastu miesięcy? Czy najbliższe dwanaście miesięcy będzie lepsze, gorsze, czy takie same, jeśli chodzi o..?
-----	--

ODCZYTAJ	Lepsze	Gorsze	Takie same	Trudno powiedzieć
----------	--------	--------	------------	-------------------

(153)	1	Ogólnie Pana(i) życie	1	2	3	4
(154)	2	Sytuację gospodarczą Polski	1	2	3	4
(155)	3	Sytuację finansową Pana(i) gospodarstwa domowego	1	2	3	4

(156)	4	Sytuację na rynku pracy w Polsce	1	2	3	4
(157)	5	Pana(i) osobistą sytuację zawodową	1	2	3	4

EB65.2 QA4

QA5	Ogólnie rzecz biorąc, czy obecnie Pana(i) zdaniem sprawy idą w dobrym czy w złym kierunku w ...?
-----	--

(JEDNA ODPOWIEDŹ W WIERSZU)

	ODCZYTAJ	sprawy idą w dobrym kierunku	sprawy idą w złym kierunku	ani w dobrym, ani w złym (SPONTANICZNIE)	Trudno powiedzieć
--	----------	------------------------------------	-------------------------------	--	----------------------

(158)	1	Polsce	1	2	3	4
(159)	2	Unii Europejskiej	1	2	3	4

EB65.1 QA14

QA6: NIE ZADAWAĆ PUNKTÓW 5, 11 i 12 w CY (Tureckiej Republice Cypru Północnego)

QA6	Teraz chciał(a)bym zapytać, na ile ufa Pan(i) pewnym instytucjom. O każdej z instytucji, które za chwilę odczytam, proszę powiedzieć, czy raczej jej Pan(i) ufa czy też nie?
-----	--

	(ODCZYTAJ)	RACZEJ UFAM	RACZEJ NIE UFAM	TRUDNO POWIEDZIEĆ
--	------------	----------------	--------------------	----------------------

(160)	1	Prasa	1	2	3
(161)	2	Radio	1	2	3
(162)	3	Telewizja	1	2	3
(163)	4	Internet	1	2	3
(164)	5	Wymiar sprawiedliwości \ polski system prawny	1	2	3
(165)	6	Policja	1	2	3
(166)	7	Wojsko	1	2	3
(167)	8	Instytucje religijne	1	2	3
(168)	9	Związki zawodowe	1	2	3
(169)	10	Partie polityczne	1	2	3
(170)	11	Polski rząd	1	2	3
(171)	12	Sejm	1	2	3
(172)	13	Unia Europejska	1	2	3
(173)	14	Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ)	1	2	3
(174)	15	Stowarzyszenia konsumenckie	1	2	3

EB65.2 QA10 (items 5, 11-14) - EB64.2 QA7 (items 1-3, 6-10)

NIE ZADAWAĆ QA7a do QA9a w BG, RO, TR, HR i CY (Tureckiej Republice Cypru Północnego) - BG, RO, TR, HR i CY (Turecka Republika Cypru Północnego) PRZEJŚĆ DO QA7b

QA7a Ogólnie mówiąc, czy uważa Pan(i), że polskie członkostwo w Unii Europejskiej jest ...?

ODCZYTAJ

(175)

czymś dobrym	1
czymś złym	2
ani dobrym, ani złym	3
trudno powiedzieć	4

EB65.2 QA11a

QA8a Biorąc wszystko pod uwagę, czy powiedział(a)by Pan(i), że Polska skorzystała czy też nie skorzystała z członkostwa w Unii Europejskiej?

(176)

skorzystała	1
nie skorzystała	2
trudno powiedzieć	3

EB65.2 QA12a

QA9a Ludzie nie są zgodni w kwestii korzyści i strat wynikających z przynależności Polski do Unii Europejskiej. Odczytam teraz kilka spraw, proszę powiedzieć o każdej z nich, czy obecność Polski w Unii Europejskiej ma bardzo dobry, raczej dobry, raczej zły czy bardzo zły wpływ.

(WRĘCZ KARTĘ ZE SKALĄ - JEDNA ODPOWIEŹ W WIERSZU)

	(ODCZYTAJ)	Bardzo dobry wpływ	Raczej dobry wpływ	Raczej zły wpływ	Bardzo zły wpływ	Trudno powiedzieć
--	------------	--------------------------	-----------------------	---------------------	------------------	----------------------

(177)

1	Bezpieczeństwo naszego kraju	1	2	3	4	5
2	Nasza gospodarka	1	2	3	4	5
3	Poziom naszego życia	1	2	3	4	5
4	Nasze rolnictwo	1	2	3	4	5
5	Wpływy Polski w świecie	1	2	3	4	5
6	Zatrudnienie w naszym kraju	1	2	3	4	5

EB64.2 QA10a TREND MODIFIED

ZADAJ QA7b do QA9b TYLKO w BG, RO, TR, HR i CY (Tureckiej Republice Cypru Północnego) - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA10

DLA WSZYSTKICH

QA10 Ogólnie rzecz biorąc, czy Unia Europejska wywołuje w Panu(i) bardzo pozytywne, raczej pozytywne, neutralne, raczej negatywne, czy też bardzo negatywne skojarzenia?

--

	(191)
bardzo pozytywne	1
raczej pozytywne	2
neutralne	3
raczej negatywne	4
bardzo negatywne	5
trudno powiedzieć	6

EB65.2 QA13

QA11 Czy Pan(i) osobiście jest za czy przeciw rozwojowi Europy w kierunku unii politycznej?

	(192)
Za	1
Przeciw	2
Trudno powiedzieć	3

EB64.2 QA12

QA12 Dla każdego z poniższych stwierdzeń proszę powiedzieć, czy raczej się Pan(i) z nim zgadza czy też nie.

	(ODCZYTAJ)	RACZEJ SIĘ ZGADZAM	RACZEJ SIĘ NIE ZGADZAM	TRUDNO POWIEDZIEĆ

(193)	1	Mój głos liczy się w Unii Europejskiej.	1	2	3
(194)	2	Rozumiem, jak działa Unia Europejska.	1	2	3
(195)	3	Czuję się bardzo zaangażowany(a) w sprawy europejskie	1	2	3

EB64.2 QA15 - EB64.2 QA16 TREND MODIFIED (ITEM 3)

QA13a Jakiego jest Pana(i) zdaniem obecne tempo budowania Europy? Proszę spojrzeć na te cyfry. Numer 1 oznacza, że stoi w miejscu, numer 7 oznacza, że jest tak szybkie, jak to możliwe. Proszę wybrać jedną cyfrę, która najlepiej odzwierciedla Pana(i) opinię na temat obecnego tempa budowania Europy.

QA13b A która cyfra najlepiej odzwierciedla tempo, jakiego by Pan(i) chciał(a)?

(WRĘCZ KARTĘ ZE SKALĄ)

ODCZYTAJ	(196)	(197)
	QA13a OBECNE TEMPO	QA13b POŻĄDANE TEMPO
Stoi w miejscu	1	1
	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
	6	6
Jest tak szybkie, jak to możliwe	7	7
Trudno powiedzieć	8	8

EB64.2 QA17a&b

QA14	Używając tej skali od 1 do 10, gdzie "1" oznacza "nie wiem nic", a "10" oznacza "wiem bardzo dużo", proszę powiedzieć, ile - w swoim odczuciu - wie Pan(i) o Unii Europejskiej, jej polityce i instytucjach?
------	--

(WRĘCZ KARTĘ ZE SKALĄ)

(198-199)

NIE WIEM NIC					WIEM BARDZO DUŻO				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

TRUDNO POWIEDZIEĆ

11

EB65.2 QA19

QA15	Czy poszukuje Pan(i) informacji o Unii Europejskiej, jej polityce, jej instytucjach ...?
------	--

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(200)

często	1
czasami	2
rzadko	3
nigdy	4
Trudno powiedzieć	5

NEW

QA16	Czy znalezienie informacji o Unii Europejskiej, jej polityce, jej instytucjach jest dla Pana(i) łatwe czy też nie?
------	--

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(201)

bardzo łatwe	1
--------------	---

raczej łatwe	2
raczej trudne	3
bardzo trudne	4
Trudno powiedzieć	5

NEW

QA17 Czy wiedział(a) Pan(i), że ma Pan(i) prawo zwrócić się o dostęp do niepublikowanych dokumentów instytucji europejskich?

	(202)
TAK	1
NIE	2

NEW

QA18 Czy kiedykolwiek słyszał(a) Pan(i) o...?

(ODCZYTAJ)	TAK	NIE	TRUDNO POWIEDZIEĆ
------------	-----	-----	----------------------

(203)	1	Parlamencie Europejskim	1	2	3
(204)	2	Komisji Europejskiej	1	2	3
(205)	3	Radzie Unii Europejskiej	1	2	3
(206)	4	Trybunale Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich	1	2	3
(207)	5	Europejskim Rzeczniku Praw Obywatelskich	1	2	3
(208)	6	Europejskim Banku Centralnym	1	2	3
(209)	7	Europejskim Trybunale Obrachunkowym	1	2	3
(210)	8	Komitecie Regionów Unii Europejskiej	1	2	3
(211)	9	Komitecie Ekonomiczno-Społecznym Unii Europejskiej	1	2	3

EB65.2 QA23 (1-4, 6) - EB64.2 QA26 (5, 7-9)

QA19 Proszę powiedzieć o każdej z tych instytucji, czy raczej jej Pan(i) ufa, czy raczej jej Pan(i) nie ufa?

(ODCZYTAJ)	RACZEJ UFAM	RACZEJ NIE UFAM	TRUDNO POWIEDZIEĆ
------------	----------------	--------------------	----------------------

(212)	1	Parlament Europejski	1	2	3
(213)	2	Komisja Europejska	1	2	3
(214)	3	Rada Unii Europejskiej	1	2	3
(215)	4	Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich	1	2	3
(216)	5	Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	1	2	3
(217)	6	Europejski Bank Centralny	1	2	3

(218)	7	Europejski Trybunał Obrachunkowy	1	2	3
(219)	8	Komitet Regionów Unii Europejskiej	1	2	3
(220)	9	Komitet Ekonomiczno-Społeczny Unii Europejskiej	1	2	3

EB65.2 QA25 (ITEMS 1-4, 6) - EB64.2 QA27 (ITEMS 5, 7-9)

QA20 O każdym z poniższych stwierdzeń dotyczących Unii Europejskiej proszę powiedzieć, czy Pana(i) zdaniem jest ono prawdziwe czy fałszywe?

	(ODCZYTAJ)	PRAWDZIWE	FAŁSZYWE	TRUDNO POWIEDZIEĆ
(221)	1 Unia Europejska składa się obecnie z 15 państw członkowskich.	1	2	3
(222)	2 Deputowani do Parlamentu Europejskiego są wybierani bezpośrednio przez obywateli Unii Europejskiej.	1	2	3
(223)	3 Co sześć miesięcy inne państwo członkowskie obejmuje przewodnictwo w Unii Europejskiej	1	2	3

EB65.2 QA26 TREND MODIFIED

ZADAĆ QA21a i QA21b TYLKO w FI

ZADAĆ QA21c do QA22b TYLKO w DE

DLA WSZYSTKICH

QA23 Jakie są Pana(i) zdaniem dwa najważniejsze problemy, wobec których stoi teraz Polska?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - MAKSYMALNIE DWIE ODPOWIEDZI)

	(252-267)
Przestępczość	1,
Sytuacja gospodarcza	2,
Wzrost cen \ inflacja	3,
Opodatkowanie	4,
Bezrobocie	5,
Terroryzm	6,
Obronność \ Polityka międzynarodowa	7,
Budownictwo mieszkaniowe	8,
Imigracja	9,
Służba zdrowia	10,
Szkolnictwo	11,
Emerytury	12,
Ochrona środowiska	13,
Kwestie związane z energetyką	14,
Inne (SPONTANICZNIE)	15,

Trudno powiedzieć

16,

EB65.2 QA28a TREND MODIFIED

QA24 Proszę powiedzieć, czy Pana(i) zdaniem decyzje dotyczące każdej z niżej wymienionych dziedzin, powinny być podejmowane przez rząd Polski, czy też wspólnie w ramach Unii Europejskiej?

	ODCZYTAJ ZMIENIAJĄC KOLEJNOŚĆ	RZĄD POLSKI	WSPÓLNIE W UNII EUROPEJSKIEJ	TRUDNO POWIEDZIEĆ
--	-------------------------------	-------------	------------------------------	-------------------

(268)	1	Zwalczanie przestępczości	1	2	3
(269)	2	System podatkowy	1	2	3
(270)	3	Walka z bezrobociem	1	2	3
(271)	4	Zwalczanie terroryzmu	1	2	3
(272)	5	Obronność i polityka zagraniczna	1	2	3
(273)	6	Imigracja	1	2	3
(274)	7	System szkolnictwa	1	2	3
(275)	8	Emerytury i renty	1	2	3
(276)	9	Ochrona środowiska naturalnego	1	2	3
(277)	10	Opieka społeczna i zdrowotna	1	2	3
(278)	11	Rolnictwo i rybołówstwo	1	2	3
(279)	12	Ochrona konsumentów	1	2	3
(280)	13	Badania naukowe i nad technologiami	1	2	3
(281)	14	Wsparcie regionów, w których występują problemy gospodarcze	1	2	3
(282)	15	Energetyka	1	2	3
(283)	16	Konkurencja	1	2	3

EB64.2 Q31 TREND MODIFIED

QA25 Jaka jest Pana(i) opinia na temat każdego z poniższych stwierdzeń? Dla każdego stwierdzenia proszę powiedzieć, czy jest Pan(i) za czy przeciw.

	(ODCZYTAJ ZMIENIAJĄC KOLEJNOŚĆ)	ZA	PRZECIW	TRUDNO POWIEDZIEĆ
--	---------------------------------	----	---------	-------------------

(284)	1	Europejska Unia Monetarna z jedną walutą - euro	1	2	3
(285)	2	Wspólna polityka międzynarodowa państw członkowskich Unii Europejskiej wobec innych krajów	1	2	3
(286)	3	Wspólna polityka obronna i bezpieczeństwa państw członkowskich Unii Europejskiej	1	2	3
(287)	4	Dalsze rozszerzenie Unii Europejskiej poprzez przyłączenie innych krajów w przyszłych latach	1	2	3
(288)	5	Konstytucja dla Unii Europejskiej	1	2	3
(289)	6	Tempo budowania Europy szybsze w jednej grupie krajów niż w innych krajach	1	2	3

EB65.2 QA30

QA26 Z poniższej listy działań proszę wybrać trzy najważniejsze, którymi - Pana(i) zdaniem - Unia Europejska powinna zająć się w pierwszej kolejności?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - MAKSYMALNIE TRZY ODPOWIEDZI)

(290-307)

(PODPRÓBA A) Powitanie nowych krajów członkowskich	1,
(PODPRÓBA B) Przygotowanie kolejnego rozszerzenia Unii Europejskiej	2,
Stawanie się bliższą obywatelom Europy poprzez dostarczanie im większej ilości informacji na temat Unii Europejskiej, jej polityki, instytucji	3,
Pomyślne wprowadzenie wspólnej waluty europejskiej - euro	4,
Walka z biedą oraz wykluczeniem społecznym	5,
Ochrona środowiska	6,
Ochrona konsumentów oraz zagwarantowanie odpowiedniej jakości produktów	7,
Walka z bezrobociem	8,
Reformowanie instytucji Unii Europejskiej oraz sposobu, w jaki funkcjonują	9,
(PODPRÓBA A) Walka ze zorganizowaną przestępczością oraz handlem narkotykami	10,
(PODPRÓBA B) Walka ze zorganizowaną przestępczością	11,
Wzmacnianie politycznego i dyplomatycznego znaczenia Unii Europejskiej w świecie	12,
Utrzymywanie pokoju i bezpieczeństwa w Europie	13,
Gwarantowanie praw jednostek oraz poszanowania zasad demokracji w Europie	14,
Walka z terroryzmem	15,
Walka z nielegalną imigracją	16,
Inne (spontanicznie)	17,
Trudno powiedzieć	18,

EB65.2 QA31 TREND MODIFIED

QA27 Czy Pana(i) zdaniem decyzje dotyczące europejskiej polityki obronności powinny być podejmowane przez rządy poszczególnych krajów, NATO czy też Unię Europejską?

(TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(308)

rządy poszczególnych krajów	1
NATO	2
Unię Europejską	3
Inne (SPONTANICZNIE)	4
Trudno powiedzieć	5

EB64.2 QA35

QA28	Na jaki cel spośród następujących wydawanych jest Pana(i) zdaniem najwięcej pieniędzy z budżetu Unii Europejskiej?
------	--

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(309)
Zatrudnienie i sprawy socjalne	1
Rolnictwo	2
Badania naukowe	3
Pomoc dla regionów	4
Polityka zagraniczna i pomoc dla krajów spoza Unii Europejskiej	5
Koszty administracji i personelu, budynki	6
Inne (SPONTANICZNIE)	7
Trudno powiedzieć	8

EB64.2 QA37

QA29a	Czy Pana(i) zdaniem Stany Zjednoczone mają tendencję do odgrywania pozytywnej, negatywnej, czy też ani pozytywnej, ani negatywnej roli, jeśli chodzi o:
-------	---

	ODCZYTAJ	POZYTYWNEJ	NEGATYWNEJ	ANI POZYTYWNEJ, ANI NEGATYWNEJ	TRUDNO POWIEDZIEĆ

(310)	1	Pokój na świecie	1	2	3	4
(311)	2	Walkę z terroryzmem	1	2	3	4
(312)	3	Wzrost gospodarczy na świecie	1	2	3	4
(313)	4	Walkę z ubóstwem na świecie	1	2	3	4
(314)	5	Ochronę środowiska	1	2	3	4

EB64.2 QA38a

QA29b	Czy Pana(i) zdaniem Unia Europejska ma tendencję do odgrywania pozytywnej, negatywnej, czy też ani pozytywnej, ani negatywnej roli, jeśli chodzi o:
-------	---

	ODCZYTAJ	POZYTYWNEJ	NEGATYWNEJ	ANI POZYTYWNEJ, ANI NEGATYWNEJ	TRUDNO POWIEDZIEĆ

(315)	1	Pokój na świecie	1	2	3	4
(316)	2	Walkę z terroryzmem	1	2	3	4
(317)	3	Wzrost gospodarczy na świecie	1	2	3	4
(318)	4	Walkę z ubóstwem na świecie	1	2	3	4
(319)	5	Ochronę środowiska	1	2	3	4

EB64.2 QA38b

--

QA30	Czy kiedykolwiek myśli Pan(i) o sobie nie tylko jako o Polaku/Polce, ale również Europejczyku/Europejce? Czy zdarza się to często, czasami czy nigdy?
------	---

(TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(320)
Często	1
Czasami	2
Nigdy	3
Trudno powiedzieć	4

EB64.2 QA39

QA31	Czy powiedział(a)by Pan(i) o sobie, że jest bardzo dumny(a), raczej dumny(a), niezbyt dumny(a) lub że w ogóle nie jest Pan(i) dumny(a) z tego, że jest Pan(i) *?NATIONALITY?
------	--

(NARODOWOŚĆ WEDŁUG ODPOWIEDZI NA PYTANIE Q1 - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)
--

	(321)
bardzo dumny(a)	1
raczej dumny(a)	2
niezbyt dumny(a)	3
w ogóle nie jestem dumny(a)	4
trudno powiedzieć	5

EB64.2 QA41

QA32	A czy powiedział(a)by Pan(i) o sobie, że jest bardzo dumny(a), raczej dumny(a), niezbyt dumny(a) lub że w ogóle nie jest Pan(i) dumny(a) z tego, że jest Pan(i) Europejczykiem/Europejką?
------	---

(TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(322)
bardzo dumny(a)	1
raczej dumny(a)	2
niezbyt dumny(a)	3
w ogóle nie jestem dumny(a)	4
nie czuję się Europejczykiem\Europejką	5
trudno powiedzieć	6

EB64.2 QA42

QA33	Czy był(a)by Pan(i) za czy przeciw, aby każdy z następujących krajów stał się w przyszłości częścią Unii Europejskiej?
------	--

(ROTACJA)

(ODCZYTAJ)	Za	Przeciw	Trudno powiedzieć
------------	----	---------	-------------------

(323)	1	Szwajcaria	1	2	3
(324)	2	Norwegia	1	2	3
(325)	3	Bośnia i Hercegowina	1	2	3
(326)	4	Chorwacja	1	2	3
(327)	5	Macedonia (Była Jugosłowiańska Republika Macedonii)	1	2	3
(328)	6	Serbia	1	2	3
(329)	7	Czarnogóra	1	2	3
(330)	8	Islandia	1	2	3
(331)	9	Albania	1	2	3
(332)	10	Bułgaria	1	2	3
(333)	11	Rumunia	1	2	3
(334)	12	Ukraina	1	2	3
(335)	13	Turcja	1	2	3

EB64.2 QA44 TREND MODIFIED

QA34	Proszę powiedzieć o każdym z następujących stwierdzeń, czy całkowicie Pan(i) się z nim zgadza, raczej się zgadza, raczej się nie zgadza czy całkowicie się nie zgadza?
------	--

(WRĘCZ KARTĘ)

		Całkowicie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Całkowicie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć	
(336)	1	Turcja częściowo należy do Europy ze względu na swoje położenie geograficzne.	1	2	3	4	5
	2	Turcja częściowo należy do Europy ze względu na swoją historię.	1	2	3	4	5
(337)	3	Przyjęcie Turcji do Unii Europejskiej zwiększyłoby bezpieczeństwo w tym regionie.	1	2	3	4	5
(338)	4	Różnice kulturowe między Turcją a państwami członkowskimi Unii Europejskiej są zbyt znaczące, aby pozwolić jej na przystąpienie do UE.	1	2	3	4	5
(339)	5	Przyjęcie Turcji sprzyjałoby odnowieniu starzejącego się społeczeństwa europejskiego.	1	2	3	4	5
(340)							

(341)	6	Wejście Turcji mogłoby oznaczać ryzyko imigracji do bardziej rozwiniętych krajów w Unii Europejskiej.	1	2	3	4	5
(342)	7	Aby przystąpić do Unii Europejskiej za około 10 lat, Turcja będzie musiała systematycznie przestrzegać praw człowieka.	1	2	3	4	5
(343)	8	Aby przystąpić do Unii Europejskiej za około 10 lat, Turcja będzie musiała znacznie poprawić stan swojej gospodarki.	1	2	3	4	5

EB64.2 QA45 TREND MODIFIED

NIE ZADAWAĆ QA35 W ES, EL, IT, SI, HU, LU, CY, MT, SK, LV, AT, DE, LT, BE i EE - DLA TYCH KRAJÓW PRZEJDŹ DO QA36

QA35	Na podstawie tego, co Pan(i) wie, czy jest Pan(i) za czy przeciw Konstytucji Europejskiej?
------	--

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(344)
Zdecydowanie za	1
Raczej za	2
Raczej przeciw	3
Zdecydowanie przeciw	4
Trudno powiedzieć	5

EB65.2 QB2 FILTER MODIFIED

DLA WSZYSTKICH

QA36	Proszę powiedzieć o każdym z następujących stwierdzeń, czy całkowicie Pan(i) się z nim zgadza, raczej się zgadza, raczej się nie zgadza czy całkowicie się nie zgadza. Jeżeli wszystkie kraje członkowskie przyjmą Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy, uczyni to Unię Europejską ...
------	--

(JEDNA ODPOWIEDŹ W WIERSZU)

	ODCZYTAJ	Całkowicie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Całkowicie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć	
(345)	1	bardziej demokratyczną	1	2	3	4	5
(346)	2	sprawniejszą	1	2	3	4	5

(347)	3	bardziej przejrzystą	1	2	3	4	5
(348)	4	silniejszą w świecie	1	2	3	4	5
	5	bardziej konkurencyjną gospodarczo	1	2	3	4	5
(349)							
(350)	6	bardziej wrażliwą społecznie	1	2	3	4	5

EB65.2 QB3 (ITEMS 1-3) EB65.2 QB4 (ITEMS 4-6)

ZADAJ QA37 TYLKO W KRAJACH UE25 - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA38

QA37 15 krajów przyjęło Konstytucję Europejską, ale Francja i Holandia zagłosowały na "nie". Które z następujących stwierdzeń najlepiej oddaje Pana(i) opinię?

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(351)

Państwa członkowskie Unii Europejskiej powinny kontynuować proces przyjmowania Konstytucji Europejskiej

1

Konstytucja Europejska powinna być ponownie negocjowana

2

Powinno się zrezygnować z Konstytucji Europejskiej

3

Trudno powiedzieć

4

EB65.2 QB5 TREND MODIFIED

DLA WSZYSTKICH

QA38 Które z następujących dwóch stwierdzeń najlepiej oddaje Pana(i) opinię?

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(352)

Konstytucja Europejska jest niezbędna do zapewnienia sprawnego funkcjonowania instytucji Unii Europejskiej

1

Konstytucja Europejska nie jest niezbędna do zapewnienia sprawnego funkcjonowania instytucji Unii Europejskiej

2

Trudno powiedzieć

3

EB64.2 QA50

QA39 Proszę powiedzieć, czy pod każdym z następujących względów Unia Europejska - Pana(i) zdaniem - wyprzedza, pozostaje w tyle czy jest na tym samym poziomie co Stany Zjednoczone.

(WRĘCZ KARTĘ - JEDNA ODPOWIEDŹ W WIERSZU)

	(ODCZYTAJ)	Wyprzedza	Pozostaje w tyle	Jest na tym samym poziomie	Trudno powiedzieć
--	------------	-----------	---------------------	-------------------------------	----------------------

(353)	1	Badania naukowe	1	2	3	4
(354)	2	Badania medyczne	1	2	3	4
(355)	3	Ochrona środowiska naturalnego	1	2	3	4
(356)	4	Innowacyjne technologie	1	2	3	4
(357)	5	System opieki zdrowotnej	1	2	3	4
(358)	6	Edukacja - poziom i jakość kształcenia	1	2	3	4
(359)	7	Zwalczanie nierówności społecznych	1	2	3	4
(360)	8	Zwalczanie bezrobocia	1	2	3	4
(361)	9	Zwalczanie dyskryminacji	1	2	3	4
(362)	10	Tworzenie firm	1	2	3	4

EB64.2 QA53

QA40	Jednolity (wspólny) rynek europejski przyczynił się do zaostrzenia konkurencji w wielu dziedzinach, takich jak: transport, usługi telekomunikacyjne, usługi bankowe i ubezpieczenia. Ogólnie rzecz biorąc, czy Pana(i) zdaniem jest to zjawisko ...?
------	--

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(363)
Zdecydowanie pozytywne	1
Raczej pozytywne	2
Raczej negatywne	3
Zdecydowanie negatywne	4
Ani pozytywne, ani negatywne (SPONTANICZNIE)	5
Trudno powiedzieć	6

EB64.2 QA54

QA41	W porównaniu z sytuacją sprzed 10 lat, czy Pana(i) zdaniem w związku ze wspólnym rynkiem konkurencyjność polskich przedsiębiorstw na rynku międzynarodowym zwiększyła się, zmniejszyła się czy pozostała taka sama?
------	---

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

	(364)
zwiększyła się	1
zmniejszyła się	2
pozostała taka sama	3
Trudno powiedzieć	4

NEW

QA42	Proszę powiedzieć o każdym z następujących osiągnięć Unii Europejskiej, czy przyniosło ono Panu(i) korzyści czy też nie.
------	--

(WRĘCZ KARTĘ - JEDNA ODPOWIEDŹ W Wierszu)

	ODCZYTAJ	TAK	NIE	Trudno powiedzieć
--	----------	-----	-----	-------------------

(365)	1	Wspólna waluta – EURO	1	2	3
(366)	2	Większy wybór towarów z innych państw UE	1	2	3
(367)	3	Prawa obywatela UE	1	2	3
(368)	4	Brak/mniejsza kontrola przy przekraczaniu granicy	1	2	3
(369)	5	Praca lub nauka w innym państwie UE	1	2	3
(370)	6	Prawa konsumenta	1	2	3
(371)	7	Prawo wniesienia sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich	1	2	3

NEW

QA43	Który z następujących dwóch poglądów jest bliższy Pana(i) opinii na temat globalizacji?
------	---

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

Globalizacja jest dużą szansą dla polskich przedsiębiorstw dzięki otwieraniu się rynków	(372)
Globalizacja jest zagrożeniem dla rynku pracy i przedsiębiorstw w Polsce	1
Trudno powiedzieć	2
	3

EB65.1 QA17

QA44	Proszę powiedzieć, czy Pana(i) zdaniem globalizacja ma raczej pozytywny czy raczej negatywny wpływ na każdą z następujących dziedzin.
------	---

(WRĘCZ KARTĘ - JEDNA ODPOWIEDŹ W Wierszu)

	ODCZYTAJ	raczej pozytywny wpływ	raczej negatywny wpływ	Brak wpływu (SPONTANICZNIE)	Trudno powiedzieć
--	----------	------------------------	------------------------	-----------------------------	-------------------

(373)	1	Wzrost gospodarczy w naszym kraju	1	2	3	4
(374)	2	Solidarność między krajami	1	2	3	4
(375)	3	Postęp naukowy i techniczny	1	2	3	4

(376)	4	Demokracja na poziomie ogólnoswiatowym	1	2	3	4
(377)	5	Jakość usług publicznych	1	2	3	4
(378)	6	Nierówności między krajami	1	2	3	4
(379)	7	Zatrudnienie w naszym kraju	1	2	3	4
(380)	8	Środowisko naturalne	1	2	3	4
(381)	9	Zdrowie	1	2	3	4

NEW

ZADAJ QA45a PODPRÓBIE A - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA45b

QA45a W jakim stopniu zgadza się Pan(i) lub nie zgadza z następującym stwierdzeniem: Unia Europejska pomaga chronić nas przed negatywnymi skutkami globalizacji.

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(382)

Całkowicie się zgadzam	1
Raczej się zgadzam	2
Raczej się nie zgadzam	3
Całkowicie się nie zgadzam	4
Trudno powiedzieć	5

EB64.2 QA56 FILTER + TREND MODIFIED

ZADAJ QA45b PODPRÓBIE B - POZOSTALI PRZEJŚĆ DO QA46

QA45b W jakim stopniu zgadza się Pan(i) lub nie zgadza z następującym stwierdzeniem: Dzięki Unii Europejskiej obywatele Europy mogą odnieść większe korzyści z pozytywnych skutków globalizacji.

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(383)

Całkowicie się zgadzam	1
Raczej się zgadzam	2
Raczej się nie zgadzam	3
Całkowicie się nie zgadzam	4
Trudno powiedzieć	5

NEW

DLA WSZYSTKICH

QA46 Które z następujących rozwiązań wskazał(a)by Pan(i) jako najważniejsze dla poprawy wyników gospodarki europejskiej?

(ODCZYTAJ - MAKSYMALNIE TRZY ODPOWIEDZI)

(384-391)

Zwiększenie prawnie dopuszczalnej liczby godzin pracy	1,
Poprawa edukacji i przygotowania zawodowego	2,
Inwestycje w badania naukowe i innowacje	3,
Ułatwienia w zakładaniu firm	4,
Bardziej efektywne zużycie energii	5,
Inwestycje w infrastrukturę transportową (autostrady, kolej itp.)	6,
Inne (SPONTANICZNIE)	7,
Trudno powiedzieć	8,

EB65.2 QC5

--

QA47 O każdym z następujących stwierdzeń proszę powiedzieć, czy Pan(i) ...

(WRĘCZ KARTĘ ZE SKALĄ - JEDNA ODPOWIEŹ W WIERSZU)

	ODCZYTAJ	Całkowicie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Całkowicie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć
--	----------	------------------------	--------------------	------------------------	----------------------------	-------------------

(392)	1	Państwo za bardzo ingeruje w nasze życie	1	2	3	4	5
(393)	2	Potrzebujemy więcej równości i sprawiedliwości, nawet jeśli oznacza to mniejszą wolność jednostki	1	2	3	4	5
(394)	3	Obecnie jest zbyt wiele tolerancji. Przestępców należy karać surowiej.	1	2	3	4	5
(395)	4	W Polsce obywatele powinni aktywniej angażować się w politykę	1	2	3	4	5
(396)	5	Dzięki imigrantom Polska odnosi wiele korzyści	1	2	3	4	5
(397)	6	(PODPRÓBA A) Wzrost gospodarczy powinien mieć dla Polski pierwszorzędne znaczenie, nawet jeśli odbija się to na środowisku naturalnym	1	2	3	4	5

(398)	7 (PODPRÓBA B) Ochrona środowiska powinna mieć dla Polski pierwszorzędne znaczenie, nawet jeśli odbija się to na wzroście gospodarczym	1	2	3	4	5
(399)	8 Wolna konkurencja jest najlepszą gwarancją dobrej sytuacji gospodarczej	1	2	3	4	5
(400)	9 Religia zajmuje zbyt ważne miejsce w naszym społeczeństwie	1	2	3	4	5
(401)	10 W całej Europie powinno się zalegalizować marihuanę do użytku osobistego	1	2	3	4	5
(402)	11 Zawieranie małżeństw homoseksualnych powinno być dozwolone w całej Europie	1	2	3	4	5
(403)	12 W całej Europie powinna być wprowadzona możliwość adoptowania dzieci przez pary homoseksualne	1	2	3	4	5
(404)	13 Większą wagę należy przywiązywać do wolnego czasu niż do pracy	1	2	3	4	5

EB60.1 Q37 TREND MODIFIED

--

QA48a A które trzy wartości z następującej listy są dla Pana(i) osobiście najważniejsze?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - MAKSYMALNIE 3 ODPOWIEDZI)

	(405-418)
Rządy prawa	1,
Poszanowanie życia ludzkiego	2,
Prawa człowieka	3,
Wolność jednostki	4,
Demokracja	5,
Pokój	6,
Równość	7,

Solidarność, wspieranie innych	8,
Tolerancja	9,
Religia	10,
Samorealizacja	11,
Poszanowanie innych kultur	12,
Żadne z tych (SPONTANICZNIE)	13,
Trudno powiedzieć	14,

EB60.1 Q36a

QA48b Które trzy wartości z następującej listy najlepiej reprezentują Unię Europejską?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - MAKSYMALNIE 3 ODPOWIEDZI)

(419-432)

Rządy prawa	1,
Poszanowanie życia ludzkiego	2,
Prawa człowieka	3,
Wolność jednostki	4,
Demokracja	5,
Pokój	6,
Równość	7,
Solidarność, wspieranie innych	8,
Tolerancja	9,
Religia	10,
Samorealizacja	11,
Poszanowanie innych kultur	12,
Żadne z tych (SPONTANICZNIE)	13,
Trudno powiedzieć	14,

EB60.1 Q36b TREND SLIGHTLY MODIFIED

QA49 Czy Pana(i) zdaniem pod względem podzielanych wartości państwa członkowskie Unii Europejskiej ...?

(ODCZYTAJ - TYLKO JEDNA ODPOWIEDŹ)

(433)

są sobie bardzo bliskie	1
są sobie raczej bliskie	2
są sobie raczej dalekie	3
są sobie bardzo dalekie	4
Trudno powiedzieć	5

NEW

QA50 Jakie dwa rozwiązania byłyby Pana(i) zdaniem najlepsze dla przyszłości Europy?

(WRĘCZ KARTĘ - ODCZYTAJ - MAKSYMALNIE 2 ODPOWIEDZI)

(434-442)

Jeden wspólny język	1,
Dobrze określone granice zewnętrzne Unii Europejskiej	2,
Wprowadzenie waluty euro we wszystkich krajach Unii Europejskiej	3,
Porównywalny poziom życia	4,
Wspólna armia	5,
Wspólna Konstytucja	6,
Żadne (SPONTANICZNIE)	7,
Inne (SPONTANICZNIE - JAKIE)	8,
Trudno powiedzieć	9,

EB65.1 QA11

QA51 Jak ocenił(a)by Pan(i) obecną sytuację w każdym z następujących obszarów?

(WRĘCZ KARTĘ)

	ODCZYTAJ	BARDZO DOBRZE	RACZEJ DOBRZE	RACZEJ ŹLE	BARDZO ŹLE	TRUDNO POWIEDZIEĆ
--	----------	---------------	---------------	------------	------------	-------------------

(443)	1	Sytuacja polskiej gospodarki	1	2	3	4	5
(444)	2	Sytuacja gospodarki europejskiej	1	2	3	4	5
(445)	3	Sytuacja na rynku pracy w Polsce	1	2	3	4	5
(446)	4	Stan środowiska naturalnego w Polsce	1	2	3	4	5
(447)	5	Sytuacja w zakresie świadczeń społecznych w Polsce	1	2	3	4	5

EB63.4 QD1 TREND MODIFIED

QA52 Czy Pan(i) bardzo się interesuje, raczej się interesuje, raczej się nie interesuje czy w ogóle się nie interesuje ...?

(JEDNA ODPOWIEDŹ W WIERSZU)

	ODCZYTAJ	Bardzo się interesuję	Raczej się interesuję	Raczej się nie interesuję	W ogóle się nie interesuję	Trudno powiedzieć
--	----------	-----------------------	-----------------------	---------------------------	----------------------------	-------------------

(448)	1	sprawami i wydarzeniami w Polsce	1	2	3	4	5
(449)	2	sprawami i wydarzeniami w Europie	1	2	3	4	5

